

1482

OKULUN ve OKULDAKİ ETKİNLİKLERİN
VELİLERE TANITILMASI KONUSUNDA
OKUL YÖNETİCİLERİNİN ve ÖĞRENCİ VELİLERİNİN
GÖRÜŞLERİ

Hasan Şentürk

İnönü Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü

Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav
Yönergesi'nin

Eğitim Yönetimi ve Teftişi-Planlaması
Anabilim Dalı İçin Öngördüğü
DOKTORA TEZİ
olarak hazırlanmıştır.

Malatya
Ekim, 1991

Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğüne,

İşbu çalışma, Jürimiz tarafından Eğitim Yönetimi ve
Teftişi-Planlaması Anabilim Dalında DOKTORA TEZİ olarak kabul edilmiştir.

Başkan _____

Üye _____

Üye _____

ONAY

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait
olduğunu onaylıyorum. / / 199

Enstitü Müdürü

ÖNSÖZ

Okulla ailenin ortak amaçlar doğrultusunda birlikte hareket etmeleri, eğitim-öğretimdeki verimi ve kaliteyi artırmaktadır. Bu iki kurumun birlikte hareket edebilmeleri için de, velilerin okul hakkında yeterli bilgiye sahip olmaları gerekmektedir.

Bu araştırma; okulun ve okuldaki etkinliklerinin velilere tanıtılması konusunda, okul yöneticilerinin ve öğrenci velilerinin görüşlerini saptamayı amaçlamaktadır.

Araştırmaya bir çok kişinin katkısı olmuştur. Bunlardan bazılarını burada anmadan geçemeyeceğim.

Çalışmalarım sırasında her türlü yardım ve desteği sağlayan, hocam Prof.Dr. Mustafa AYDIN ve Doç.Dr. İbrahim YILDIRIM'a, eleştirilerinden ve önerilerinden her zaman yararlandığım Doç.Dr. Nizamettin KOÇ, Doç.Dr. Kemal AÇIKGÖZ ve Doç.Dr. Mahmut TANDOĞAN'a, karşılaştığım her sorunla yakından ilgilenen çalışma arkadaşlarıma ve Fen Eğitimi Dersanesi Bilgisayar Bölümü elemanlarına teşekkür ederim.

Anketlerin hazırlanması ve uygulanması sırasında yardımlarını esirgemeyen ve konuya ilişkin görüşlerini içtenlikle belirten okul yöneticilerine ve öğrenci velilerine teşekkür etmeyi de bir borç bilirim.

Ekim, 1991

Hasan ŞENTÜRK

Malatya

İÇİNDEKİLER

SAYFA

ONAY.....	III
ÖNSÖZ.....	IV
İÇİNDEKİLER.....	V
TABLolar.....	VII
BÖLÜM	
I GİRİŞ.....	1
Problem Durumu.....	1
Problem Cümlesi.....	6
Alt Problemler.....	6
Araştırmanın Önemi.....	7
Sayıtlılar.....	8
Tanımlar.....	9
Sınırlılıklar.....	9
II İLGİLİ LİTERATÜRÜN İNCELENMESİ.....	11
Kuramsal Yayınlar.....	11
Araştırmalar.....	18
Çeşitli Ülkelerde Okul Yeli İlişkileri ve Bu İlişkileri Düzenleyen Kuruluşlar.....	24
III YÖNTEM.....	35
Araştırmanın Yöntemi.....	35
Evren.....	35
Yeri Toplama Araçlarının Hazırlanması.....	37
Anketlerin uygulanması.....	39
Verilerin Çözümlenmesi.....	41
Tablolarda Kullanılan İşaretler ve Anlamları.....	42

IV BULGULAR.....	44
Birinci Alt Probleme Ait Bulgular.....	44
İkinci Alt Probleme Ait Bulgular.....	49
Üçüncü Alt Probleme Ait Bulgular.....	55
Dördüncü Alt Probleme Ait Bulgular.....	59
Beşinci Alt Probleme Ait Bulgular.....	62
Altıncı Alt Probleme Ait Bulgular.....	75
Yedinci Alt Probleme Ait Bulgular.....	86
Sekizinci Alt Probleme Ait Bulgular.....	97
Dokuzuncu Alt Probleme Ait Bulgular.....	107
Onuncu Alt Probleme Ait Bulgular.....	115
Onbirinci Alt Probleme Ait Bulgular.....	121
V YORUM VE TARTIŞMA.....	137
VI SONUÇLAR ve ÖNERİLER.....	141
Sonuçlar.....	141
Öneriler.....	142
Uygulayıcılar İçin Öneriler.....	142
Araştırmacılar İçin Öneriler.....	144
ÖZET (SUMMARY).....	146
KAYNAKLAR.....	149
EKLER.....	155

TABLÖLAR

<u>TABLÖ</u>		<u>SAYFA</u>
3.1	Araştırma Evrenini Oluşturan Okullardaki Yöneticilerin ve Öğrenci Velilerinin Sayısal Dağılımı....	36
3.2	Örneklemin Alındığı Okullardaki Öğrenci Velilerinin Sayısal Dağılımı.....	37
4.1	Okul Yöneticilerinin; Okulun Velilere Tanıtılması Konusunda Okul Yöneticilerinin Görev ve Sorumluluk Derecesinin Ne Olması Gerektiğine İlişkin Görüşleri.....	44
4.2	Okul Yöneticilerinin; Okulun Velilere Tanıtılması Konusunda Okul-Aile Birliklerinin ve Okul Koruma Derneklerinin Görev ve Sorumluluk Derecesinin Ne Olması Gerektiğine İlişkin Görüşleri.....	45
4.3	Okul Yöneticilerinin; Okulun Velilere Tanıtılması Konusunda Öğrencilerin Görev ve Sorumluluk Derecesinin Ne Olması Gerektiğine İlişkin Görüşleri.....	46
4.4	Okul Yöneticilerinin; Okulun Velilere Tanıtılması Konusunda Öğretmenlerin Görev ve Sorumluluk Derecesinin Ne Olması Gerektiğine İlişkin Görüşleri.....	47
4.5	Okul Yöneticilerinin; Okulun Velilere Tanıtılması Konusunda, Okuldaki Memur ve Hizmetlilerin Görev ve Sorumluluk Derecesinin Ne Olması Gerektiğine İlişkin Görüşleri.....	47
4.6	Okul Yöneticilerinin; Okulun Velilere Tanıtılması Konusunda Basın Yayın Organlarının Görev ve Sorumluluk Derecesinin Ne Olması Gerektiğine İlişkin Görüşleri.....	48

TABLOSAYFA

4.7	Okul Yöneticilerinin; Okulun Fiziksel Şartları Konusunda Öğrenci Velilerini Ne Ölçüde Aydınlatabildiklerine İlişkin Görüşleri.....	49
4.8	Okul Yöneticilerinin; Okulda Uygulanan Programlarının Amaçları, Nitelikleri ve Uygulanış Biçimleri Konusunda Öğrenci Velilerini Ne Ölçüde Aydınlatabildiklerine İlişkin Görüşleri.....	50
4.9	Okul Yöneticilerinin; Okul Sisteminin İşleyişini Düzenleyen Kurallar Konusunda Öğrenci Velilerini Ne Ölçüde Aydınlatabildiklerine İlişkin Görüşleri.....	51
4.10	Okul Yöneticilerinin; Okuldaki Sosyal Faaliyetler Konusunda Öğrenci Velilerini Ne Ölçüde Aydınlatabildiklerine İlişkin Görüşleri.....	52
4.11	Okul Yöneticilerinin; Okulun Sosyal Havası ve Okuldaki İnsan İlişkileri Konusunda Öğrenci Velilerini Ne Ölçüde Aydınlatabildiklerine İlişkin Görüşleri.....	52
4.12	Okul Yöneticilerinin; Okulda Yapılan Eğitim Öğretimin Başarı Düzeyi Konusunda Öğrenci Velilerini Ne Ölçüde Aydınlatabildiklerine İlişkin Görüşleri.....	53
4.13	Okul Yöneticilerinin; Okulun Düzeni ve Disiplini Konusunda Öğrenci Velilerini Ne Ölçüde Aydınlatabildiklerine İlişkin Görüşleri.....	54
4.14	Okul Yöneticilerinin; Okul ve Okuldaki Etkinlikler Konusunda Öğrenci Velilerini Ne Ölçüde Aydınlatabildiklerine İlişkin Görüşleri.....	55

TABLOSAYFA

4.15	Okul Yöneticilerinin; Öğrenci Velilerinin Okulları Hakkındaki Bilgi Düzeylerini Belirlemede Veli Toplantıları Yapma Yöntemini Ne Ölçüde Kullandıklarına İlişkin Görüşleri.....	56
4.16	Okul Yöneticilerinin; Öğrenci Velilerinin Okulları Hakkındaki Bilgi Düzeylerini Belirlemede Velilerle Bireysel Görüşme Yapma Yönteminin Ne Ölçüde Kullandıklarına İlişkin Görüşleri.....	57
4.17	Okul Yöneticilerinin; Öğrenci Velilerinin Okulları Hakkındaki Bilgi Düzeylerini Belirlemede Anket Uygulama Yöntemini Ne Ölçüde Kullandıklarına İlişkin Görüşleri.....	58
4.18	Okul Yöneticilerinin; Öğrenci Velilerinin Okulları Hakkındaki Bilgi Düzeylerini Belirlemede Çevrede Okulla İlgili Söylenenleri İzleme Yöntemini Ne Ölçüde Kullandıklarına İlişkin Görüşleri.....	58
4.19	Okul Yöneticilerinin; Okul Hakkında Velileri Aydınlatmak İçin Veli Toplantıları Düzenleme Yöntemini Ne Ölçüde Kullandıklarına İlişkin Görüşleri..	59
4.20	Okul Yöneticilerinin; Okul Hakkında Velileri Aydınlatmak İçin Öğrencilere Sözlü Duyurular Yaparak Velilerine Hatmelerini İsteme Yöntemini Ne Ölçüde Kullandıklarına İlişkin Görüşleri.....	60
4.21	Okul Yöneticilerinin; Okul Hakkında Velileri Aydınlatmak İçin Yazılı Haberleşme Yöntemlerini Ne Ölçüde Kullandıklarına İlişkin Görüşleri.....	61

TABLOSAYFA

4.22	Okul Yöneticilerinin; Okul Hakkında Velileri Aydınlatmak İçin Okul Aile Birliği ve Okul Koruma Derneği Kanalıyla Bilgi Verme Yöntemini Ne Ölçüde Kullandıklarına İlişkin Görüşleri.....	62
4.23	Okul Yöneticilerinin; Okulun Fiziksel Şartları Konusunda Öğrenci Velilerinin Ne Ölçüde Bilgi Sahibi Olmaları Gerektiğine İlişkin Görüşleri.....	63
4.24	Okul Yöneticilerinin; Okulda Uygulanan Programların Amaçları, Nitelikleri ve Uygulanış Biçimleri Konusunda Öğrenci Velilerinin Ne Ölçüde Bilgi Sahibi Olmaları Gerektiğine İlişkin Görüşleri	64
4.25	Okul Yöneticilerinin; Okul Sisteminin İşleyişini Düzenleyen Kurallar Konusunda Öğrenci Velilerinin Ne Ölçüde Bilgi Sahibi Olmaları Gerektiğine İlişkin Görüşleri.....	65
4.26	Okul Yöneticilerinin; Velisi Bulunmadıkları Öğrencinin Durumu Konusunda Öğrenci Velilerinin Ne Ölçüde Bilgi Sahibi Olmaları Gerektiğine İlişkin Görüşleri	65
4.27	Okul Yöneticilerinin; Okuldaki Sosyal Faaliyetler Konusunda Öğrenci Velilerinin Ne Ölçüde Bilgi Sahibi Olmaları Gerektiğine İlişkin Görüşleri.....	66
4.28	Okul Yöneticilerinin; Okulun Yönetim Yapısı ve Yönetim İlkeleri Konusunda Öğrenci Velilerinin Ne Ölçüde Bilgi Sahibi Olmaları Gerektiğine İlişkin Görüşleri.....	67

TABLOSAYFA

4.29	Okul Yöneticilerinin; Okuldaki Öğretmen ve Yöneticilerin Nitelikleri Konusunda Öğrenci Velilerinin Ne Ölçüde Bilgi Sahibi Olmaları Gerektiğine İlişkin Görüşleri	68
4.30	Okul Yöneticilerinin; Okul Hakkında Öğrenci Velilerinin Ne Ölçüde Bilgi Sahibi Olmaları Gerektiğine İlişkin Görüşleri	69
4.31	Okul Yöneticilerinin; Öğrenci Velilerinin Okul Hakkında Yeterli Bilgiye Sahip Olmalarının Eğitim-Öğretimdeki Yerimi ve Başarıyı Artırma Konusunda Ne Ölçüde Yarar Sağladığına İlişkin Görüşleri	70
4.32	Okul Yöneticilerinin; Öğrenci Velilerinin Okul Hakkında Yeterli Bilgiye Sahip Olmalarının, Okuldaki Sosyal Havayı ve İnsan İlişkilerini Olumlu Hale Getirme Konusunda Ne Ölçüde Yarar Sağladığına İlişkin Görüşleri.....	71
4.33	Okul Yöneticilerinin; Öğrenci Velilerinin Okul Hakkında Yeterli Bilgiye Sahip Olmalarının, Velilerle Okul Yöneticilerinin ve Öğretmenlerin Aynı Amaçlar Doğrultusunda Hareket Etmelerini Sağlama Konusunda Ne Ölçüde Yarar Sağladığına İlişkin Görüşleri.....	72
4.34	Okul Yöneticilerinin; Velilerinin Okul Hakkında Yeterli Bilgiye Sahip Olmalarının Okula Daha Fazla Maddi Destek Sağlama Konusunda Ne Ölçüde Yarar Sağladığına İlişkin Görüşleri.....	72
4.35	Okul Yöneticilerinin; Velilerin Okul Hakkında Yeterli Bilgi Sahibi Olmalarının, Öğrenci Davranışlarının	

Kontrol ve Disiplin Etme Konusunda Ne Ölçüde Yarar Sağladığına İlişkin Görüşleri.....	73
4.36 Okul Yöneticilerinin; Velilerin Okul Hakkında Yeterli Bilgiye Sahip Olmalarının Bilinçli Bir Sosyal Kontrol Sağlayarak Okuldaki Demokratik Yapının Gelişmesine Katkıda Bulunma Konusunda Ne Ölçüde Yarar Sağladığına İlişkin Görüşleri	74
4.37 Okul Yöneticilerinin, Yaş Durumlarına Göre Dağılımı..	75
4.38 Okul Yöneticilerinin, Yöneticilikteki Kıdem Durumlarına Göre Dağılımı	76
4.39 Okul Yöneticilerinin, Branş Durumlarına Göre Dağılımı.....	77
4.40 Okul yöneticilerinin; Yaş Durumları İle Velilerin Okul Hakkında Ne Ölçüde Bilgi Sahibi Olmaları Gerektiğine İlişkin Görüşleri Arasındaki İlişki	77
4.41 Okul Yöneticilerinin; Okul Hakkında Velilerin Ne Ölçüde Bilgi Sahibi Olmaları Gerektiği Konusundaki Tercihlerinin Yaş Gruplarına Göre Dağılımı	78
4.42 Okul Yöneticilerinin; Yaş Durumları İle Okul Hakkında Velileri Ne Ölçüde Aydınlatabildiklerine İlişkin Görüşleri Arasındaki İlişki	79
4.43 Okul Yöneticilerinin; Yöneticilik Kıdemleri İle Öğrenci Velilerinin Okul Hakkında Ne Ölçüde Bilgi Sahibi Olmaları Gerektiğine İlişkin Görüşleri Arasındaki İlişki..	80

TABLOSAYFA

4.44	Okul Yöneticilerinin; Okul Hakkında Velilerin Ne Ölçüde Bilgi Sahibi Olmaları Gerektiği Konusundaki Tercihlerinin Kıdem Gruplarına Göre Dağılımı	81
4.45	Okul Yöneticilerinin; Yöneticilikteki Kıdemleri İle Okul Hakkında Velileri Ne Ölçüde Aydınlatabildiklerine İlişkin Görüşleri Arasındaki İlişki	82
4.46	Okul Yöneticilerinin; Branşları İle Okul Hakkında Velilerin Ne Ölçüde Bilgi Sahibi Olmaları Gerektiğine İlişkin Görüşleri Arasındaki İlişki	83
4.47	Okul Yöneticilerinin; Branş Durumları İle Okul Hakkında Velileri Ne Ölçüde Aydınlatabildiklerine İlişkin Görüşleri Arasındaki İlişki	84
4.48	Okul Yöneticilerinin; Okul Hakkında Öğrenci Velilerini Ne Ölçüde Aydınlatabildikleri Konusundaki Tercihlerinin Branş Gruplarına Göre Dağılımı	85
4.49	Öğrenci Velilerinin; Okulun Fiziksel Şartları Konusunda Ne Ölçüde Bilgi-Sahibi Olmak İstediklerine İlişkin Görüşleri	86
4.50	Öğrenci Velilerinin; Okul Sisteminin İşleyişini Düzenleyen Kurallar Konusunda Ne Ölçüde Bilgi Sahibi Olmak İstediklerine İlişkin Görüşleri	87
4.51	Öğrenci Velilerinin; Okuldaki Düzen ve Disiplin Konusunda Ne Ölçüde Bilgi Sahibi Olmak İstediklerine İlişkin Görüşleri	87

TABLOSAYFA

4.52	Öğrenci Velilerinin; Okuldaki Sosyal Faaliyetler Konusunda Ne Ölçüde Bilgi Edinmek İstediklerine İlişkin Görüşleri	88
4.53	Öğrenci Velilerinin; Okulda Uygulanan Programların Amaçları, Nitelikleri ve Uygulanış Biçimleri Konusunda Ne Ölçüde Bilgi Edinmek İstediklerine İlişkin Görüşleri.....	88
4.54	Öğrenci Velilerinin; Okulda Verilen Eğitim-Öğretimin Başarı Düzeyi Konusunda Ne Ölçüde Bilgi Sahibi Olmak İstediklerine İlişkin Görüşleri	89
4.55	Öğrenci Velilerinin; Okulun Sosyal Havası ve Okuldaki İnsan İlişkileri Konusunda Ne Ölçüde Bilgi Edinmek İstediklerine İlişkin Görüşleri	90
4.56	Öğrenci Velilerinin; Okul Yöneticilerinin Nitelikleri ve Yeterlikleri Konusunda Ne Ölçüde Bilgi Edinmek İstediklerine İlişkin Görüşleri	91
4.57	Öğrenci Velilerinin; Okuldaki Öğretmenlerin Nitelikleri ve Yeterlikleri Konusunda Ne Ölçüde Bilgi Edinmek İstediklerine İlişkin Görüşleri	91
4.58	Öğrenci Velilerinin; Okul ve Okuldaki Etkinliklerin Hakkında Ne Ölçüde Bilgi Edinmek İstediklerine İlişkin Görüşleri	92
4.59	Öğrenci Velilerinin; Okul Hakkında Bilgi Sahibi Olmak İstemelerinde Eğitim-Öğretimdeki Yerimi ve Başarıyı	

TABLOSAYFA

	Artırma Nedeninin Ne Ölçüde Etkili Olduğuna İlişkin Görüşleri	93
4.60	Öğrenci Velilerinin; Okul Hakkında Bilgi Sahibi Olmak İstemelerinde Öğrencilere Daha İyi Rehberlik Yapma ve Onların Davranışlarını Daha Disiplinli Hale Getirme Nedeninin Ne Ölçüde Etkili Olduğuna İlişkin Görüşleri.....	94
4.61	Öğrenci Velilerinin; Okul Hakkında Bilgi Sahibi Olmak İstemelerinde Okuldaki İnsan İlişkilerinin Daha Olumlu Hale Gelmesine Yardımcı Olma Nedeninin Ne Ölçüde Etkili Olduğuna İlişkin Görüşleri	95
4.62	Öğrenci Velilerinin; Okul Hakkında Bilgi Sahibi Olmak İstemelerinde, Okulun Maddi Eksikliklerini Gidermede Okul Yönetimine Yardımcı Olma Nedeninin Ne Ölçüde Etkili Olduğuna İlişkin Görüşleri	96
4.63	Öğrenci Velilerinin; Okul Hakkında Bilgi Edinmek İstemelerinde Okuldaki Sosyal Faaliyetlere Katkıda Bulunma Nedeninin Ne Ölçüde Etkili Olduğuna İlişkin Görüşleri	97
4.64	Öğrenci Velilerinin; Velisi Buldukları Öğrencinin Okulu Hakkında, Okul Yöneticilerinden Ne Ölçüde Bilgi Aldıklarına İlişkin Görüşleri	98
4.65	Öğrenci Velilerinin; Velisi Buldukları Öğrencinin Okulu Hakkında, Öğretmenlerden Ne Ölçüde Bilgi Aldıklarına İlişkin Görüşleri	98

TABLOSAYFA

4.66	Öğrenci Velilerinin; Velisi Buldukları Öğrencinin Okulu Hakkında, Okul Koruma Derneği ve Okul Aile Birliğinden Ne ölçüde Bilgi Aldıklarına İlişkin Görüşleri	99
4.67	Öğrenci Velilerinin; Velisi Buldukları Öğrencinin Okulu Hakkında, Diğer Öğrenci Velilerinden Ne Ölçüde Bilgi Aldıklarına İlişkin Görüşleri	99
4.68	Öğrenci Velilerinin; Velisi Buldukları Öğrencinin Okulu Hakkında, Okuldaki Memur ve Hizmetlilerden Ne Ölçüde Bilgi Aldıklarına İlişkin Görüşleri	100
4.69	Öğrenci Velilerinin; Velisi Buldukları Öğrencinin Okulu Hakkında, Velisi Buldukları Öğrenciden Ne Ölçüde Bilgi Aldıklarına İlişkin Görüşleri	101
4.70	Öğrenci Velilerinin; Velisi Buldukları Öğrencinin Okulu Hakkında, Velisi Buldukları Öğrencinin Arkadaşlarından Ne Ölçüde Bilgi Aldıklarına İlişkin Görüşleri	101
4.71	Öğrenci Velilerinin; Okul Hakkında Basın Yayın Organlarından Ne Ölçüde Bilgi Aldıklarına İlişkin Görüşleri	102
4.72	Öğrenci Velilerinin; Okul Hakkında Bilgi Edinmek İçin Okul Yöneticileriyle Görüşme Yöntemine Ne Ölçüde Başvurduklarına İlişkin Görüşleri	103
4.73	Öğrenci Velilerinin; Okul Hakkında Bilgi Edinmek İçin Öğrencinin Sınıf ve Ders Öğretmenleriyle Görüşme	

TABLOSAYFA

	Yöntemine Ne Ölçüde Başvurduklarına İlişkin Görüşleri.....	104
4.74	Öğrenci Velilerinin; Okul Hakkında Bilgi Almak İçin Veli- si Bulduğu Öğrenciye Sorular Sorma Yöntemine Ne Ölçüde Başvurduklarına İlişkin Görüşleri	105
4.75	Öğrenci Velilerinin; Okul Hakkında Bilgi Edinmek İçin Çevrede Okulla İlgili Söylenenleri İzleme ve Tanıdıklarından Bilgi Alma yöntemine Ne Ölçüde Başvurduklarına İlişkin Görüşleri.....	105
4.76	Öğrenci Velilerinin; Okul Hakkında Bilgi Edinmek İçin Basın Yayın Organlarında Çıkan Haberleri İzleme Yöntemine Ne ölçüde Başvurduklarına İlişkin Görüşleri	106
4.77	Öğrenci Velilerinin; Okul Hakkında Bilgi Edinmek İçin Veli Toplantılarına Katılma Yöntemine Ne Ölçüde Başvurduklarına İlişkin Görüşleri	107
4.78	Öğrenci Velilerinin; Okulun Fiziksel Şartları Konusun- da Ne Ölçüde Bilgi Sahibi Olduklarına İlişkin Görüşleri	108
4.79	Öğrenci Velilerinin; Okul Sisteminin İşleyişini Düzenleyen Kurallar Konusunda Ne Ölçüde Bilgi Sahibi Olduklarına İlişkin Görüşleri	108
4.80	Öğrenci Velilerinin; Okuldaki Düzen ve Disiplin Ko- nusunda Ne Ölçüde Bilgi Sahibi Olduklarına İlişkin Görüşleri	109

TABLOSAYFA

4.81	Öğrenci Velilerinin; Okuldaki Sosyal Faaliyetler Konusunda Ne Ölçüde Bilgi Sahibi Olduklarına İlişkin Görüşleri	110
4.82	Öğrenci Velilerinin; Okulda Uygulanan Programlar Konusunda Ne Ölçüde Bilgi Sahibi Olduklarına İlişkin Görüşleri	110
4.83	Öğrenci Velilerinin; Okulda Yapılan Eğitim-Öğretimin Başarı Düzeyi Konusunda Ne Ölçüde Bilgi Sahibi Olduklarına İlişkin Görüşleri	111
4.84	Öğrenci Velilerinin; Okulun Sosyal Havası ve Okuldaki İnsan İlişkileri Konusunda Ne Ölçüde Bilgi Sahibi Olduklarına İlişkin Görüşleri	112
4.85	Öğrenci Velilerinin; Yöneticilerin Nitelikleri ve Yeterlikleri Konusunda Ne Ölçüde Bilgi Sahibi Olduklarına İlişkin Görüşleri	113
4.86	Öğrenci Velilerinin; Öğretmenlerin Nitelikleri ve Yeterlikleri Konusunda Ne Ölçüde Bilgi Sahibi Olduklarına İlişkin Görüşleri	113
4.87	Öğrenci Velilerinin; Okul ve Okuldaki Etkinlikler Hakkında Ne Ölçüde Bilgi Sahibi Olduklarına İlişkin Görüşleri	114
4.88	Öğrenci Velilerinin; Okulun Fiziksel Şartları Konusunda Okul Yöneticileri Tarafından Ne Ölçüde Aydınlatıldıklarına İlişkin Görüşleri	115

TABLOSAYFA

4.89	Öğrenci Velilerinin; Okul Sisteminin İşleyişini Düzenleyen Kurallar Konusunda, Okul Yöneticileri Tarafından Ne Ölçüde Aydınlatıldıklarına İlişkin Görüşleri	116
4.90	Öğrenci Velilerinin; Okuldaki Düzen ve Disiplin Konusunda Okul Yöneticileri Tarafından Ne Ölçüde Aydınlatıldıklarına İlişkin Görüşleri	117
4.91	Öğrenci Velilerinin; Okuldaki Sosyal Faaliyetler Konusunda Okul Yöneticileri Tarafından Ne Ölçüde Aydınlatıldıklarına İlişkin Görüşleri	117
4.92	Öğrenci Velilerinin; Okulda Uygulanan Programlar Konusunda Okul Yöneticileri Tarafından Ne Ölçüde Aydınlatıldıklarına İlişkin Görüşleri	118
4.93	Öğrenci Velilerinin; Okuldaki Eğitim Öğretimin Başarı Düzeyi Konusunda Okul Yöneticileri Tarafından Ne Ölçüde Aydınlatıldıklarına İlişkin Görüşleri	119
4.94	Öğrenci Velilerinin; Okulun Sosyal Havası ve okuldaki İnsan İlişkileri Konusunda Okul Yöneticileri Tarafından Ne Ölçüde Aydınlatıldıklarına İlişkin Görüşleri	120
4.95	Öğrenci Velilerinin; Okul ve Okuldaki Etkinlikler Hakkında Okul Yöneticileri Tarafından Ne Ölçüde Aydınlatıldıklarına İlişkin Görüşleri	120
4.96	Öğrenci Velilerinin; Yaş Durumlarına Göre Dağılımları	122

TABLOSAYFA

4.97	Öğrenci Velilerinin; Meslek Gruplarına Göre Dağılımları	122
4.98	Öğrenci Velilerinin; Öğrenim Durumlarına Göre Dağılımları.....	123
4.99	Öğrenci Velilerinin; Yaş Durumları ile Okul Hakkında Bilgi Edinme İstekleri Arasındaki İlişki.....	124
4.100	Velilerin Öğrenim Durumları ile Okul Hakkındaki Bilgi Edinme İstekleri Arasındaki İlişki.....	125
4.101	Öğrenci Velilerinin; Okul ve Okuldaki Etkinlikler Konusunda Ne Ölçüde Bilgi Edinmek İsteklerine İlişkin Tercihlerinin, Öğrenim Durumlarına Göre Dağılımları.	125
4.102	Öğrenci Velilerinin; Meslekleri ile okul Hakkında Bilgi Edinme İstekleri Arasındaki İlişki	126
4.103	Öğrenci Velilerinin; Yaş Durumları ile, Okul Hakkındaki Bilgi Düzeyleri Arasındaki İlişki	127
4.104	Öğrenci Velilerinin; Öğrenim Durumları ile, Okul Hakkında Bilgi Düzeyleri Arasındaki İlişki	128
4.105	Öğrenci Velilerinin; Okul Hakkındaki Bilgi Düzeylerinin Öğrenim Durumları Açısından Farklılığı..	129
4.106	Öğrenci Velilerinin; Meslekleri ile Okul Hakkındaki Bilgi Düzeyleri Arasındaki İlişki	130

BÖLÜM I

GİRİŞ

Bu bölümde, öncelikle problemin kuramsal temelleri üzerinde durulmuş ve okul-veli ilişkileri konusuna bir açıklık getirilmeye çalışılmıştır. Daha sonra, problem cümlesi ve alt problemler belirlenerek, araştırmanın önemi, sınırlar, tanımlar ve sınırlılıklar üzerinde durulmuştur.

Problem Durumu

Okul toplumsal bir sistemdir. Toplumsal sistemler açık sistemler olduğundan, çevreleriyle bir alış veriş düzeni kurmak ve karşılıklı bir kontrol sistemini geliştirmek zorundadırlar. Sistemle çevre arasındaki bu alış veriş, toplumsal sistemin içsel ve çevresel öğelerini etkiler, değiştirir (Aydın, 1988, s.150-151).

Sosyal sistemlerle çevre arasındaki bu etkileşim düzeni, okul açısından daha da önemlidir. Çünkü okullar, amaçları ve yapıları gereği, tam anlamıyla açık sistemler olarak işlevlerini sürdürmek zorundadırlar.

Ancak, tüm sistemlerde genelde bir kapalılık eğilimi görülür. Fakat okul kendisini çevresinden soyutlamaya çalışsa da, çevresine ve çevresindeki toplumsal güçlere açık olmak durumundadır.

Diğer taraftan, "Çevresine etkin bir tepkide bulunma" "Otonomiye sahip olma" ve "Çevreye uyum sağlama" sağlıklı bir örgütün temel nitelikleri arasında yer almaktadır. Sağlıklı örgüt dış çevreden gelen istemler karşısında edilgin kalmaz. Yıkıcı ve başkaldırıcı bir tepkide de bulunmaz. Hizmet sunduğu toplumun etkin bir ögesi olarak, çevresiyle gerçekçi ve etkili bir ilişki içine girer.

Çevresel istemlerle örgütsel kaynakların uyummadığı durumlarda ve zamanlarda yeniden yapılanma söz konusudur. Yeniden yapılanma, hem çevrede hem de örgüt içinde farklılaşmayı ve değişmeyi ifade eder. Çağdaş toplumların en belirgin özelliği olan "Çevresel koşullardaki değişme"yi, örgütün sürekli olarak izlemesi ve yeni durumlara uyum sağlaması gerekir (Aydın, 1986, s.116).

Bu nedenle, okul yöneticilerinin sistemi çevreye kapalı tutmaya çalışması, girdisini toplumdaki alan, çıktısını yine topluma veren ve toplumla bütünleşmesi gereken bu kurumların örgütsel sağlığını bozacaktır.

Bir sistem içinde yönetimin görevi, sisteme belirli bir kararlılığı kazandırmak ve sistemdeki dengesizliği en alt düzeyde tutmaktır. Dengesizliğe neden olan faktörlerin bir bölümü çevreseldir. Çevredeki değişmelere koşul olarak ortaya çıkan dengesizliği, sistem kendini yenileyerek gidermek durumundadır.

Okulları için sistem yaklaşımını seçen yöneticilerin, özellikle örgüt-çevre ilişkilerini kavramaları ve benimsemeleri gerekir. Okulla çevrenin birbirini etkilemesi ve aynı amaçlara dönük çalışması, birlik ve bütünlük özelliği göstermesi beklenir (Bursalıoğlu, 1972, s.76).

Okulun çevresiyle sağlıklı ilişkiler kurması gerektiği, geniş çevrelerce de paylaşılan bir kanıdır. Walton'a göre, okul yöneticisinin çevresiyle ilişki kurmasını gerektiren nedenler şunlardır:

1. Demokratik bir toplumda, okulun ne yaptığını bilmek çevrenin en doğal hakkıdır.
2. Okul yöneticisi yakın ve uzak çevrenin (toplumun) okuldan ne beklediğini bilmek zorundadır.
3. Okulun, yakın çevreye ve topluma beklediği hizmeti verebilmesi,

için, onların desteğini alması gerekmektedir (Walton, 1969, s.128).

Halkın yönetimi desteklemesi, belirli ölçüde, onun kendisi için yararlı ve olumlu çalışmalar yaptığına inanmasına bağlıdır. Bu nedenle, yönetimin gerçekten olumlu işler yapması ve yaptıklarını da kitle iletişim araçlarıyla halka duyurması gerekmektedir.

Yönetimin amaç ve hedefleri hakkında geniş bilgi edinilmesi, onaylama bilincini ve tam desteklemeyi, daha da önemlisi, yönetimin başarısını artıracak önemli bir unsurdur. Kamu otoriteleri, neyi, nicin ve nasıl yapmak istediklerini açık seçik anlatmak, metotlarını açıklayıp değerlendirmek ve eksikliklerini belirtmek zorundadırlar (Ülken, 1982, s.6).

Okul yöneticileri de okul ile çevre arasında bir köprü olarak, çevrenin okulu algılayış biçimini sürekli şekilde izlemek ve bu algıların yönetsel davranışlar açısından doğurgalarını yorumlamak durumundadırlar (Aydın, 1988, s.138).

Esasen eğitim, halkın kayıtsızlığı ya da karşı durması değil, katılımı ve desteklemesi sayesinde başarıya ulaşacak bir girişimdir. Demokratik toplumlarda eğitime katılma, vatandaşın hem hakkı hem sorumluluğudur (Bursalıoğlu, 1987, s.212). Vatandaşların böyle bir sorumluluğu yerine getirebilmeleri ise, gerekli bilgilere yeterli düzeyde sahip olmaları ile olanaklıdır.

Ne var ki konunun önemi bizim eğitim düzenimizde henüz anlaşılmiş değildir. Bu nedenle, bilimsel düzeyde araştırmalar yapılarak konunun değişik boyutlarına açıklık getirilmesi gerekmektedir.

Sonuç olarak, sistem yaklaşımıyla incelendiğinde, okulun açık bir sistem olduğu ve çevresiyle yoğun bir ilişki içinde bulunduğu görülmektedir. Bu nedenle, okul, çevresinde yer alan gruplardan etkilenmekte ve onları etkilemek-

tedir. Bu gruplardan biri de, öğrenci velilerinin oluşturduğu gruptur. Veliler, eğitim-öğretim süreci içinde oldukça önemli rollere sahiptirler. Hem okulun hem de velilerin bunun bilincinde olmaları gerekir. Çünkü okulun öğrenciye etkisi doğrudan veliye yansımaktadır. Anababanın okula, dolayısıyla eğitim sistemine tavrı, okulun öğrenciye etkisiyle ve okulla olan ilişkileriyle örüntülüdür (Başaranı, 1974, s.64).

Oysa çoğu zaman, okul-veli ilişkileri denince ilk akla gelen konular, velilerin okula sağlayabilecekleri maddi destekle, öğrencilerin not ve devamsızlık durumu gibi, nesnel ve biçimsel konular olmaktadır. Bu nedenle bazı okullarda, yöneticiler ve veliler, Okul Aile Birliklerine yeterince önem vermez ve ilgi göstermezken, Okul Koruma Derneklerinin, okula maddi destek sağlamada belirli düzeyde başarılı olabildikleri görülmektedir (Aslan, 1984, s.211).

Oysa velilerin, okulun maddi yapısı yanında, amaçlarını, yönetim yapısını, programlarını ve program uygulamalarını, öğretim sistemini ve genel olarak okul sisteminin işleyişini bilmeleri gerekmektedir. Nitekim Okul-Aile Birliği Yönetmeliği, "Okulun amaçları, eğitim-öğretim ilkeleri, programları, program uygulamaları, yönetim ilkeleri ve çeşitli yönetmelik hükümleri" konularında anababaların aydınlatılmasını, birliklerin başta gelen görevleri arasında sıralamaktadır (Okul-Aile Birliği Yönetmeliği, Madde:30).

Okul ve aile çocuğun eğitiminde ve kişilik gelişiminde önemli rollere sahip olan kurumlardır. Bu kurumların birbiriyle çatışmadan, eşgüdüm içinde, aynı amaçlar doğrultusunda hareket etmesi, eğitim-öğretimin kalitesini ve verimini artıracaktır. İki kurum arasında ortaya çıkabilecek çatışmalardan ise en büyük zararı çocuklar görecektir. Bu nedenle, okul yöneticileri şu konularda gerekli yönetsel davranışları göstermelidirler.

1. Okul ile ailenin çatışmalarını önlemek ve aynı amaçları paylaşmalarını sağlamak.

2. Çocukların gelişimi ve gereksinimleri konusunda aileleri aydınlatmak.

3. Anababaların kazanmış oldukları deneyimlerden okulun yararlanmasını sağlamak.

4. Etkili ve verimli bir eğitim için, velilerin okul ve okuldaki etkinlikler konusunda bilgi edinmelerini sağlamak.

Görüldüğü gibi, okul ile ailenin, aynı amaçlar doğrultusunda, eşgüdüm içinde hareket edebilmeleri için, okulun bütün yönleriyle velilere tanıtılması ve okul yöneticileriyle velilerin, çeşitli konularda ortak algılara sahip olmaları gerekmektedir.

Acaba, okulun ve okuldaki etkinliklerin velilere tanıtılması konusunda, okul yöneticilerinin ve öğrenci velilerinin görüşleri nelerdir? Okul yöneticileri, bu konuya gereken önemi verdikleri ve yeterli çabayı harcadıkları görüşünde midirler? Öğrenci velileri konuyu nasıl algılamaktadırlar?

Ülkemizde, özellikle orta öğretim düzeyinde konunun yeterince araştırılmadığı ve açıklığa kavuşturulmadığı görülmektedir. Okul-Aile ilişkilerini konu alan araştırmalarda, velilerin bilgilendirilmesi konusuna dolaylı olarak değinilmeğe de, yöneticilerin bu konudaki yükümlülüklerine hemen hemen hiç yer verilmemiştir.

Bu nedenle, okul yöneticilerinin ve öğrenci velilerinin, "Okulun ve okuldaki etkinliklerin velilere tanıtılması" konusunu nasıl algıladıkları, görüşlerinin, düşüncelerinin ve tutumlarının neler olduğu ve özellikle de okul yöneticilerinin bu konuda neler yaptıkları, "Eğitim Yönetimi" alanında araştırılmaya değer bir problem oluşturmaktadır.

Problem Cümlesi

Diyarbakır İl Merkezinde bulunan ve genel eğitim-öğretim yapan orta dereceli okullar düzeyinde, okulun ve okuldaki etkinliklerin velilere tanıtılması konusunda okul yöneticilerinin ve öğrenci velilerinin görüşleri nelerdir?

Alt Problemler

1. Okul yöneticileri, okulu ve okuldaki etkinlikleri öğrenci velilerine tanıtmayı önemli bir yönetim görevi olarak görmekte midirler?
2. Okul yöneticileri, okulu ve okuldaki etkinlikleri velilere yeterli düzeyde tanıtılabildikleri görüşünde midirler?
3. Okul yöneticileri; velilerin okul hakkındaki bilgi düzeylerini saptamak için, hangi yöntemleri, ne ölçüde kullanmaktadırlar?
4. Okul yöneticileri, okulu ve okuldaki etkinlikleri velilere tanıtmak için hangi yöntemleri, ne ölçüde kullanmaktadırlar?
5. Okul yöneticileri, velilerin hangi konularda, ne ölçüde ve niçin bilgi sahibi olmalarını istemektedirler?
6. Okul yöneticilerinin; yaşı, yöneticilik kıdemi ve branşı ile okulun ve okuldaki etkinliklerin velilere tanıtılması konusundaki görüşleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
7. Öğrenci velileri, hangi konularda, ne ölçüde ve niçin bilgi sahibi olmayı istemektedirler?
8. Öğrenci velileri, sahip oldukları bilgileri hangi kaynaklardan ve

nasıl elde etmektedirler?

9. Öğrenci velileri, okul ve okuldaki etkinlikler konusunda, gerekli bilgilere yeterli düzeyde sahip oldukları görüşünde midirler?

10. Öğrenci velilerine göre, okul yöneticileri okul hakkında velileri ne ölçüde aydınlatabilmektedirler?

11. Öğrenci velilerinin; yaşı, öğrenim durumu ve mesleği ile okulun velilere tanıtılması konusundaki görüşleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

Arastırmanın Önemi

Toplumdaki tüm bireyleri ve kurumları doğrudan ya da dolaylı olarak etkileme gücüne sahip olan okullar, bütün toplumlarda dikkatlerin merkezinde yer alan kurumlardır. Okulun toplumdaki bu kritik konumu, onun da topluma, toplumdaki kurum ve kuruluşlara karşı duyarlı olmasını gerektirmektedir (Aydın, 1988, s.128).

Esasen toplumun malı olan bu kurumlarda, gerek maddi koşulların iyileştirilmesi, gerekse eğitim-öğretimle ilgili sorunların çözümlenmesi için çevrenin desteğine ihtiyaç vardır. Bu nedenle, çevrenin okulu, okulun da çevreyi iyi tanıması, her iki tarafın da eğitim öğretim konusunda ortak algılara sahip olması zorunludur.

Ne var ki bazı okul yöneticileri, okulun çevreye ve velilere tanıtılmasını önemli bir yönetim görevi olarak algılamamakta veya uygulamada konuya gereken önemi vermemektedir. Bazı okul yöneticileri ise, bu konuda gerekli bilgi ve beceriye sahip bulunmamaktadırlar (Alıncıgüzel, 1979, s.198).

Oysa okul ile, çevrenin önemli bir unsuru olan öğrenci velileri arasında kurulacak sağlıklı bir ilişki düzeni, her iki grubun da ortak amaçlar doğrultusunda hareket etmelerini sağlayacak, böylece okullardaki eğitim-öğretimin kalitesi ve verimliliği artacaktır.

Araştırmanın; hem okul yöneticilerinin hem de öğrenci velilerinin dikkatlerini konu üzerine çekmesi, okul yöneticilerinin görüşlerini öğrenci velilerine, öğrenci velilerinin görüşlerini de okul yöneticilerine tanıtarak; onların, okul ve okuldaki etkinlikler konusunda ortak algılara ulaşmalarına ve aynı amaçlar doğrultusunda birlikte hareket etmelerine yardımcı olması, beklenmektedir.

Ayrıca, araştırma sonuçlarından, okul yöneticileri ve öğrenci velileri kadar, konu ile ilgilenen diğer kişi ve kurumların da yararlanabileceği düşünülmektedir.

Sayıtlılar

1. Hem okul yöneticileri, hem de öğrenci velileri, öğrencilerin eğitim-öğretiminden sorumludurlar.
2. Okul-veli işbirliği yeterli düzeyde sağlanabilirse, okuldaki eğitim-öğretimin kalitesi ve verimliliği artar.
3. Okul yöneticileri ve öğrenci velileri, çocuğun eğitimi konusunda ortak algılara sahip oldukları takdirde eşgüdüm içinde hareket edebilirler.
4. Öğrenci velileri, velisi buldukları öğrencilerin okulları hakkında bilgi edinmek isterler.
5. Okulun ve okuldaki etkinliklerin velilere tanıtılması bir yönetim

görevidir.

Tanımlar

Orta Dereveli Okul : Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı, genel öğretim veren orta okul ve liseler. (Anadolu Lisesi, Endüstri Meslek Lisesi, İmam-Hatip Lisesi ve Fen Lisesi gibi, özel programları olan orta dereceli okullar, araştırma kapsamına alınmamıştır.)

Yeli : Öğrencinin okulla olan ilişkilerinden ve onun her türlü davranışından sorumlu olan kişi.

Algı : Duyusal verilerin yaşantı örüntülerine dönüşen biçimi (Oğuzkan, 1981, s.18).

_____ : Organizmanın o andaki yaşantısı sırasında duyusal verilerin beyin tarafından örgütlenip yorumlanması (Demirel ve Ün, 1987, s.7).

İşlev : Bir kimsenin veya kurumun gördüğü iş.

Etkinlik : Bir kimsenin veya kurumun "etkin olma, çalışma, iş yapma ve faaliyette bulunma" durumu (TDK., 1988, s.475).

Sınırlılıklar

Araştırma;

1. Diyarbakır İl Merkezinde bulunan ve genel öğretim veren orta dereceli okullarla,

2. Bu okullarda, 1989-1990 Öğretim Yılında görevli olan okul

yöneticileriyle,

3. Yine bu okullardaki öğrencilerin velileriyle,

4. Uygulanan anketteki sorularla, sınırlıdır.

BÖLÜM II

İLGİLİ LİTERATÜRÜN İNCELENMESİ

Kuramsal Yayınlar

Araştırma konusu ile ilgili kuramsal yayınları, daha çok, Okul-Aile ilişkileri konusunda yazılan eserlerle, Eğitim Yönetimi, Eğitim Sosyolojisi ve Rehberlik alanındaki kaynaklar oluşturmaktadır.

Okul-aile ilişkilerini inceleyen ilk eserlerden birisi, Kurşuncu (1947) tarafından kaleme alınmıştır. 1947 yılında yayınlanan bu eserde, okulla ailenin aynı amaçlar doğrultusunda hareket etmesi gerektiği belirtilmekte ve her iki kurumun, birbirlerinin amaçlarını çok iyi tanımalarının zorunlu olduğu vurgulanmaktadır. Ayrıca, okulla ailenin hangi konularda işbirliği yapabileceği ve bu alanda okul-aile birliklerine düşen görevlerin neler olduğu üzerinde durulmaktadır (Kurşuncu, 1947, s.3-5).

Milli Eğitim Bakanlığınca hazırlanan, "Okul-Aile Birliklerinin 1946-47 Öğretim Yılı Çalışmalarına Temel Bakış" adlı yayında, özetle şu görüşlere yer verilmektedir: Eğitimde ne okul ne de aile tek başlarına amaçlarına ulaşamazlar. Bu nedenle, okul ve aile işbirliği yapmalı ve eşgüdüm içinde hareket etmelidir. Uygulamada görülen, "Veliler sadece, öğrencilerin başarısızlık gösterdiği, devamsızlık yaptığı veya bir suç işlediği zaman okula çağrılır" kanısı ortadan kaldırılmalı, onların da birer eğitimci oldukları kabul edilmelidir (MEB, 1948, s.9).

Bailard ve Strang'e göre, veliler birer eğitimcidirler. Okullaşmanın olmadığı dönemlerde, çocukların eğitiminden tamamen onlar sorumluydular. Bu

sorumluluk bugün de devam etmektedir. Okul çağındaki çocukların eğitim-öğretiminde velilerin rolü azalmış olmakla birlikte, ortadan kalkmamıştır. Bu nedenle, grup toplantıları yapılarak, konferanslar verilerek, basın yayın yoluyla ve başka fırsatlardan yararlanılarak onların eğitilmesi ve bilgilendirilmesi gerekmektedir (Bailard ve Strang, 1964, s.19).

Okulun ve okuldaki etkinliklerin velilere tanıtılması konusunda okul yöneticilerinin tutum ve davranışlarının nasıl olması gerektiği konusu ise, Eğitim Yönetimi alanındaki eserlerde ele alınmıştır.

Bursalıoğlu, konuyla ilgili olarak şu görüşlere yer vermektedir.

"Eğitimin herşeyden önce sosyal bir girişim olduğunu kabul edersek, toplumun yetişkin üyelerini eğitim konusunda aydınlatmak da eğitimi meslek edinenlere düşen bir sorumluluktur. Eğitimin gelişmesini en çok engelleyen, eğitime ilişkin bilgisizliktir. Yetişkinlerin, eğitim amaç ve süreçlerinden habersiz, yahut bu konuda yanlış bilgili oluşu, eğitimin gelişmesinde önemli bir engeldir.

Eğitimle dolaylı-dolaysız ilgili kimseler arasında ortak bir anlayış olmazsa, eğitimde açıklık, bütünlük ve tutarlılığın sürmesi zorlaşır. Ortak görüş ve anlayışı sağlamak, özellikle ileri toplumlarda güçtür. Çünkü eğitim alanı genişledikçe, yetişkinin bu konudaki bilgisi de azalmaktadır. Böylece, eğitimin gelişmesi ile yetişkinlerin eğitime ilişkin bilgisi arasında meydana gelen uçurum yetişkinlerin okula olan güvenini sarsmaktadır. Bu uçurumun kapatılması için en iyi önlem, okulun alanını yetişkinleri de içine alacak şekilde genişleterek, okulu toplumun ve toplumu da okul hayatının etkin bir ögesi durumuna getirmektir. Ancak böyle bir eğitim sayesinde yetişkinlerin okul hakkındaki yanlış kanı ve haksız eleştirilerinin önüne geçilmiş olur" (Bursalıoğlu, 1987, s.204).

Velilerin ve okulun çocuktan farklı davranışlar beklemesini, iki taraf arasındaki önemli anlaşmazlık nedenlerinden biri olarak niteleyen yazar, bu durumdan en çok çocukların zarar gördüğünü belirtmekte ve çareyi velilerin eğitilmesinde görmektedir.

Diğer taraftan, okul-veli ilişkilerindeki yetersizliğin, "bu alanın önemini anlamamış, yahut da tekniklerini öğrenmemiş yöneticilerin davranışlarından" ileri geldiğini belirten Bursalıoğlu, şöyle devam etmektedir.

"Okul yöneticisi anababalarla ilişkilerinde başarılı olmak istiyorsa, hem onların öğretmenlerle olan ilişkilerini iyi izlemeli, hem de okul konusunda karar sürecine katılan öğelerden biri olduğunu kabul etmelidir. Eğitim yönetimine özellik veren etkenlerin belkide en başında, eğitim etkinliklerine katılan bireyler ve gruplar arasındaki bu yakın ilişkiler gelir. Okulun ürünü, bireyler için yapılmış bazı şeyler değil, bireylerin kendileridir. Bu bakımdan, okul yöneticisi kendisi ile görüşmeyi bir sıkıntı sayan anababa ile de işbirliği kurmak zorundadır. Böylece dolaylı olarak sorumlu bulunduğu halkla da ilişkisini artırmış olacaktır.

Bir örgüt, çevredeki bireylere ve gruplara ne kadar bağlı olursa, bunların beklentileri de örgütü o kadar etkiler. Bu birey ve grupların örgütü değerlendirmede gösterdikleri doğruluk, örgüt hakkındaki bilgileri ile doğru orantılıdır (Bursalıoğlu, 1987, s.83).

Çevrenin eğitime katılmasını sağlamak için, okul yöneticilerinin önderlik yapmaları gerektiğini ifade eden Bursalıoğlu, eğitim düzenimizde halkla ilişkiler kavramının henüz tam olarak anlaşılmadığını belirtmekte ve açıklamalarını şöyle sürdürmektedir.

"Bir çok okul yöneticisi ya halkın çok üstünde kalmışlar ve fildişi kulelerinden çıkamamışlar, yahut çok altına inip rol ve statülerini kaybetmişlerdir. Bu konuda başarılı olmak isteyen okul yöneticisi, önce halkla ilişkilerin eğitimdeki önemini ve yerini anlamalı ve benimsemelidir. Bundan sonra, okul halk ilişkileri programının nasıl yapılacağını ve uygulanacağını, basınla olan ilişkilerin inceliklerini ve bütün bu eylemlerde yöneticilerin oynayacağı rolleri öğrenmek zorundadır. Bu sorunların çözümü ise, özellikle sosyal psikoloji ve iletişim alanlarında yetişmiş olmayı gerektirir" (Bursalıoğlu, 1987, s.211-212).

Çevre ile ilişkilerin, eğitim yönetiminin başta gelen görevleri arasında olduğunu belirten Aydın, (1988) okul yöneticilerinin bu konudaki sorumluluklarını şu noktalarda toplamaktadır.

1. Çevre kalkınması,
2. Eğitim gereksiniminin belirlenmesi,
3. Öğretim programlarının yorumlanması,
4. Çevrenin eğitimi desteklemeye özendirilmesi,

5. Diğer kuruluşların rollerinin yorumlanması,
6. Çevresel değerlerin öğretim kadrosuna yorumlanması,
7. Okul ile çevre arasında iletişim kurulması.

Okulun ne yaptığı ve ne yapmadığı konusunda halkın aydınlatılması gerektiğini belirten yazar, yöneticilerin, okul ile çevre arasında bir köprü olmak durumunda olduğuna dikkat çekmekte ve şu görüşlere yer vermektedir.

"Çevresini nesnel olarak yorumlamak, çevrenin değer sistemini ve güç yapısını ussal olarak anlayabilmek için, okul yöneticisi çeşitli tekniklere güvenmek ve dayanmak zorundadır. Yetenekli bir danışman yardımı, kamuoyu yoklamaları, çevre liderlerinin görüşleri, belirli toplantılar ve caddedeki dedikodular gibi tekniklerden yararlanabilir.

Etkili bir yönetici, halkın okul programlarını anlamasına katkıda bulunması açısından, iletişim tekniklerini incelemelidir. Basın, radyo, televizyon, sergiler, yetişkinler eğitimi programları, okul-ile birliği etkinlikleri, öğretim programının kendisi ve danışma kurulları etkili iletişim kanalları olabilir.

Çevreye ulaşma ve çevreyle sağlıklı bir ilişki kurma, karmaşık bir örgütsel görev olarak, yöneticinin sürekli bir sorumluluğunu oluşturmaktadır. Bu sorumluluğu karşılamadaki etkililiği, yöneticinin bu sorumluluğu net olarak tanımlamasının, yeteneklerinin sınırının ve eldeki bilgilerin bir işlevidir (Aydın, 1988, s.140).

Bütün bu değerlendirmeler, okul-çevre ilişkileri konusunda, okul yöneticilerinin önemli görev ve sorumluluklarının bulunduğunu göstermektedir. Onların bu durumu kavramaları ve konu ile ilgili olarak gereken davranışları göstermeleri, bir çok sorunun çözümüne yardımcı olacaktır.

Diğer taraftan, okulla olan organik bağları ve doğrudan ilişkileri nedeniyle, okul çevresinin belki de en önemli ögesini, öğrenci velilerinin oluşturduğu söylenebilir. Bu nedenle okul yöneticileri, okulun ve okuldaki etkinliklerin velilere tanıtılması konusunda, görevsel konumları nedeniyle, gerekli yönetsel davranışları göstermek durumundadırlar.

Okulun ve okuldaki etkinliklerin velilere tanıtılması konusu, aynı za-

manda sosyolojik bir olgu olarak karşımıza çıkmaktadır. Bilindiği gibi okul sosyal bir kurumdur. Toplumdaki her insanın, doğrudan ya da dolaylı, okulla mutlaka bir ilişkisi bulunmaktadır.

Brookover, "Her öğretmen, yönetici, öğrenci ve yurttaş okulun yapısı hakkında birşeyler bilir. Tıpkı herhangi bir sosyal grubun sosyal parçası olan bir insanın, grubun diğer üyeleri ile kendisi arasında var olan ilişkilerin doğası hakkında birşeyler bildiği gibi" (Aydın ve diğerleri, s.148) derken, bu gerçeği vurgulamaktadır.

Tezcan ise konuyu şu şekilde değerlendirmektedir:

"Okula gitmeden önce, bir çok çocuğun hayatında anababa yegane otorite simgesidir. Çocukları okula gidince, anababalar çocukları üzerinde öğretmenlerin otoritesini de kabul etmelidirler. Çocuklar okul kurallarını bozdukları ve cezalandırıldıkları zaman, veliler hemen öğretmenin karşısında yer alır ve öğretmeni çocuğun yanında eleştirirler. Bu durum kuşkusuz öğrencinin de zararına olmaktadır. Çünkü çocuk sınıfta öğretmenin otoritesine saygı duymayı öğrenmelidir" (Tezcan, 1985, s.166).

Yazar, anababaların bu tür hatalı davranışlarına daha başka örnekler verdikten sonra, bunların ortadan kaldırılması için, anababaların okul tarafından, çocuk eğitimi ve okulda uygulanan programlar konusunda aydınlatılması gerektiğini belirtmektedir.

Öztürk, okulun eğitim-öğretim görevini tam olarak yerine getirmesinin, okul ile çevre arasında iyi ve uyumlu ilişkiler kurulmasına bağlı bulunduğunu, okul-çevre ilişkileri denince ilk akla gelen şeyin okul-aile ilişkileri olduğunu belirtmekte ve okul-aile birliklerinin bu konuda gereken etkinliği göstermediğini ifade etmektedir (Öztürk, 1974, s.261-262).

Ailenin, psikolog ve pedagoğlarca okuldan daha önemli bir eğitim kurumu olarak görüldüğünü belirten Ergün, anne ve babaların çocuk yetiştirme

tarzlarının çocuğun eğitiminde önemli bir yere sahip olduğunu, onların iş hayatlarının çocuğun okul başarısını büyük ölçüde etkilediğini ifade etmektedir (Ergün, 1987, s.129-137).

Griffiths, okul yöneticilerinin toplumla ilişkilerinin büyük önem taşıdığını belirtmekte ve şöyle devam etmektedir. "Okul yöneticileri toplumun içinde yer alırlar ve toplumla ilişkiler kurmak zorundadırlar. Bu nedenle okul ve okuldaki etkinlikler konusunda topluma bilgi vermek ve toplumun ne düşündüğünü bilmek durumundadırlar (Griffiths, 1966, s.302).

Okullarımızda giderek önem kazanan ve yaygınlaşan Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri içinde de, okul-veli ilişkileri konusu önemli bir yer tutmaktadır.

Son yıllarda rehberlik ve psikolojik danışmada, çevre ve veli ilişkileri konusunda düzenlenen çalışmaların ayrı bir hizmet grubu olarak önemle ele alındığını ve bu alandaki hizmetlerin en iyi şekilde yerine getirilmesinde, okul müdürlerinin ilgi ve desteğinin çok önemli olduğunu belirten Kepçeoğlu, bu konuda şu noktaları vurgulamaktadır:

"Okul müdürleri, bir yandan çevre ve velilerle kurulacak yakın ilişkilerde etkin rol alabilirler ve bu ilişkileri doğrudan doğruya kurup sürdürebilir. Diğer yandan da, çevre ve veli ile kurulacak yakın ilişkiler için okuldaki diğer yönetici, uzman ve öğretmenleri teşvik edebilir, onlara bazı fırsatlar, kolaylıklar ve olanaklar sağlayabilirler. (Kepçeoğlu, 1985, s.117).

Özoğlu ise, anababaların, çocuklarının benlik özellikleri ile akademik başarıları ve sosyal ilişkileri konusunda bilgi almak üzere okullardaki rehberlik servislerine başvurması, rehberlik uzmanlarının da onlara istedikleri bilgileri vermesi ve onlarla işbirliği yapması gerektiğini belirtmektedir (Özoğlu, 1982, s.132).

Anababa ve veliler öğrencilik devrelerindeki okul hatıralarının, ekonomik, sosyal ve kültürel düzeylerinin, okula karşı olan tavırlarını şekillendirdiğini belirten Özsoy, okul veli ilişkileri konusunda şu noktalara değinmektedir:

"Anababalar, çocukları hakkında iyi şeyler duymayı daha çok arzu ederler. Bu bakımdan -öğretmen ve yöneticilerin- onlarla görüşürken, çocukların hoş olmayan ve ya zayıf yönlerinden şikayete başlamaları doğrudur olmaz. Aksine, çocukların iyi yönlerini belirterek onların ilgilerini okula ve sınıfa çevirmek, böylece işbirliğini kuvvetlendirmek daha kolaydır (Özsoy, 1989, s.85).

Velilerle yapılacak görüşmelerde kullanılacak teknikler üzerinde de duran Özsoy, veliyi sadece yardımcı, tavsiye ve akıl almaya gelen biri olarak görmemek gerektiğini ısrarla vurgulamakta ve "Bir problemin halli veya alınacak tedbirlerle ilgili olarak veli birşeyler düşünüyor ve teklif ediyorsa, önce bunlar kabul edilmelidir" demektedir. Öğretmen ve yöneticilerin kendi düşünce ve önerilerini daha sonra ortaya koyması gerektiğini belirten yazar, önceliğin velilere tanınmasının daha uygun olacağı kanısındadır.

Tan yönetici, öğretmen ve veli ilişkilerinde rehberlik programlarının yerini şöyle açıklamaktadır.

"Öğrenci günlük hayatının yalnızca sınırlı bir kısmını okulda geçirmektedir. Geriye kalan kısmında ise ailenin doğrudan etkisi altındadır. Bu sebeple, öğrenciye yapılacak yardımın devamlı ve etkili olabilmesi için, yalnız öğretmenlerin ve yöneticilerin değil, velilerin de anlayış, beraberlik ve katılımını sağlamak gerekir" (Tan, 1986, s.62).

Tan ayrıca, rehberlik programının, öğretmen, veli ve okul yönetimi arasında gerekli iletişimi ve bağlantıyı sağlayabileceğini, herbirinin görüş ve düşüncelerini birbirlerine daha objektif bir tutumla yorumlayıp, tarafları daha olumlu hale getirebileceğini belirtmektedir (Tan, 1969, s.31).

Johnson ve arkadaşları, Okul-Aile Birlikleri kanalıyla öğretmen ve velilerden oluşacak küçük grupların, demokratik bir ortam içinde şu konuları tartışmalarını önermektedir.

1. Okulun amaçları, politikası, program ve prosedürleri,
2. Çocukluk ve ergenlik döneminin özellikleri,
3. Öğrenme psikolojisi ve insanın gelişim özellikleri
4. Öğretimde ailenin, okulun ve toplumun yeri,
5. Özel hizmet servisleri (Özel eğitim, test, rehberlik ve psikolojik danışma servisleri),
6. Yetişkinler eğitimi.

Bu konuların demokratik bir ortam içinde tartışılmasının, velilere bilgi ve görüş kazandıracağı ifade edilmektedir (Johnson ve arkadaşları, 1961, s.89).

Araştırmalar

Ülkemizde, orta öğretim düzeyinde okulun ve okuldaki etkinliklerin velilere tanıtılması konusunda, okul yöneticilerinin ve öğrenci velilerinin görüşlerini belirlemeye yönelik bir araştırmaya rastlanmamıştır. Konuya ilişkin araştırmalar, daha çok okul-aile ilişkilerini ve okul-aile birliklerini incelemeye yönelik araştırmalardır.

Okul-aile işbirliğini konu alan bir araştırma Halil Ülker tarafından yapılmıştır.

Araştırma sonuçlarına göre; öğrenci velilerinin büyük bölümü, okul-aile işbirliğinin faydasına inanmakta, fakat çok azı bu alandaki etkinliklere katılmaktadır. Bu sonuçtan hareketle, velilerin motive edilmesi gerektiği, bu

görevin de okula ait olduğu vurgulanmaktadır. Ayrıca, yapılacak yayınlar yoluyla velilerin katılımının sağlanması da önerilmektedir (Ülker, 1974, s.31-32).

Yine Halil Ülker tarafından yapılan ve "okul toplum ilişkileri"ni konu alan bir araştırmada, şu bulgular elde edilmiştir.

1. Okul yöneticileri ile veliler, işbirliğinin tüm boyutlarında (işbirliğine inanma, işbirliği yapma ve işbirliğinden beklentiler), farklı bir tutum içindedirler. Bu farklılık giderilmedikçe, tarafların bir araya gelip iş başarmaları olanaksızdır. Bu nedenle, velilerin okul tarafından eğitilmesi gerekmektedir.

2. Veliler çocuklarını okula verip, onların eğitim-öğretim giderlerini karşıladıktan sonra görevlerinin bittiği kanısındadırlar.

3. Okullar, velilerle gerekli diyalogu kuramadıklarından, pek çok konuda farklı tutum ve düşünceye sahiptirler. Bu durum işbirliğini güçleştirmekte ve dayanışmayı engellemektedir. Yönetimin tanıma ve tanıtma faaliyetleri sonucu, okulla çevre ortak bir tutum içine girebilir (Ülker, 1982, s.140-141).

İlkokullar düzeyinde okul-aile ilişkilerini incelemeye yönelik bir araştırma yapan Battal Aslan'ın elde ettiği bulgular da şöyle özellenebilir.

1. Yönetici-veli ilişkileri, rastlantılara dayalıdır.

2. Velilerin çoğunun eğitimsel etkinliklerden haberleri yoktur.

3. Okul ile veli arasında sağlıklı bir iletişim sağlanamamaktadır.

4. Yöneticileri tanımayan veli sayısı ihmal edilemeyecek kadar çoktur.

Elde edilen bu bulgulara dayalı olarak okul-aile ilişkilerinin rastlantılardan kurtarılması, yetersizliklerinin giderilmesi, iletişim kanallarının açık tutulması ve velilerin okul yönetimine katılmalarının sağlanması önerilmektedir (Aslan, 1984, s.212-215).

Yine ilkokullar düzeyinde, velilerin okul hakkında neler bildiklerini ve bu bilgilerini hangi kaynaklardan elde ettiklerini saptamaya yönelik bir araştırma da Sabit Mentеше tarafından yapılmıştır. Araştırmacının elde ettiği bulgulardan bazıları şunlardır.

1. Velilerin, okul ve çocuklarına ilişkin bilgileri yeterli düzeyde değildir.

2. Veliler en çok "veli toplantıları", en az da "basın yayın organları (radyo, televizyon, gazete vb.)" yoluyla bilgi edinmektedirler.

3. Veliler, en çok çocuklarının ders durumları konusunda bilgi almak üzere okula gitmektedirler.

Bu sonuçlar ışığında; basın yayın organları aracılığıyla, hem okul yöneticilerine, hem de öğrenci velilerine yönelik eğitim programlarının düzenlenmesi, velilerin, çocuğa ilişkin bazı kararlara katılmalarının sağlanması ve okula geldiklerinde, öğretmen, öğrenci ve yöneticilerle rahatça görüşebilecekleri uygun bir ortamın hazırlanması gerektiğini vurgulayan araştırmacı, şu noktalara da değinmektedir: Okul-aile ilişkilerinde tarafların kendilerine düşen görev ve sorumlulukları yerine getirmeleri, okul, eğitim ve çocuk hakkında bilgi sahibi olmaları, ayrıca konuya ilgi ve istek duymaları önemlidir. Okul-aile ilişkilerinin önemine inanan ve bu konuda istekli olan yönetici, elvermeyen koşulları; aynı şekilde veli grubu da kendi şartlarını zorlayarak, işbirliği ortamı yaratabilir ve velilerin okul hakkındaki bilgilerinin yeterli düzeye ulaşmasını sağlayabilirler. Doğaldır ki, okulu, eğitimi ve çocuğu

tanımayan kişi, kurum veya kuruluş, onlar için birşey yapamayacaktır. Bu konuda ailelerin eğitimi, okul yönetiminin önemli bir yönetsel görevidir (Menteşe, 1987, s.99-104).

Kenan Yumurtacı "Lise Yönetici ve Velilerinin Okul Yöneticilerinden Bekledikleri Liderlik Davranışları" konulu araştırmasında, özetle şu görüşlere yer vermektedir.

Lise yöneticileri ile öğrenci velilerinin davranış beklentileri birbirinden farklıdır. Eğitim-öğretimi olumsuz yönde etkileyen bu farklılığın giderilmesi gerekir. Okul yöneticilerinin yetki ve sorumlulukları konusunda öğrenci velilerinin bilgi sahibi olmaları, onları daha gerçekçi davranış beklentilerine götürebilir.

İki tarafın beklentilerindeki farklılığın nedenleri de ayrı bir araştırma konusu olabilir (Yumurtacı, 1984, s.97-107).

"Velilerin Okul Yöneticilerinden Bekledikleri Davranışlar"ı orta okullar düzeyinde araştıran Eşref Nural'ın elde ettiği sonuçlardan bazıları şunlardır.

1. Okul yöneticileri, veli beklentilerine karşı duyarlı davranmalı ve onların düşüncelerini rahatça ifade edebilmelerine olanak sağlamalıdır.
2. Hem okul yöneticilerinin, hem de öğrenci velilerinin dikkatleri, okul-veli ilişkileri üzerine çekilmelidir.
3. Çocuğun eğitiminden, yalnızca okulun değil, ailenin de sorumlu olduğu gerçeği, yöneticiler tarafından her fırsatta velilere hatırlatılmalıdır.

Araştırmacı, velilerin eğitim-öğretim sistemi üzerinde etkili kılınması için neler yapılabileceğinin ayrıca araştırılması gerektiğini belirtmektedir

(Nural, 1987, s.215-217).

Cemal Canpolat, "Orta Öğretimde Öğrenci ve Velilerin Öğretmenlerden Beklentileri" konulu araştırmasında şu öneriye de yer vermektedir. Veliler, okul, okul programları ve dersler konusunda, öğretmenlerin kendilerine yeterli bilgi vermesi gerektiğini düşünmekte ve bunu beklemektedirler. Bu nedenle okul yöneticileri, öğretmenlerle velilerin yakın ilişkiler kurabilmeleri için gereken tedbirleri almalıdırlar (Canpolat, 1987, s.55).

İbrahim Yıldırım tarafından yapılan bir araştırmada, Diyarbakır İl Merkezindeki orta dereceli okullarda görev yapan 217 öğretmene, kendileri için hoşnutsuzluk kaynağı olan konuların neler olduğu sorulmuştur. "Öğrenci velilerinin okula karşı ilgisizliği" hoşnutsuzluk yaratan ve okulun havasını olumsuz yönde etkileyen konular arasında ilk sırayı almıştır.

Eğitim örgütlerinde olumlu bir havanın oluşmasında yöneticilere önemli görevler düştüğünü belirten araştırmacı, okul iklimini önemli ölçüde etkileyen okul-veli ilişkileri konusuna, okul yöneticilerinin büyük önem vermeleri gerektiğini ifade etmektedir (Yıldırım, 1989, s.11-12).

Okul-veli ilişkileri konusunda, Türkiye dışındaki ülkelerde de bir çok araştırma yapılmıştır.

Jortie tarafından Chicago'da yapılan, "Toplumun Özellikleri ve Aile Tarafından Etkilenen Yöneticilerin Ailelere İlişkin Görüşleri" konulu araştırmada aşağıdaki bulgular elde edilmiştir.

1. Okul yöneticilerinin aileler hakkındaki düşünceleri genellikle olumsuzdur.

2. Okul-aile ilişkilerinde problem yaratan taraf ailelerdir.

3. Yöneticilerin informal güçlere sahip olmaları, okul-aile ilişkilerinde etkili olmaktadır.

4. Yöneticiler, velilerle yapılacak işbirliği sayesinde istenmeyen durumların engellenebileceği görüşündedirler.

5. Yöneticiler, ailelerle ilgili etkinlikleri iyi planlamalı ve onları tanımaya çalışmalıdır.

6. Okul-veli işbirliği konusunda değişik yöntemler kullanarak, velileri ikna etmelidir (Ellen, 1986, s.117).

Holister tarafından yapılan ve yine okul yöneticilerinin görüşlerine yer verilen "Okul-Yeli İşbirliğinde Velilerin Okul Yöneticilerine Karşı Engelleyici Davranışları" konulu araştırmanın bazı sonuçları şunlardır:

1. Velilerin bir kısmı, okul yöneticilerini gereksiz yere rahatsız etmekte, bu durum ise, yöneticilerin işlerinin aksamasına neden olmaktadır.

2. Okul-Yeli ilişkileri rastlantılara göre değil, belirli bir plana ve programa göre gerçekleşmelidir (Ellen, 1986, s.117).

Wilson tarafından yapılan bir çalışmada velilerle yöneticiler arasındaki iletişim biçimleri ile liderlik, karar verme, amaç oluşturma, iletişim kurma ve etkileme gibi yönetsel süreçlerin ilişkisi araştırılmıştır. Sonuçta, iletişim biçimleri ile bu süreçler arasında anlamlı bir ilişkinin bulunmadığı görülmüştür (Aslan, 1984, s.18).

Orta okullar düzeyinde bir başka araştırma da Charles Hamre tarafından yapılmıştır. "Visconsin Kolejlerinde Anababa ve Öğretmenler Arasındaki Başlıca Eğitim Sorunları" konulu araştırmanın sonuçlarına göre;

öğrencilerin ve müdürler ortak görüşlere sahiptirler. Ayrıca, yanlış davranan öğrencilere uygulanacak disiplin kuralları konusunda da, bu gruplar arasında ortak bir temelin var olduğu görülmektedir (Aslan, 1984, s.18).

Konu ile ilgili olarak, temel eğitim okulları düzeyinde bir başka araştırma da Blank tarafından yapılmıştır. Araştırma sonunda; öğrencilerin sosyalleşmesi, ev ödevleri, bireysel ilgileri, televizyon izlemeye ayırdıkları zaman ve evdeki denetimleriyle ilgili konularda, velilerle, müdür ve öğretmenlerin farklı algılara sahip oldukları tesbit edilmiştir (Aslan, 1984, s.19).

Çeşitli Ülkelerde Okul-Yeli İlişkileri ve Bu İlişkileri Düzenleyen Kuruluşlar

Türkiye'de olduğu gibi, diğer ülkelerde de okul-veli ilişkilerini düzenleyen kuruluşlar bulunmaktadır. Özel tevfik Fikret Lisesi'nce düzenlenen "Çeşitli Ülke Okullarında Öğrenci-Yeli kuruluşları" konulu seminere sunulan bildiriler, bu alanda önemli bir kaynak oluşturmaktadır. Bu kısımda; seminere sunulan bildiriler çerçevesinde, Kanada, Amerika Birleşik Devletleri, Güney Kore, Almanya, Fransa, İsveç, Hindistan, İngiltere ve İtalya'daki okul-veli ilişkileri ve okul-veli Kuruluşları tanıtılmaya çalışılmıştır.

Kanada'da Okul-Yeli İlişkileri

Kanada'da öğretim sistemini düzenleme yetkisi genelde eyaletlere verilmiştir. Bu nedenle 1951'de kurulan "Kanada Ev-Okul ve Anababa-Öğretmenler Federasyonu'nun temelinde, yerel dernekler bulunmaktadır. Federasyon ve derneklerin, okul-veli ve okul-aile işbirliği konusunda yerel hedefleri bulunmakla birlikte, bir çok ortak amaçlarının da olduğu görülmektedir. Bu ortak amaçlar şöyle sıralanabilir:

1. Çocuğun, ev, okul ve toplumla ilgili tüm sorunlarıyla ilgilenmek.

2. Halkın tamamının çocukla ilgilenmesini sağlayarak, ev, okul ve diğer eğitim güçleri arasında ortak bir bağ oluşturmak.

3. İyi öğretmen, iyi donanım ve boş zaman için toplumun katkısını sağlamak.

4. Anababa eğitimi ile eve; okul gücünü anababa gücü ile destekleyerek okula, hizmet vermek.

5. Ulusal mirası sürekli kılacak yurttaşlar için, işbirliği imkanları yaratmak.

6. Okul yönetimine ve okulun temel kurallarına doğrudan müdahale etmemek.

Belirlenen bu amaçlar çerçevesinde alınan kararlar, yerel dernekler ya da federasyon tarafından, eyalet hükümetlerine ya da federal hükümete sunulur.

Kanadalı Anababa, öğrenci ve öğretmenlerin, gözü, kulağı ve sesi olan, Eyalet Federasyonları ve Millî Federasyon, hükümetler üzerinde bir baskı grubu oluşturacak güce sahiptir. Bu nedenle, ilgili makamların yerel dernekleri ihmal etmesi mümkün değildir.

Sonuç olarak; Kanada'da okul-veli kuruluşları, öğretmen ve anababalara, birbirlerini anlamak, deneyimlerini paylaşmak ve yetkililere seslerini duyurmak konusunda yeterli olanığı sağlamaktadır (Baudin, 1982, s.1-5).

Amerika Birleşik Devletlerinde Okul-Veli İlişkileri

Amerika Birleşik Devletlerinde eğitim, eyalet ve yönetim organlarının sorumluluğu altındadır. Eyaletler kendi eğitim sistemlerini düzenleme yetkisine

sahiptirler. Eyaletlerde yerel eğitim bölgeleri bulunmaktadır. Eğitim bölgelerinin büyüklüğü, tek öğretmenli bir ilkokuldan, kentsel yörelerde yüzlerce okul ve binlerce öğretmene kadar değişebilmektedir. Yerel eğitim sistemlerinin, kendi bölgelerindeki okulları yönetme sorumluluğu vardır.

Bunların yanında, dini kuruluşlar ve bazı sosyal gruplarca desteklenen, özel paralı okullar da bulunmaktadır.

Amerika Birleşik Devletlerindeki tüm okullarda, okul ile aile arasındaki ilişkileri güçlendirmeye çalışan gönüllü veli ve öğretmen grubu mevcuttur. Bu konudaki en büyük grubu, öğrencileri de içine alan "Ulusal Okul-Aile Birliği" oluşturmaktadır. Birliğin belirlenen esas hedefleri şunlardır:

1. Çocukların refahlarını artırmak.
2. Ev yaşamının standartlarını yükseltmek.
3. Okul ile aile arasındaki işbirliğini geliştirmek.
4. Çocukların ve gençlerin korunmasına yönelik yasaların çıkarılmasını sağlamak.
5. Çocukların devam ettiği parasız okullardaki koşulların iyileştirilmesini sağlamak.

Amerika'da, çocukların ve gençlerin toplum içindeki refahını artırmak amacıyla, aile, öğretmen, okul yöneticileri ve toplumdaki konuya ilgi duyan diğer bireyler, gönüllü olarak işbirliğine gitmektedirler. Yerel okul-aile birlikleri, ortak sorun ve çıkarları paylaşmak üzere öncelikle kendi eğitim bölgelerindeki diğer gruplarla bir araya gelmekte, daha sonra da eyalet düzeyinde birleşmektedirler. Eyalet temsilcilerinin bir araya gelmesiyle "Ulusal

Okul-Aile Birliği" oluşmaktadır. Bu kuruluş, okul-aile konularını içeren yayınları dağıtmakta, danışmanlık hizmetleri vermekte, okul ve toplumun konuya ilişkin problemlerini ele alan bir de dergi çıkarmaktadır. Ulusal Okul-Aile Birliği bazı önerilerde bulunabilir ve yol gösterebilir. Ancak tüm tekinlikler, yerel düzeydeki birliklerce planlanmakta ve uygulanmaktadır.

Bütün bu çalışmalarda gönüllülük esastır. Veliler hiçbir zaman bu çalışmalara katılmak için zorlanmaz, özendirilir. Amerikan toplumunun yapısından kaynaklanan çok seslilik ve demokratik tartışma ortamı içinde sorunlara çözüm aranması, bu kurumlara dinamizm ve etkinlik kazandırmaktadır (Malkoç, 1982, s.1-2).

Güney Kore'de Okul-Veli İlişkileri

Güney Kore'de orta ğretim düzeyinde olduğu gibi, yüksek ğretim düzeyinde de okul-veli kuruluşları vardır. İlkokullarda ise, okul-veli kuruluşlarının konumu farklıdır. "Olgunlaşma Birlikleri" adı verilen bu kuruluşlara üyelik isteğe bağlıdır. Ancak okul yöneticileri birliklerin tabii üyeleridirler. Birlikler birbirlerinden bağımsız olarak çalışmakta, yasal bir sorumlulukları da bulunmamaktadır. Birliklerin asıl amacı, öğrencilerin başarılarını artırmak için okul yönetimiyle işbirliği yapmak ve okula gerekli maddi yardımı sağlamaktır.

Güney Kore'de okul-veli kuruluşlarının etkinliklerini düzenlemek amacıyla çıkarılan ve 1969'dan bu yana yürürlükte olan bir yönetmelik bulunmaktadır. İlkokul, orta okul ve lise düzeyinde okul-veli ilişki ve faaliyetlerinin düzenleyen bu yönetmeliğe göre gönüllü velilerce kurulan birliklerin amaçları şunlardır:

1. Eğitim kalitesini artırmak.
2. Okul masraflarına katkıda bulunmak.

3. Okuldaki her türlü tesisin kurulmasına yardım etmek.
4. Okulun bakım ve onarımına yardımcı olmak.
5. Okuldaki eğitim-öğretim ve yönetim faaliyetlerine yardımcı olmak (Paik, 1982, s.1-5).

Almanya'da Okul-Veli İlişkileri

Almanya'da eğitim, eyalet hükümetlerinin sorumluluğu altındadır. Bu nedenle aile temsilcilikleri de eyaletler düzeyinde örgütlenmiştir. "Aile Danışma Kurulları", "Aile Ocakları" ve "Aile Komisyonları" gibi çeşitli isimler altında kurulan bu temsilcilikler, genellikle danışma işlevine sahiptirler. Ancak bazı eyaletlerde, okul eğitiminin düzenlenmesi, okul ve sınav yönetmeliklerinin hazırlanması, ders araç ve gereçlerinin temini gibi konularda, ailelere karara katılma hakkı tanınmaktadır.

Almanya'da aileler, çocuklarının eğitimi konusunda etkili bir güce sahiptirler. Örneğin, 1977-78 yıllarında Nordrhein-Westfalen'de veliler, bir "Yurttaşlar Hareketi" meydana getirerek Almanca ve Toplumbilim derslerinin çerçeve yönetmeliğini değiştirecek yasayı, eyalet parlamentosunda yenilemeyi başarmışlar ve eğitim politikası üzerinde etkili olabileceklerini göstermişlerdir.

Alman eğitim yasalarında, öğretmen ve velilerin işbirliği yapmasını, velilere çocuğu hakkında bilgi verilmesini ve velilerin çocuğun eğitiminden sorumlu olmasını zorunlu kılan hükümler bulunmaktadır. Hatta bir eyaletin eğitim yasası, velilere, sınıflara girebilme ve sınavları izleyebilme hakkını dahi verebilmektedir.

Almanya'da anababaların, Okul Danışma Kurulları'na katılmaları, zorunlu değildir. Kurul üyeleri, her sınıf ve okulun veli toplantılarında

seçilirler. Bu kurullar, eğitim-öğretim konularında okul yönetiminin kararlarına katılabilirler. Böylece, aile ile okul yönetimi arasında, ortak görev duygusuna dayalı güven verici bir ortamın yaratılması amaçlanmaktadır.

Alman Anayasası, anababaların, çocuklarının eğitimi konusundaki haklarını, devletten önce de var olan doğal bir hak olarak görmekte; devleti, bu hakkın kullanılmasına yön vermek, fakat hiçbir zaman özüne dokunmamakla yükümlü kılmaktadır.

Özetle belirtmek gerekirse, Almanya'daki yasal düzenlemeler; okulun, anababaların ve yetiştirilecek olan öğrencilerin yararları açısından, yetki ve haklar arasında uygun bir dengenin sağlanmasını amaçlamaktadır (Steck, 1982, s.1-5).

Fransa'da Okul-Yeli İlişkileri

Eski dönemlerde Fransız Eğitim Sisteminde veliler çok az devreye girerler, sadece öğrencinin geleneksel mekanizmaya uygun davranmaması halinde müdahale ederlerdi. Günümüzde ise, veli-öğretmen-öğrenci üçlüsü sistemde önemli rol oynamaktadır.

Fransa'da, 1901 yılında çıkarılan bir yasaya göre kurulan "Kamu Okulları Okul-Aile Dernekleri" "Kamu Okulları Okul-Aile Konseyleri" "Okul-Aile Özerk Dernekleri" gibi bir çok okul-aile kuruluşu mevcuttur. Bu kuruluşların ortak amaçları şunlardır:

1. Mali yardım sağlayarak ve gönüllü çalışmalar yaparak, okulun kültürel ve eğitsel alanlardaki çalışmalarını desteklemek.

2. Okul yönetimi ile birlikte, Eğitim Bakanlığı'nca saptanmış genel yönlendirme ilkelerinin uygulanmasını görüşüp tartışmak.

3. Okul ile aile arasındaki sorunları saptamak ve bunların çözüm yollarını aramak (Porz, 1982, s.1-4).

İsveç'te Okul-Yeli İlişkileri

19. yüzyılın sonlarında İsveç'te hızlı bir kentleşme süreci yaşandı. Kırsal yerleşme düzenindeki doğal ilişkilerin yerini formal ilişkiler almaya başladı. Bunun sonucunda da öğrenci velilerinin oluşturduğu yerel kuruluşlar hızla çoğaldı. Nihayet 1946 yılında "Milli Öğrenci-Yeli Birliği" kuruldu. Bu birliklerin ortak amaçları şunlardır:

1. Öğrenci velileri ile öğretmenler arasında fikir birliği sağlamak.
2. Çocuklarının okul durumları ile ilgilenmeyen velilerle ilişki kurmak.
3. Eğitim-öğretim ve çocuk psikolojisi konularındaki gelişmelerden öğrenci velilerini haberdar etmek.

Milli Öğrenci-Yeli Birliği, ilk kurulduğu yıllarda, resmi niteliği olmayan gönüllülük esasına dayalı bir kuruluştur. Kuruluşundan on yıl sonra parlamento'ya etki edebilecek bir güce ulaştı. Birlik, 1968 yılında adını değiştirerek "Ev ve Öğrenci Ulusal Birliği" adını aldı.

Birliğin eğitim konusundaki görüş ve düşüncelerine, gerek merkezi ve bölgesel hükümet kuruluşları, gerekse parlamento komisyonu büyük önem vermektedir.

Birlik; yerel, bölgesel ve ulusal düzeyde örgütlenmiştir. Bir yerel kuruluştaki temel ünite, bütün okullardaki her sınıf öğretmeni ve velinin katıldığı "sınıf toplantıları"dır. Öğrenciler de bu toplantılara davet edilmektedir. Sınıf

toplantılarının esas amacı, katılanların birbirleriyle tanışmalarının sağlanması ve ortak problemlerin tartışılmasıdır.

Yerel düzeydeki kuruluşlar ortak sorunları ele alırlar ve okulla bir bütün olarak ilgilenirler. Velilere düzenli olarak bülten gönderirler. Belediye yetkilileriyle de işbirliği içindedirler.

Tüm eğitim sistemi başka ülkelerde eğitim bakanlıklarınca yürütülürken; İsveç'te, diğer yönetim birimleri gibi bağımsız hükümet ajanslarından biri olan "Milli Eğitim Kurulu"na yürütülür. Bu kurulun yaptığı bir açıklamada şöyle denilmektedir. "Bazı güçlüklerle karşı, okulların bulunduğu her yerde, Ev ve Okul Ulusal Birliği ve yerel kuruluşları ailelerle iyi ilişkiler tesis etmiş ve önemli işler başarmıştır."

Milli Eğitim Kurulunun bu açıklaması, İsveç'te otoritelerin birlik çalışmalarından memnun olduğunu göstermektedir. Hükümetin, birliğin düşüncelerine önem vermesi ve birliğe önemli mali destek sağlaması, Ev ve Okul Ulusal Birliğine verilen önemin bir göstergesidir (Bjarne, 1982, s.1-5).

Hindistan'da Okul-Veli İlişkileri

Hindistan'daki eğitim anlayışının temelinde çocuk ve aile yer almaktadır. Bu anlayışa göre, çocukların fiziksel, ruhsal, zihinsel ve sosyal yönden gelişmesinde, en önemli rolü aile oynamaktadır. Çünkü aile çocuğun doğal çevresidir ve gelişimi süresince hayatının odak noktası olmayı sürdürmektedir. Bu nedenle, iyi bir eğitim için ev ve okul bir araya gelmeli, velilerle öğretmenler işbirliği yapmalıdır.

Hindistan'da çocuklar okula kayıt olurken, veliler de çocuklarla birlikte mülakata alınmaktadır. Böylece, çocuğun sosyo-kültürel durumu ve geleceğe yönelik aile beklentileri konusunda öğretmen ve yöneticiler bilgi sahibi olmak-

ladır lar.

Sık ve düzenli veli toplantılarının düzenlenmesi Hindistan'daki okullarda zorunludur. Bu toplantıların amacı, velilerin, öğretmenlerin ve öğrencilerin birbirlerini tanımasıdır. Hindistan'daki hem özel okullar, hem de devlet okulları "Okul-Aile Birliği" tipindeki örgütlere olan ihtiyacın farkındadırlar.

Bu ülkenin eğitim sisteminde, seçimle gelmiş "Yönetim Kurulları" ile okulların yönetilmesi uygulamasından beklenen, velilerin bu kurullar vasıtasıyla eğitimi kontrol etmeleri ve çocukların eğitimini ve gelişimini yönlendirmede söz sahibi olmalarıdır. Çünkü Hindistan'daki eğitimciler, eğitime ilgiyi artırmanın ve iyi bir standarda ulaşmanın, velilerin yardımı olmaksızın mümkün olamayacağı inancındadırlar (Groch, 1982, s.1-3).

İngiltere'de Okul-Veli İlişkileri

İngiltere'de, İkinci Dünya savaşı sonuna kadar okulla aile arasında kesin bir sınır vardı. Bu iki kurum arasındaki ilişkiler 1960'larda gelişmeye başlamıştır. Bu tarihlere İngiliz eğitim sisteminin yeniden düzenlenmesi için kurulan komisyonların hazırladığı raporlarda, okul ile ailenin işbirliği gereğine geniş yer verilmiştir.

Bugün, okul-veli ilişkileri konusunda hiçbir yasal düzenleme olmasına karşın "Ulusal Okul-Aile Birliği Konfederasyonu" vardır. Karmaşık bir yapıya sahip olan Birleşik Krallık eğitim sisteminde, okul-aile birlikleri her anababaya açıktır. Üyelik öğretmenlerle ve anababalarla sınırlandırılmıştır. Gönüllülük esasına göre kurulan topluma dayalı örgütlerdir. Yönetsel ya da yasal güçleri yoktur. Federasyonun, okul-aile birliği kurucuları için çıkardığı kitapçık, "Okuldaki çalışmaların okul yöneticilerinin sorumluluğunda olduğu" uyarısı ile başlamaktadır. Ayrıca "anababaların danışma ve tartışmalara katılabilecekleri, ancak yöneticilerle işbirliği yapmalarının da en matıklı yol

olacağı" vurgulanmaktadır.

Birleşik Krallıkta, diğer bir okul-aile örgütü idare heyetleridir. Orta öğretim düzeyindeki idare heyetlerine, yerel eğitim otoriteleri, seçilmiş veli temsilcilerini atayabilirler. İdare heyetleri, bölgedeki okulları bakanlık adına yöneten yerel eğitim otoritesine, eğitim fonunun akışını, öğretmenlerin temel ihtiyaçlarını, bina, araç-gereç ve benzeri durumları rapor eder. Bu ihtiyaçları sağlayan da yerel eğitim otoritesidir.

İngiltere'de şu an söz sahibi olan özel eğitim sektöründe ise, okul-veli ilişkileri oldukça zayıf durumdadır. Çocuklarını özel okula gönderen aileler, belki de, ödediklerin bedel karşılığında en iyiyi elde ettiklerine inanmakta ve okulun işine karışmadıkları için mutlu olmaktadır (Barnet, 1982, s.1-8).

İtalya'da Okul-Veli İlişkileri

İtalya'da 1974 yılına kadar, velilerin okul yaşamına katılmaları önemsiz bir olay olarak düşünülmekte, veliler de durumu böyle algılamakta idiler. 1973 yılında, toplumun tüm bileşenlerinin okul yaşamına ve yönetimine katılmalarını öngören ve "Devrim Yasası" olarak da adlandırılan bir yasa çıkarılmıştır. Bu yasa, okuldaki görev, yetki ve sorumluluk alanlarına velileri de katmak istemiştir. 1974 yılından itibaren uygulanmaya başlayan yasa, okullarda veli kurullarının ve okul aile birliklerinin kurulmasını öngörmekte ve bunların ilgili diğer kurum ve kuruluşlarla işbirliği yapmalarını istemektedir.

Okul ile toplumu kaynaştırmayı amaçlayan bu yasanın uygulanmasında bazı engellerle karşılaşmıştır. En önemli engel ise, okul mensuplarının ve ailelerin işbirliği yapmadaki deneyimsizlikleri olmuştur. Yasa, okul yöneticilerini ve öğrenci velilerini hazırlıksız ve bilgiden yoksun yakalamıştır. Velilerin yükümlülükten kurtulma ve okul hayatına düşük oranda katılma çabaları, bu konudaki bilinçlenmenin henüz yeterli olgunluğa ulaşmadığını göstermektedir. Yeni

düzenlemelerin, okul-aile ilişkilerini zamanla daha olumlu hale getirmesi beklenmektedir (Monica, 1982, s.1-5).

Yukarıda özetlemeye çalıştığımız bildiriler, okul-veli ilişkileri konusuna, bütün toplumlarda büyük önem verildiğini ve bu önemin de giderek arttığını göstermektedir. Bir çok ülkede bu ilişkilerin yasalarla düzenlenmiş olması da konuya verilen önemin bir başka göstergesidir.

Sonuç olarak, gerek kuramsal incelemeler, gerekse yapılan araştırmalar; günümüzde giderek karmaşık hale gelen eğitim olayında hiç bir kurumun tek başına yeterli olamayacağını, bu nedenle, toplumdaki başka kurumlarla birlikte ailenin de okulla ilgilenmesi ve okul-veli işbirliğinin sağlanması gerektiğini ortaya koymaktadır.

BÖLÜM III

YÖNTEM

Bu bölümde, araştırmanın evreni ve örneklemini hakkında bilgi verilmekte, veri toplama aracı olarak kullanılan anketlerin hazırlanması ve uygulanması ile verilerin işlenmesinde kullanılan istatistiksel teknikler üzerinde durulmaktadır.

Araştırmada kullanılan ana yöntem survey yöntemidir. Veri toplamak için esas olarak anket tekniği kullanılmış, bunun yanında gözlem ve görüşme tekniklerine de yer verilmiştir.

Evren

Diyarbakır İl Merkezindeki, genel öğretim veren orta okul ve liselerin yöneticileri ile bu okullardaki öğrencilerin velileri araştırmanın evreninin oluşturmaktadırlar.

Anket uygulamalarının yapıldığı 1989-90 Öğretim Yılıının 2. yarısında Diyarbakır İl Merkezinde bulunan ve genel öğretim veren 8 orta okul ve lisedeki yönetici ve yaklaşık öğrenci velisi sayıları Tablo 3.1'de gösterilmiştir.

Okullardaki veli sayısı saptanırken, öğrenci sayılarından hareket edilmiştir. Aynı okulda okuyan kardeşlerin ve yetiştirme yurdu gibi bazı kurumlardan gelen öğrencilerin ortak velilerinin bulunması, gerçek bireyler olarak velilerin öğrencilerden daha az sayıda olması sonucunu doğurmaktadır. Veli anketi uygulanan okullarda yapılan sondajlar bu tür öğrencilerin % 4 dolayında olduğunu göstermiştir. Veli anketi uygulanmayan diğer orta okul ve liselerin yöneticileri, kendi okullarında da bu oranın fazla bir değişiklik göstermeyeceğini

ifade etmişlerdir. Bu nedenle okullardaki toplam öğrenci sayısının % 2 eksigi, yaklaşık veli sayısı olarak kabul edilmiştir.

TABLO 3.1

**ARAŞTIRMA EVRENİNİ OLUŞTURAN OKULLARDAKİ YÖNETİCİLERİN
VE ÖĞRENCİ VELİLERİNİN SAYISAL DAĞILIMI**

Okulun Adı	Yönetici Sayısı	Yaklaşık Veli Sayısı
Melik Ahmet Lisesi	6	1763
Ziya Gökalp Lisesi	8	2695
Atatürk Lisesi	7	2352
Ali Emiri Lisesi	6	2450
Diyarbakır Lisesi	7	2058
Fatih Lisesi	4	1274
Merkez Orta Okulu	6	1568
Süleyman Nazif Orta Okulu	4	1421
TOPLAM :	48	9452

Örneklem

Araştırma evrenindeki tüm okul yöneticilerine anket uygulandığından, sadece öğrenci velileri için örneklem alma yoluna gidilmiştir. Örneklem girecek öğrenci velilerinin seçileceği okulları belirlemek amacıyla, şehir merkezi, gelişmişlik düzeyi esas alınarak üç yerleşim bölgesine ayrılmıştır. Gelişmişlik düzeyinin saptanmasında ise, o bölgelerde oturanların eğitim ve gelir düzeyleriyle verilen alt yapı hizmetlerinin nitelikleri dikkate alınmıştır.

1. Genellikle, eğitim ve gelir düzeyleri daha yüksek olan ailelerin oturduğu ve alt yapı hizmetlerinin daha iyi verildiği Yenişehir bölgesi.

2. Daha çok, geleneksel Diyarbakır kültürüne sahip eğitim ve gelir düzeyleri orta olan ailelerin oturduğu Sur içi yerleşim bölgesi.

3. Çoğunlukla çevre il ve ilçelerden gelen, düşük eğitim ve gelir düzeyine sahip ailelerin yerleştiği ve alt yapı hizmetlerinin yetersiz kaldığı Bağlar bölgesi.

Örnekleme girecek öğrenci velileri, belirlenen bu yerleşim bölgelerinin merkezlerinde bulunan okullardan seçilmiştir. Bu okullar, Yenişehir semtinde bulunan Ziya Gökalp Lisesi, Sur İçi ve civarından öğrenci alan Melik Ahmet Lisesi ile Bağlar semtindeki öğrencilerin devam ettiği Atatürk Lisesi'dir. Her üç okulun hem orta, hem de lise kısımları bulunmaktadır. Bu okullardaki öğrenci velilerinin yaklaşık % 10'u araştırmanın örneklemini oluşturmuştur. Örneklemin alındığı okullardaki öğrenci velilerinin sayısal dağılımı Tablo 3.2'de görüldüğü gibidir.

TABLO 3.2
ÖRNEKLEMİN ALINDIĞI OKULLARDAKİ ÖĞRENCİ VELİLERİNİN
SAYISAL DAĞILIMI

Okulun Adı	Yaklaşık Veli Sayısı
Ziya Gökalp Lisesi	2695
Melik Ahmet Lisesi	1763
Atatürk Lisesi	2352
TOPLAM :	6810

Veri Toplama Aracı Olarak Kullanılan

Anketlerin Hazırlanması

Veri toplama aracı olarak, birisi okul yöneticilerine, diğeri de öğrenci velilerine uygulanmak üzere, araştırmacı tarafında özel olarak hazırlanan iki ayrı anket kullanılmıştır. Anketlerin geliştirilmesi aşamasında yapılan işlemler şöyle özetlenebilir: Anketlere belli bir şekil verilmeden önce, bir çok okul yöneticisinin ve öğrenci velisinin, alt problemler konusundaki görüşleri alınmış

ve okul-aile ilişkileri konusunda araştırma yapan diğer araştırmacıların uyguladıkları anketler incelenmiştir.

Daha sonra, alt problemlere uygun olarak, yönetici ve veliler için iki ayrı anket hazırlanmıştır. Hazırlanan bu anketlere son şekillerini vermek için, anketler, Diyarbakır ve Ali Emiri Liselerindeki 10 yönetici ve 100 öğrenci velisinden oluşan pilot gruplara uygulanmış ve elde edilen sonuçlar üzerinde uygulamaya katılan okul yöneticilerinin ve ulaşılabilen öğrenci velilerinin ayrı ayrı görüşleri alınmıştır. Ayrıca anketleri inceleyen bazı öğretim elemanlarının görüş ve önerilerinden de yararlanılmıştır. Bu çalışmalardan elde edilen veriler dikkate alınarak, anketler yeniden düzenlenmiş ve uygulamaya hazır hale getirilmiştir.

İki bölümden oluşan anketlerin birinci bölümlerinde kısaca araştırmanın amacı belirtilmiş ve anketlerin nasıl doldurulacağı üzerinde durulmuş, ikinci bölümlerde ise anket sorularına yer verilmiştir. Yönetici anketinde 37, veli anketinde ise 47 soru yer almıştır.

Yönetici anketindeki 4-9. sorular birinci, 10-16. sorular ikinci, 17-20. sorular üçüncü, 21-24. sorular dördüncü, 25-37. sorular ise beşinci alt problemlere aittir.

Veli anketindeki 4-17. sorular yedinci, 18-31. sorular sekizinci, 32-40. sorular dokuzuncu, 41-47. sorular ise onuncu alt problemlere aittir.

Anket soruları, alt problemlere ait her soru grubu için, bir ana soru cümlesi ile bu soru cümlesine bağlı olarak hazırlanan yargılardan oluşmuştur. Her yargı cümlesinin altında, "Hiç", "Az", "Oldukça" ve "Çok" şeklinde dört seçenek yer almıştır. "Hiç" ve "Az" ifadeleri yargılardaki yetersizliğin, "Oldukça" ve "Çok" ifadeleri ise yeterliliğin göstergeleri olarak kullanılmıştır.

Anketlerin Uygulanması

Uygulamaya veli anketleriyle başlanmıştır. Örneklem alınacağı okullardaki öğrenci velilerinin yaklaşık % 10'unun anketleri cevaplandırması amaçlanmıştır. bu orana ulaşabilmek için de, velilerin % 10'undan daha fazlasına anket gönderilmiştir. Anketler velilere öğrenciler kanalıyla ulaştırılmış ve yine onlar kanalıyla geri dönüşleri sağlanmıştır. Sağlıklı sonuçların alınabilmesi için, uygulama sırasında şu işlemlere yer verilmiştir.

1. Öncelikle, uygulama kapsamına alınan her okuldan, tüm sınıf seviyelerini örnekleyecek şekilde onar şube seçilmiştir.

2. Seçilen bu şubelerden, tesadüfi örnekleme göre belirlenen yirmi-beşer öğrenciye anket verilerek, velilerine ulaştırmaları istenmiştir.

3. Anketler dağıtılırken, ortak velileri olan öğrenciler tesbit edilmiş ve aynı veliye birden fazla anketin gitmesi önlenmiştir.

4. Anket dağıtılan sınıfların hepsinde sırasıyla şu işlemler yapılmıştır.

a) Anket formu üzerindeki açıklamalar okunarak, yapılacak işlemler ayrıntılarıyla ve örnekleriyle açıklanmıştır.

b) Sorularla, onlara bağlı hükümlerin ve derecelendirme ölçeğindeki "Hiç", "Az", "Oldukça" ve "Çok" kavramlarının ne ifade ettiği ve bu üç öge arasındaki ilişki düzeni konusunda, ayrıntılı açıklamalar yapılmıştır.

c) Öğrencilerinden, anketlerin cevaplamaları sırasında velilerinin kesinlikle etkilememeleri, onlara sadece gerekli açıklamalarda bulunmaları istenmiştir.

d) Velilerinin cevaplamak istememeleri veya herhangi bir nedenle cevaplayamamaları halinde, anketlerin boş olarak iade edilmesi gerektiği söylenmiştir.

e) Verilen anket formlarının iki gün sonra toplu olarak geri alınacağı, hangi anket formunu hangi öğrencinin getirdiği ya da hangi velinin doldurduğu konusunda hiç bir tesbit yapılmayacağı ve anketlerin topluca değerlendirileceği belirtilerek açıklamalar tamamlanmıştır.

5. Verilen iki günlük süre sonunda anket formları bizzat araştırmacı tarafından geri alınmıştır.

Velilere gönderilen toplam 750 anketten 692 tanesi geriye dönmüştür. Geriye dönüş oranı % 90.27'dir. Toplanan bu anketlerden 69 tanesi, boş bırakıldığı ya da hatalı doldurulduğu için işleme konmamıştır. Örneklemin alındığı okullardaki toplam veli sayısı 6810'dur. Değerlendirmeye giren geçerli anket sayısı ise 623 olmuştur. Buna göre, anketleri değerlendirmeye girecek şekilde cevaplayan veliler, toplam velilerin % 9.14'ünü teşkil etmektedir. Hedeflenen % 10 oranına oldukça yakın olan bu oran yeterli bulunmuş ve tamamlayıcı bir uygulamaya gerek görülmemiştir.

İkinci aşamada yönetici anketlerinin uygulamasına geçilmiştir. Yöneticilerin daha sınırlı sayıda olması ve kendileriyle doğrudan ilişki kurulabilmesi uygulamayı oldukça kolaylaştırmıştır. Veli anketlerinin uygulanması sırasında gösterilen özen burada da tekrarlanmış ve tüm yöneticilere, anket ve anketin doldurulması ile ilgili olarak gerekli açıklamalar yapılmıştır. Ayrıca araştırma konusunda kendileriyle sohbet niteliğinde görüşmeler yapılarak, gerçek yargılarını ifade edebilecekleri bir ortam yaratılmaya çalışılmıştır.

Araştırma evrenindeki toplam 48 yöneticiden üç tanesi, henüz göreve yeni başladıklarını, soruların içeriği konusunda yeterli yargılara sahip bulun-

madıklarını belirtmişler ve anketleri cevaplamalarının bir anlam taşımayacağını ifade etmişlerdir. Bu yöneticiler uygulama kapsamından çıkarılmış ve kalan 45 yöneticiye anket uygulanmıştır. Toplam anketlerden 2 tanesi eksik ve hatalı doldurma nedeniyle işleme konmadığından, değerlendirmeye giren geçerli anket sayısı 43 olmuştur.

Verilerin Çözümlemesi

Verilerin çözümlemesinde, istatistiksel tekniklerden Yığılma (Mod), Yüzde ($\%$), Aritmetik Ortalama (\bar{X}) ve Ki Kare (χ^2) kullanılmıştır.

Çözümleme aşamasında öncelikle her seçeneğe düşen frekans (f) bulunmuş ve yüzdeleri hesaplanarak yoruma hazır hale getirilmiştir. Ayrıca, soruların herbirinin altında bulunan seçeneklerden, "Hiç" seçeneğine 1, "Az" seçeneğine 2, "Oldukça" seçeneğine 3, "Çok" seçeneğine de 4 puan verilerek aritmetik ortalamalar bulunmuştur.

Aritmetik ortalamalar yorumlanırken, 1.00-1.75 arasındaki ortalama değerlerin "Hiç", 1.76-2.50 arasında bulunanların "Az", 2.50-3.25 arasındakilerin "Oldukça" 3.25-4.00 arasında yer alanların ise "Çok" düzeyinde değer taşıdığı kabul edilmiştir. Düzeylerin yer aldığı bu aralıklar, seçeneklere verilen en düşük değer olan 1 ile, en yüksek değer olan 4 arasındaki seri genişliğinin, seçenek (düzey) sayısına bölünmesiyle elde edilmiştir.

Ki kare işlemleri ile, yöneticilerin yaş, yöneticilik kıdemî ve branş durumları ile görüşleri arasında anlamlı bir farkın olup olmadığı araştırılırken, gözlerde 0 (sıfır) ve 5 rakamından daha küçük sayıların bulunduğu görülmüştür. Bilindiği gibi, ki kare hesaplamalarında gözlerde 0 sayısının bulunması ve 5 rakamından daha küçük sayıların bulunduğu gözlerin, toplam göz sayısının 1/5'inden daha fazla olması sağlıklı sonuç alınmasını engellemektedir (Kaptan, 1982, s.283). Bu nedenle, altıncı alt problemle ilgili ki kare tablo-

larında "Hiç" ve "Az" seçenekleri birleştirilerek ve aynı gruptaki soruların aynı seçeneklerinde bulunan frekanslar birbirine eklenerek işlemler yapılmıştır.

Diğer taraftan; onbirinci alt problemle ilgili ki kare tabloları hazırlanırken, ilgili soruların aynı seçeneklerinde bulunan frekanslar birbirine eklendiğinde örneklemin suni olarak çok fazla büyüdüğü görülmüştür.

Ki kare hesaplamalarında, öteki koşullar aynı kalmak kaydıyla, örneklemin büyüklüğü arttıkça, belli bir farkın manidar çıkma olasılığı da artmaktadır (Karasar, 1984, s.246). Bu nedenle, elde edilen ulamalı frekanslar, gruptaki soru sayısına bölünerek, örneklemin normal boyutta kalması sağlanmıştır.

Ki kareye göre yapılan yorumlarda ise, hesaplanan ki kare değeri ile, belirlenen serbestlik derecesine ve .05 manidarlık düzeyine göre ki kare tablosunda yer alan değerler kullanılmıştır. Hesaplanan ki kare değeri, belirlenen serbestlik derecesine ve manidarlık düzeyine göre beklenen ki kare değerinden büyükse; yöneticilerin yaşları, yöneticilik kıdemleri ve branşları; velilerin ise, yaşları, öğrenim durumları ve meslekleri, ile test edilen görüşleri arasında anlamlı bir farkın bulunduğu; küçükse, belirtilen niteliklerle görüşler arasında anlamlı bir farkın bulunmadığı, sonucuna varılmıştır.

İstatistiksel İşlemlerde ve Bu İşlemlerle İlgili Tablolarda Kullanılan İşaretler ve Anlamları :

f : Frekans

% : Yüzde

\bar{X} : Aritmetik Ortalama

χ^2 : Ki Kare (Hesaplanan Ki Kare değeri)

χ^2_{α} : Tablo Ki Kare (Belirlenen Serbestlik Derecesine ve Manidarlık düzeyine göre beklenen Ki Kare değeri.)

SD : Serbestlik Derecesi

- p : Manidarlık Düzeyi
G : Gözlenen değer
B : Beklenen değer
0 : Boş bırakılan seçenek
1 : Hiç seçeneği ve bu seçeneğe verilen değer
2 : Az seçeneği ve bu seçeneğe verilen değer
3 : Oldukça seçeneği ve bu seçeneğe verilen değer
4 : Çok seçeneği ve bu seçeneğe verilen değer
Y1 : 1. yaşı grubu (29 ve daha aşıağı)
Y2 : 2. yaşı grubu (30-39 arası)
Y3 : 3. yaşı grubu (40-49 arası)
Y4 : 4. yaşı grubu (50 ve daha yukarısı)
K1 : 1. kıdem grubu (1-5 yıl)
K2 : 2. kıdem grubu (6-10 yıl)
K3 : 3. kıdem grubu (11-15 yıl)
K4 : 4. kıdem grubu (16 ve daha fazla yıl)
Ö1 : Öğrenim durumu itibariyle, okuma-yazma bilmeyenler.
Ö2 : Okur-yazar ya da ilkokul mezunu olanlar.
Ö3 : Orta okul ya da lise mezunu olanlar.
Ö4 : Yüksek okul ya da üniversite mezunu olanlar.
M1 : Ev kadınlarının bulunduğu meslek grubu
M2 : İşçilerin bulunduğu meslek grubu
M3 : Memurların bulunduğu meslek grubu
M4 : Ticaret ya da serbest meslek erbabının bulunduğu meslek grubu.

BÖLÜM IV

BULGULAR

Bu, bölümde, araştırma için toplanan veriler, belirtilen istatistiksel yöntemlerle çözümlenmiş ve elde edilen bulgular, alt problemler çerçevesinde yoruma hazır hale getirilmiştir.

Birinci Alt Probleme Alt Bulgular

Araştırmanın birinci alt problemi "Okul yöneticileri, okulu ve okuldaki etkinlikleri öğrenci velilerine tanıtmayı önemli bir yönetim görevi olarak görmekte midirler?" şeklinde düzenlenmişti.

Bu alt problemi test etmek amacıyla sorulan sorulardan, "okulun velilere tanıtılması konusunda okul yöneticilerinin görev ve sorumluluk derecesinin ne olması gerektiğine" ilişkin ilk soruya, yöneticilerin verdikleri yanıtların dağılımı Tablo 4.1'de görülmektedir.

TABLO 4.1

OKUL YÖNETİCİLERİNİN; OKULUN VELİLERE TANITILMASI KONUSUNDA
OKUL YÖNETİCİLERİNİN GÖREV VE SORUMLULUK DERESESİNİN
NE OLMASI GEREKTİĞİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Seçenekler	f	%	\bar{X}
0 Boş	0	0	3.51
1 Hiç	0	0	
2 Az	5	11.63	
3 Oldukça	11	25.58	
4 Çok	27	62.79	
TOPLAM:	43	100.00	

Okul yöneticilerinin % 62.79'u, okulun ve okuldaki etkinliklerin velilere tanıtılması konusunda, okul yönetiminin ve okul yöneticilerinin en üst düzeyde sorumluluk taşıması gerektiğini belirtmişlerdir. "Oldukça" ve "Çok" seçenekleri birlikte ele alındığında, bu oran % 88.37 gibi yüksek bir düzeye ulaşmaktadır. Bu konudaki görev ve sorumluluk derecelerinin "Az" olması gerektiğini belirten yöneticilerin oranı ise, % 11.63 gibi oldukça düşük düzeydedir.

"Okulun velilere tanıtılması konusunda, Okul-Aile Birliklerinin ve Okul Koruma Derneklerinin görev ve sorumluluk derecesi ne olmalıdır?" sorusuna yöneticilerin verdikleri yanıtlar da Tablo : 4.2'de yer almaktadır.

TABLO 4.2

OKUL YÖNETİCİLERİNİN; OKULUN VELİLERE TANITILMASI KONUSUNDA
OKUL-AİLE BİRLİKLERİNİN VE OKUL KORUMA DERNEKLERİNİN
GÖREY VE SORUMLULUK DERESESİNİN NE OLMASI
GEREKTIĞİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Seçenekler	f	%	\bar{X}
0 Boş	1	2.33	
1 Hiç	1	2.33	
2 Az	4	9.30	3.50
3 Oldukça	10	23.26	
4 Çok	27	62.79	
TOPLAM:	43	100.00	

Okul yöneticileri, Okul-Aile Birliklerinin ve Okul Koruma Derneklerinin de, Okul Yönetimi ve Okul Yöneticileri kadar yüksek düzeyde sorumluluk taşımaları gerektiği görüşündedirler. Zira her iki tablodaki yüzdelerin ve tablo ortalamalarının birbirlerine çok yakın oldukları görülmektedir.

Birinci alt probleme yönelik olarak sorulan bir başka soru, okulun velilere tanıtılması konusunda öğrencilerin görev ve sorumluluk derecesinin ne olması gerektiğine ilişkindi. Yöneticilerin bu soruya verdikleri yanıtlar Tablo : 4.3'de görüldüğü gibidir.

TABLO 4.3

OKUL YÖNETİCİLERİNİN; OKULUN VELİLERE TANITILMASI KONUSUNDA
ÖĞRENCİLERİN GÖREV VE SORUMLULUK DERECESİNİN NE
OLMASI GEREKTİĞİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Seçenekler	f	%	\bar{X}
0 Boş	1	2.33	
1 Hiç	2	4.65	
2 Az	2	4.65	3.30
3 Oldukça	16	37.21	
4 Çok	22	51.16	
TOPLAM :	43	100.00	

Okul yöneticilerinin % 51.16'sının "Çok" seçeneğini tercih ettiği, tablo ortalamasının da "Çok" düzeyinde olduğu görülmektedir.

Bu sonuçlar, yöneticilerin; okulun velileri tanıtılması konusunda öğrencilere de önemli görevler düştüğü görüşünde olduklarını göstermektedir. Az da olsa bu konuda öğrencilerin hiç sorumluluk taşımaması gerektiğini belirten yöneticilerin de bulunduğu gözlenmektedir.

Aynı konuda, öğretmenlerin görev ve sorumluluk derecelerinin ne ölçüde olması gerektiğine ilişkin bir başka soruya verilen yanıtların dökümü de Tablo 4.4'de yer almaktadır.

TABLO 4.4
OKUL YÖNETİCİLERİNİN; OKULUN VELİLERE TANITILMASI KONUSUNDA
ÖĞRETMENLERİN GÖREV VE SORUMLULUK DERECESİNİN NE
OLMASI GEREKTİĞİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Seçenekler	f	%	\bar{X}
0 Boş	0	0	
1 Hiç	2	4.65	
2 Az	1	2.33	3.39
3 Oldukça	18	41.86	
4 Çok	22	51.16	
TOPLAM :	43	100.00	

Yöneticilere göre, okulun velilere tanıtılması konusunda öğretmen ve öğrencilerin görev ve sorumluluk dereceleri hemen hemen aynıdır. Her iki tabloda da yığılmaların "Çok" seçeneğine rastladığı ve frekanslarının da 22 olduğu gözlenmektedir. Diğer seçeneklerdeki frekanslar ve oranlar da birbirlerine oldukça yakındır.

Tablo 4.5 "Okulun velilere tanıtılması konusunda okuldaki memur ve hizmetlilerin görev ve sorumluluk dereceleri ne olmalıdır?" sorusuna yöneticilerin verdikleri yanıtları göstermektedir.

TABLO 4.5
OKUL YÖNETİCİLERİNİN; OKULUN VELİLERE TANITILMASI KONUSUNDA,
OKULDAKİ MEMUR VE HİZMETLİLERİN GÖREV VE SORUMLULUK
DERECESİNİN NE OLMASI GEREKTİĞİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Seçenekler	f	%	\bar{X}
0 Boş	1	2.33	
1 Hiç	2	4.65	
2 Az	13	30.23	2.74
3 Oldukça	18	41.81	
4 Çok	9	20.93	
TOPLAM :	43	100.00	

Tabloda görüldüğü gibi, yöneticiler; bu konuda en az sorumluluk taşıması gereken grubun, okuldaki memur ve hizmetliler grubu olduğu görüşündedirler. Ancak 2.74'lük tablo ortalaması, yöneticilerin bu gruptan da yüksek düzeyde görev ve sorumluluk beklediklerini göstermektedir.

Birinci alt probleme ilişkin olarak yöneticilere sorulan son soru, "Okulun velilere tanıtılması konusunda basın yayın organlarının görev ve sorumluluk derecesi ne olmalıdır?" şeklinde düzenlenmiştir. Yöneticilerin bu soruya verdikleri yanıtlar Tablo 4.6'da yer almaktadır.

TABLO 4.6

OKUL YÖNETİCİLERİNİN; OKULUN VELİLERE TANITILMASI KONUSUNDA BASIN YAYIN ORGANLARININ GÖREV VE SORUMLULUK DERESESİNİN NE OLMASI GEREKTİĞİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Seçenekler	f	%	\bar{X}
0 Boş	1	2.33	
1 Hiç	3	6.98	
2 Az	4	9.30	3.04
3 Oldukça	20	46.51	
4 Çok	15	34.88	
TOPLAM :	43	100.00	

Okul yöneticilerinin % 81.39'luk bölümü "Oldukça" ve "Çok" seçenekleri tercih etmiş, tablo ortalaması da 3.04 olarak bulunmuştur.

Bu sonuçlar; yöneticilerin büyük çoğunluğunun, okulun velilere tanıtılması konusunda basın yayın organlarının önemli görevler üstlenmeleri gerektiğine inandıklarını, yansıtmaktadır.

İkinci Alt Probleme Ait Bulgular

"Okul yöneticileri; okul ve okuldaki etkinlikler hakkında, öğrenci velilerini yeterli düzeyde aydınlattıkları görüşünde midirler?" şeklinde ifade edilen ikinci alt problemi test etmek için sorulan sorulara verilen yanıtlar, aşağıda tablolar halinde verilmektedir.

Yöneticilerin, ilk soru olan "Okulun fiziksel şartları konusunda öğrenci velilerini ne ölçüde aydınlatılabiliyorsunuz?" sorusuna verdikleri yanıtlar Tablo 4.7'de görülmektedir.

TABLO 4.7

OKUL YÖNETİCİLERİNİN; OKULUN FİZİKSEL ŞARTLARI KONUSUNDA
ÖĞRENCİ VELİLERİNİ NE ÖLÇÜDE AYDINLATABİLDİKLERİNE
İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Seçenekler	f	%	\bar{X}
0 Boş	0	0	
1 Hiç	3	6.98	
2 Az	26	60.47	2.37
3 Oldukça	9	20.93	
4 Çok	5	11.63	
TOPLAM:	43	100.00	

Bu konuda, yöneticilerin % 60.47'lik bölümü "Az" seçeneğini tercih etmiştir. Tablo ortalaması ise yeterlilik düzeyinin altındadır.

Bu sonuçlar, yöneticilerin, okulun fiziksel şartları konusunda öğrenci velilerini yeterli ölçüde aydınlatamadıkları görüşünde olduklarını göstermektedir.

İkinci alt probleme ilişkin bir başka soruda da, okul yöneticilerine,

"okulda uygulanan programlar konusunda velileri ne ölçüde aydınlatabildikleri" sorulmuştur. Yöneticilerin bu soruya ilişkin yanıtları Tablo 4.8'de verilmektedir.

TABLO 4.8

OKUL YÖNETİCİLERİNİN; OKULDA UYGULANAN PROGRAMLARIN AMAÇLARI, NİTELİKLERİ VE UYGULANIŞ BİÇİMLERİ KONUSUNDA ÖĞRENCİ VELİLERİNİ NE ÖLÇÜDE AYDINLATABİLDİKLERİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Seçenekler	f	%	\bar{X}
0 Boş	0	0	
1 Hiç	1	2.33	
2 Az	8	18.60	3.13
3 Oldukça	18	41.86	
4 Çok	16	37.21	
TOPLAM :	43	100.00	

"Oldukça" ve "Çok" seçeneklerini tercih eden yöneticilerin oranı % 79.07, tablo ortalaması ise 3.13'dür.

Bu sonuçlara göre okul yöneticileri, okulda uygulanan programlar konusunda öğrenci velilerini oldukça yeterli düzeyde aydınlatabildiklerini düşünmektedirler.

Tablo 4.9 ise, yöneticilerin, "Okul sisteminin işleyişini düzenleyen kurallar konusunda, öğrenci velilerini ne ölçüde aydınlatabiliyorsunuz?" sorusuna verdikleri yanıtları yansıtmaktadır.

TABLO 4.9

OKUL YÖNETİCİLERİNİN; OKUL SİSTEMİNİN İŞLEYİŞİNİ DÜZENLEYEN
KURALLAR KONUSUNDA ÖĞRENCİ VELİLERİNİ NE ÖLÇÜDE
AYDINLATABİLDİKLERİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Seçenekler	f	%	\bar{X}
0 Boş	0	0	
1 Hiç	2	4.65	
2 Az	17	39.53	2.69
3 Oldukça	16	37.21	
4 Çok	8	18.60	
TOPLAM :	43	100.00	

Yoğunlaşmanın "Az" seçeneğinde olmasına karşın yöneticilerin % 55.81'lik bölümünün "Oldukça" ve "Çok" seçeneğini tercih ettiği, tablo ortalamasının da 2.69 olduğu görülmektedir.

Buna göre, okul yöneticilerinin çoğunluğu, okul sisteminin işleyişini düzenleyen kurallar konusunda öğrenci velilerini yeterli düzeyde aydınlattıkları görüşündedirler. Ancak bu konuda velileri yeterli düzeyde aydınlatabamadıklarını düşünen yöneticilerin oranı da oldukça yüksektir.

Bilgi toplama aracında yer alan bir başka soru, okul yöneticilerinin, okuldaki sosyal faaliyetler konusunda, öğrenci velilerini ne ölçüde aydınlatabildiklerine ilişkin. Tablo 4.10, bu soruya verilen yanıtların dağılımını göstermektedir.

TABLO 4.10

OKUL YÖNETİCİLERİNİN; OKULDAKİ SOSYAL FAALİYETLER KONUSUNDA
ÖĞRENCİ VELİLERİNİ NE ÖLÇÜDE AYDINLATABİLDİKLERİNE
İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Seçenekler	f	%	\bar{X}
0 Boş	0	0	
1 Hiç	4	9.30	
2 Az	21	48.84	2.44
3 Oldukça	13	30.23	
4 Çok	5	11.63	
TOPLAM :	43	100.00	

Yöneticilerin % 58.04'lük bölümünün "Hiç" ve "Az" seçeneklerini tercih etmesi, tablo ortalamasının da yeterlilik düzeyinin altında kalması, okul yöneticilerinin; okuldaki sosyal faaliyetler konusunda öğrenci velilerinin yeterince aydınlatamadıkları görüşünde olduklarını göstermektedir.

"Okulun sosyal havası ve okuldaki insan ilişkileri konusunda velilerinizi ne ölçüde aydınlatabiliyorsunuz?" sorusuna, yöneticilerin verdikleri yanıtlar da Tablo 4.11'de yer almaktadır.

TABLO 4.11

OKUL YÖNETİCİLERİNİN; OKULUN SOSYAL HAVASI VE OKULDAKİ
INSAN İLİŞKİLERİ KONUSUNDA ÖĞRENCİ VELİLERİNİ NE
ÖLÇÜDE AYDINLATABİLDİKLERİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Seçenekler	f	%	X
0 Boş	0	0	
1 Hiç	1	2.33	
2 Az	15	34.48	2.76
3 Oldukça	20	46.51	
4 Çok	7	16.28	
TOPLAM :	43	100.00	

Yöneticilerin % 62.79'luk bölümünün "Oldukça" ve "Çok" seçeneklerini tercih etmesi, tablo ortalamasının da 2.76 olarak bulunması, okul yöneticilerinin; okulun sosyal havası ve okuldaki insan ilişkileri konusunda, öğrenci velilerini yeterli düzeyde aydınlattıkları görüşünde olduklarını ortaya koymaktadır.

"Okulda yapılan eğitim-öğretimin başarı düzeyi konusunda, öğrenci velilerini ne ölçüde aydınlatabiliyorsunuz?. şeklinde düzenlenen, ikinci alt probleme ait bir başka soruya, yöneticilerin verdikleri yanıtlar da Tablo 4.12'de görülmektedir.

TABLO 4.12

OKUL YÖNETİCİLERİNİN; OKULDA YAPILAN EĞİTİM ÖĞRETİMİN BAŞARI DÜZEYİ KONUSUNDA ÖĞRENCİ VELİLERİNİ NE ÖLÇÜDE AYDINLATABİLDİKLERİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Seçenekler	f	%	\bar{x}
0 Boş	0	0	
1 Hiç	1	2.33	
2 Az	13	30.23	2.81
3 Oldukça	22	51.16	
4 Çok	7	16.28	
TOPLAM:	43	100.00	

Yöneticilerin % 51.16'lık bölümü, yoğunlaşmanın da yer aldığı "Oldukça" seçeneğini tercih etmiş, tablo ortalaması da 2.81 olarak bulunmuştur. Bu sonuçlara göre okul yöneticileri, okulda verilen eğitim-öğretimin başarı düzeyi konusunda öğrenci velilerini yeterli düzeyde aydınlattıkları görüşündedirler.

Aynı alt probleme ilişkin son soru olan "Okulun düzeni ve disiplini konusunda, öğrenci velilerini ne ölçüde aydınlatabiliyorsunuz?" sorusuna, yöneticilerin verdikleri yanıtların dağılımı ise, Tablo 4.13'de yer almaktadır.

TABLO 4.13

OKUL YÖNETİCİLERİNİN; OKULUN DÜZENİ VE DİSİPLİNİ KONUSUNDA
ÖĞRENCİ VELİLERİNİ NE ÖLÇÜDE AYDINLATABİLDİKLERİNE
İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Seçenekler	f		\bar{X}
0 Boş	1	2.33	
1 Hiç	0	0	
2 Az	8	18.60	3.19
3 Oldukça	18	41.86	
4 Çok	16	37.21	
TOPLAM :	43	100.00	

Okul yöneticilerinin $\% 79.07$ 'lik bölümü "Oldukça" ve "Çok" seçeneklerini tercih etmiş, tablo ortalaması da 3.19 olarak bulunmuştur. Bu değerler ikinci alt probleme ait sorular için hazırlanan tablolardaki en yüksek değerlerdir.

Bu sonuçlara göre okul yöneticileri, velileri en çok okulun düzeni ve disiplini konusunda aydınlatabildiklerini düşünmektedirler.

Yöneticilerin; ikinci alt probleme ilişkin sorulara verdikleri yanıtlar, toplu olarak Tablo 4.14'de verilmektedir.

TABLO 4.14

OKUL YÖNETİCİLERİNİN; OKUL VE OKULDAKİ ETKİNLİKLER KONUSUNDA ÖĞRENCİ VELİLERİNİ NE ÖLÇÜDE AYDINLATABİLDİKLERİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ
(Toplu Sonuçlar)

Seçenekler	f		\bar{X}
0 Boş	1	0.33	
1 Hiç	12	3.99	
2 Az	108	35.88	2.76
3 Oldukça	116	38.54	
4 Çok	64	21.26	
TOPLAM :	301	100.00	

Okul yöneticilerinin $\% 59.80$ 'lik bölümü "Oldukça" ve "Çok" seçeneklerini tercih etmiş tablo ortalaması da 2.76 olarak bulunmuştur.

Bu sonuçlara göre, okul yöneticilerinin çoğunluğu, okul ve okuldaki etkinlikler konusunda, öğrenci velilerini yeterli düzeyde aydınlatabildikleri görüşündedirler. Ancak, bu konuda velileri yeterli ölçüde aydınlatamadıklarını düşünen yöneticilerin oranı da $\% 39.87$ gibi ihmal edilemeyecek bir düzeye ulaşmaktadır.

Üçüncü Alt Probleme Ait Bulgular

Üçüncü alt problem, "Okul yöneticilerinin, velilerin okula ilişkin bilgi düzeylerini belirlemede hangi yöntemleri ne ölçüde kullandıklarına" ilişkindir. Yönetici anketinde bulunan 17-20. sorular bu alt probleme yönelik olarak düzenlenmiş ve elde edilen bulgular aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

"Velilerin okul hakkındaki bilgi düzeylerini belirlemede, veli toplantıları yapma yöntemini ne ölçüde kullanıyorsunuz?" şeklinde ifade edilen ilk soruya yöneticilerin verdikleri yanıtlar Tablo 4.15'de görülmektedir.

TABLO 4.15

OKUL YÖNETİCİLERİNİN; ÖĞRENCİ VELİLERİNİN OKULLARI HAKKINDAKİ BİLGİ DÜZEYLERİNİ BELİRLEMEDE 'VELİ TOPLANTILARI YAPMA' YÖNTEMİNİ NE ÖLÇÜDE KULLANDIKLARINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Seçenekler	f		\bar{x}
0 Boş	1	2.33	
1 Hiç	2	4.65	
2 Az	10	23.26	2.83
3 Oldukça	23	53.49	
4 Çok	7	16.28	
TOPLAM :	43	100.00	

Okul yöneticilerinin % 69.77'lik bölümü "Oldukça" ve "Çok" seçeneklerini tercih etmiş, tablo ortalaması da 2.83 olarak bulunmuştur. Ayrıca, "Oldukça" seçeneğine rastlayan yığılmanın frekansının, diğer seçeneklerin frekanslarından çok daha yüksek olduğu görülmüştür.

Bu sonuçlara göre yöneticiler, velilerin okul hakkındaki bilgi düzeylerini belirlemede "veli toplantıları yapma" yöntemini oldukça yeterli düzeyde kullanmaktadırlar.

Üçüncü alt probleme ilişkin olarak sorulan ikinci soruda, yöneticilere, velilerle bireysel görüşmeler yapma yöntemini ne ölçüde kullandıkları sorulmuştur. Bu soruya ilişkin yanıtlar, Tablo 4.16'da verilmektedir.

TABLO 4.16

OKUL YÖNETİCİLERİNİN; ÖĞRENCİ VELİLERİNİN OKULLARI HAKKINDAKİ
BİLGİ DÜZEYLERİNİ BELİRLEMEDE 'VELİLERLE
BİREYSEL GÖRÜŞMELER YAPMA' YÖNTEMİNİ
NE ÖLÇÜDE KULLANDIKLARINA
İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Seçenekler	f	%	\bar{X}
0 Boş	1	2.33	
1 Hiç	3	6.98	
2 Az	15	34.88	2.61
3 Oldukça	19	44.19	
4 Çok	5	11.63	
TOPLAM :	43	100.00	

Yöneticilerin % 55.82'lik bölümü "Oldukça" ve "Çok" seçeneklerini tercih etmiş, tablo ortalaması da 2.61 olarak bulunmuştur. 'Oldukça' seçeneğine rastlayan modun frekansı ile 'Az' seçeneğinin frekansı arasındaki fark da fazla değildir.

Bu bulgular, yöneticilerin, velilerle bireysel görüşmeler yapma yöntemini çok sık kullanmadıklarını göstermektedir.

Öğrenci velilerinin okul hakkındaki bilgi düzeylerinin belirlemede, anket uygulama yöntemini ne ölçüde kullandıklarına ilişkin 19. soruya, yöneticilerin verdikleri yanıtlar Tablo 4.17'de yer almaktadır.

TABLO 4.17

OKUL YÖNETİCİLERİNİN; ÖĞRENCİ VELİRENİNİN OKULLARI HAKKINDAKİ BİLGİ DÜZEYLERİNİ BELİRLEMEDE 'ANKET UYGULAMA' YÖNTEMİNİ NE ÖLÇÜDE KULLANDIKLARINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Seçenekler	f	%	\bar{X}
0 Boş	1	2.33	
1 Hiç	22	51.18	
2 Az	12	27.91	1.66
3 Oldukça	5	11.63	
4 Çok	3	6.98	
TOPLAM:	43	100.00	

Yöneticilerin % 51.18'lik bölümü bu yöntemi hiç kullanmadığını belirtmiş, tablo ortalaması da "Hiç" düzeyinde kalmıştır.

Bu sonuçlara göre okul yöneticileri, velilerin okul hakkındaki bilgi düzeylerini belirlemede anket uygulama yöntemini çok az kullanmaktadırlar.

Alt problemin son sorusu, yöneticilerin, velilerin okul hakkındaki bilgi düzeylerini belirlemede, çevrede okulla ilgili söylenenleri izleme yöntemine ne ölçüde başvurduklarına ilişkindir. Tablo 4.18'de bu soruya verilen yanıtların dağılımı yer almaktadır.

TABLO 4.18

OKUL YÖNETİCİLERİNİN; ÖĞRENCİ VELİLERİNİN OKULLARI HAKKINDAKİ BİLGİ DÜZEYLERİNİ BELİRLEMEDE 'ÇEVREDE OKULLA İLGİLİ SÖYLENENLERİ İZLEME' YÖNTEMİNİ NE ÖLÇÜDE KULLANDIKLARINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Seçenekler	f	%	X
0 Boş	1	2.33	
1 Hiç	3	6.98	2.47
2 Az	21	48.84	
3 Oldukça	13	30.23	
4 Çok	5	11.63	
TOPLAM:	43	100.00	

Okul yöneticilerinin % 48.84'ünün "Az" seçeneğini tercih etmesine rağmen, tablo ortalaması, yeterlilik düzeyine oldukça yakın bulunmuştur.

Bu sonuçlar, "Çevrede okulla ilgili söylenenleri izleme" yönteminin, yöneticiler tarafından dikkate değer bir oranda kullanıldığını göstermektedir.

Dördüncü Alt Probleme Ait Bulgular

"Okul yöneticileri, velileri okul hakkında aydınlatmak için, hangi yöntemleri, ne ölçüde kullanmaktadırlar?" şeklinde ifade edilen dördüncü alt problemi test etmek amacıyla, yöneticilere, anketlerindeki 21-24. sorular sorulmuştur. Elde edilen bulgular, aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

Bu alt problemi test etmek amacıyla sorulan sorulardan, "velileri okul hakkında aydınlatmak için, veli toplantıları yapma yöntemini ne ölçüde kullandıklarına ilişkin ilk soruya, yöneticilerin verdikleri yanıtlar Tablo 4.19'da yer almaktadır.

TABLO 4.19
OKUL YÖNETİCİLERİNİN; OKUL HAKKINDA VELİLERİ AYDINLATMAK İÇİN
'VELİ TOPLANTILARI DÜZENLEME' YÖNTEMİNİ NE ÖLÇÜDE
KULLANDIKLARINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Seçenekler	f	%	\bar{X}
0 Boş	0	0	
1 Hiç	1	2.33	
2 Az	16	37.21	2.72
3 Oldukça	20	46.50	
4 Çok	6	13.96	
TOPLAM :	43	100.00	

Yöneticilerin % 60.46'lık bölümünün "Oldukça" ve Çok seçeneklerini tercih ettiği, tablo ortalamasının da 2.72 olduğu görülmektedir.

Bu sonuçlar, veli toplantıları düzenleme yönteminin, yöneticiler tarafından orta düzeyde kullanıldığını göstermektedir.

"Okul hakkında velileri aydınlatmak için, öğrencilere sözlü duyurular yaparak velilerine iletmelerini isteme yöntemini ne ölçüde kullanıyorsunuz?" şekline ifade edilen ikinci soruya, yöneticilerin verdikleri yanıtlar Tablo 4.20'de görülmektedir.

TABLO 4.20

OKUL YÖNETİCİLERİNİN; OKUL HAKKINDA VELİLERİ AYDINLATMAK İÇİN 'ÖĞRENCİLERE SÖZLÜ DUYURULAR YAPARAK VELİLERİNE İLETMELERİNİ İSTEME' YÖNTEMİNİ NE ÖLÇÜDE KULLANDIKLARINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Seçenekler	f	%	\bar{x}
0 Boş	0	0	
1 Hiç	2	4.65	
2 Az	11	25.58	2.88
3 Oldukça	20	46.51	
4 Çok	10	23.26	
TOPLAM:	43	100.00	

Okul yöneticilerinin % 69.77'lik bölümünün "Oldukça" ve "Çok" seçeneklerini tercih etmesi ve tablo ortalamasının da 2.88 gibi yüksek sayılabilecek bir düzeye ulaşması; okul yöneticilerinin bu yöntemi yeterli düzeyde kullandıklarını göstermektedir.

Dördüncü alt probleme yönelik olarak sorulan bir başka soru, yöneticilerin, velileri okul ve okuldaki etkinlikler konusunda aydınlatmak için, yazılı haberleşme yöntemlerini ne ölçüde kullandıklarına ilişkindi. Bu soruya verilen yanıtlar Tablo 4.21'de görüldüğü gibidir.

TABLO 4.21

OKUL YÖNETİCİLERİNİN; OKUL HAKKINDA VELİLERİ AYDINLATMAK
İÇİN 'YAZILI HABERLEŞME YÖNTEMLERİNİ' NE ÖLÇÜDE
KULLANDIKLARINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Seçenekler	f	%	\bar{x}
0 Boş	0	0	
1 Hiç	2	4.65	
2 Az	6	13.96	2.93
3 Oldukça	28	65.12	
4 Çok	7	16.28	
TOPLAM :	43	100.00	

Modun bulunduğu "Oldukça" seçeneğini tercih eden yöneticilerin oranı % 65.12'dir. "Oldukça" ve "Çok" seçenekleri birlikte ele alındığında tercih oranı % 81.40 gibi yüksek bir düzeye ulaşmaktadır. 2.93'lük tablo ortalaması ise, dördüncü alt probleme ait sorular için hazırlanan tablolardaki en yüksek ortalama değerdir.

Bu sonuçlar, yöneticilerin, velileri okul hakkında aydınlatmak için en çok yazılı haberleşme yöntemlerini kullandıklarını ortaya koymaktadır.

"Velileri okul hakkında aydınlatmak için, Okul Aile Birliği ve Okul Koruma Derneği Kanalıyla bilgi verme yöntemini ne ölçüde kullanıyorsunuz?" sorusuna, yöneticilerin verdikleri yanıtlar, Tablo 4.22'de yer almaktadır.

TABLO 4.22

OKUL YÖNETİCİLERİNİN; OKUL HAKKINDAKİ VELİLERİ AYDINLATMAK İÇİN
'OKUL AİLE BİRLİĞİ VE OKUL KORUMA DERNEĞİ KANALIYLA
BİLGİ VERME' YÖNTEMLERİNİ NE ÖLÇÜDE
KULLANDIKLARINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Seçenekler	f	%	\bar{X}
0 Boş	1	2.33	
1 Hiç	4	9.30	
2 Az	24	55.81	2.33
3 Oldukça	10	23.26	
4 Çok	4	9.30	
TOPLAM :	43	100.00	

Yöneticilerin % 55.81'lik bölümü "Az" seçeneğini tercih etmiş, tablo ortalaması da 2.50 düzeyinin altında kalmıştır. Ayrıca "Az" seçeneğine rastlayan modun frekansı ile diğer seçeneklerin frekansları arasında büyük farklılıklar bulunmaktadır.

Bu sonuçlar, okul yöneticilerinin; okul hakkında velilerin aydınlatılması konusunda, bu kurumlardan yeterli düzeyde yararlanamadıklarını ortaya koymaktadır.

Beşinci Alt Probleme Ait Bulgular

Beşinci alt problem, "Okul yöneticileri, velilerin, hangi konularda, ne ölçüde ve niçin bilgi sahibi olmalarını istemektedirler?" şeklinde düzenlenmişti.

Yönetici anketinde bulunan, 25-31. sorular; yöneticilerin; velilerin hangi konularda, ne ölçüde, 32-37. sorular ise, niçin bilgi sahibi olmaları gerektiğine ilişkin görüşlerini test etmeye yöneliktir.

Her iki gruptaki sorularla ilgili bulgular, aşağıdaki tablolarda verilmiştir.

Alt probleme ilişkin ilk soru olan, "Okulun fiziksel şartları konusunda öğrenci velileri ne ölçüde bilgi sahibi olmalıdırlar?" sorusuna, yöneticilerin verdikleri yanıtlar Tablo 4.23'de yer almaktadır.

TABLO 4.23

OKUL YÖNETİCİLERİNİN; OKULUN FİZİKSEL ŞARTLARI KONUSUNDA
ÖĞRENCİ VELİLERİNİN NE ÖLÇÜDE BİLGİ SAHİBİ OLMALARI
GEREKTIĞİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Seçenekler	f	§	\bar{X}
0 Boş	0	0	
1 Hiç	1	2.33	
2 Az	5	11.63	3.39
3 Oldukça	13	30.23	
4 Çok	24	55.81	
TOPLAM :	43	100.00	

Okul yöneticilerinin § 86.04'lük bölümünün "Oldukça" ve "Çok" seçeneklerini tercih ettiği, tablo ortalamasının 3.39 gibi oldukça yüksek bir değere ulaştığı modun da "Çok" seçeneğinde bulunduğu görülmektedir.

Bu sonuçlara göre okul yöneticileri; öğrenci velilerinin en çok 'Okulun fiziksel şartları' konusunda bilgi sahibi olmaları gerektiği görüşündedirler.

Tablo 4.24 ise, "Okulda uygulanan programlar konusunda, öğrenci velileri ne ölçüde bilgi sahibi olmalıdırlar?" sorusuna, yöneticilerin verdikleri yanıtları yansıtmaktadır.

TABLO 4.24

OKUL YÖNETİCİLERİNİN; OKULDA UYGULANAN PROGRAMLARIN AMAÇLARI, NİTELİKLERİ VE UYGULANIŞ BİÇİMLERİ KONUSUNDA ÖĞRENCİ VELİLERİNİN NE ÖLÇÜDE BİLGİ SAHİBİ OLMALARI GEREKTİĞİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Seçenekler	f	%	\bar{X}
0 Boş	0	0	
1 Hiç	2	4.65	
2 Az	5	11.63	3.16
3 Oldukça	20	46.51	
4 Çok	16	37.21	
TOPLAM :	43	100.00	

"Oldukça" ve "Çok" seçeneklerini tercih eden yöneticilerin oranı % 83.72, tablo ortalaması da 3.16'dır.

Bu sonuçlara göre, yöneticilerin çok büyük bir bölümü, "Okulda uygulanan programların amaçları, nitelikleri ve uygulanış biçimleri konusunda, velilerin ileri düzeyde bilgi sahibi olmaları gerektiği" görüşünü paylaşmaktadır.

Beşinci alt probleme ilişkin bir başka soruda ise, okul yöneticilerine, "Okul sisteminin işleyişini düzenleyen kurallar konusunda, velilerin ne ölçüde bilgi sahibi olmaları gerektiği" sorulmuştur. Yöneticilerin soruya ilişkin yanıtları Tablo 4.25'de verilmektedir.

TABLO 4.25

OKUL YÖNETİCİLERİNİN; OKUL SİSTEMİNİN İŞLEYİŞİNİ DÜZENLEYEN
KURALLAR KONUSUNDA ÖĞRENCİ VELİLERİNİN NE ÖLÇÜDE
BİLGİ SAHİBİ OLMALARI GEREKTİĞİNE
İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Seçenekler	f		\bar{X}
0 Boş	0	0	
1 Hiç	1	2.33	
2 Az	5	11.63	3.20
3 Oldukça	21	48.84	
4 Çok	16	37.21	
TOPLAM :	43	100.00	

Tablodaki sonuçlara göre, yöneticiler; okulda uygulanan programlar konusunda olduğu gibi, okul sisteminin işleyişini düzenleyen kurallar konusunda da, velilerin ileri düzeyde bilgi sahibi olmaları gerektiğini düşünmektedirler.

Aynı alt probleme ait olan ve "Velisi buldukları öğrencinin okuldaki durumu konusunda öğrenci velileri ne ölçüde bilgi sahibi olmalıdırlar?" şeklinde formüle edilen bir diğer soruya, yöneticilerin verdikleri yanıtlar Tablo 4.26'da görülmektedir.

TABLO 4.26

OKUL YÖNETİCİLERİNİN; VELİSİ BULDUKLARI ÖĞRENCİNİN DURUMU
KONUSUNDA ÖĞRENCİ VELİLERİNİN NE ÖLÇÜDE BİLGİ SAHİBİ
OLMALARI GEREKTİĞİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Seçenekler	f		X
0 Boş	1	2.33	
1 Hiç	2	4.65	
2 Az	3	6.98	3.38
3 Oldukça	14	32.56	
4 Çok	23	53.49	
TOPLAM :	43	100.00	

Yöneticilerin % 86.05'lik bölümünün "Oldukça" ve "Çok" seçeneklerini tercih ettiği, Tablo ortalamasının 3.38 gibi yüksek bir değere ulaştığı, yığılmanın da "Çok" seçeneğinde bulunduğu görülmektedir.

Bu sonuçlara göre okul yöneticileri; velisi buldukları öğrencinin durumu konusunda, velilerin oldukça yüksek düzeyde bilgi sahibi olmaları gerektiğini düşünmektedirler.

"Okuldaki sosyal faaliyetler konusunda, veliler ne ölçüde bilgi sahibi olmalıdırlar?" sorusuna yöneticilerin verdikleri yanıtlar Tablo 4.27'de yer almaktadır.

TABLO 4.27

OKUL YÖNETİCİLERİNİN; OKULDAKİ SOSYAL FAALİYETLER KONUSUNDA
ÖĞRENCİ VELİLERİNİN NE ÖLÇÜDE BİLGİ SAHİBİ OLMALARI
GEREKTIĞİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Seçenekler	f	%	\bar{X}
0 Boş	0	0	
1 Hiç	1	2.33	
2 Az	10	23.26	2.62
3 Oldukça	26	60.47	
4 Çok	6	13.96	
TOPLAM:	43	100.00	

Yöneticilerin % 60.47'lik bölümünün "Oldukça" seçeneğini tercih etmesine rağmen tablo ortalaması 2.62'de kalmıştır. Bunun nedeni "Az" seçeneğinin "Çok" seçeneğine göre oldukça fazla tercih edilmesidir. Buna göre okul yöneticileri; okuldaki sosyal faaliyetler konusunda öğrenci velilerinin "oldukça" düzeyinde bilgi sahibi olmalarını istemektedirler. Ancak, bu konuda velilerin

fazla bilgi sahibi olmalarını gerekli görmeyen dikkate değer bir yönetici grubunun da bulunduğu görülmektedir.

Tablo 4.28, yöneticilerin; okulun yönetim yapısı ve yönetim ilkeleri konusunda, velilerin ne ölçüde bilgi sahibi olmaları gerektiğine ilişkin bir başka soruya verdikleri yanıtları içermektedir.

TABLO 4.28

OKUL YÖNETİCİLERİNİN; OKULUN YÖNETİM YAPISI VE YÖNETİM İLKELERİ
KONUSUNDA ÖĞRENCİ VELİLERİNİN NE ÖLÇÜDE BİLGİ SAHİBİ
OLMALARI GEREKTİĞİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Seçenekler	f	%	\bar{X}
0 Boş	0	0	
1 Hiç	2	4.65	
2 Az	4	9.30	3.02
3 Oldukça	28	65.12	
4 Çok	9	20.93	
TOPLAM :	43	100.00	

Tabloda modun "Oldukça" seçeneğine rastladığı, tablo ortalamasının da 3.02 olduğu görülmektedir.

Her iki sonuç arasında tam bir uyum bulunduğu dikkate alındığında, yöneticilerin; okulun yönetim yapısı ve yönetim ilkeleri konusunda öğrenci velilerinin "Oldukça" düzeyinde bilgi sahibi olmaları gerektiği görüşünde oldukları rahatlıkla söylenebilir.

Yöneticilerin, velilerin hangi konularda ne ölçüde bilgi edinmeleri gerektiğine ilişkin görüşlerini test etmeye sorulardan sonuncusu, "okuldaki öğretmen ve yöneticilerin nitelikleri"ne ilişkindi. Bu soruya verilen yanıtlar da

Tablo 4.29'da yer almaktadır.

TABLO 4.29

OKUL YÖNETİCİLERİNİN; OKULDAKI ÖĞRETMEN VE YÖNETİCİLERİN
NİTELİKLERİ KONUSUNDA ÖĞRENCİ VELİLERİNİN VE ÖLÇÜDE
BİLGİ SAHİBİ OLMALARI GEREKTİĞİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Seçenekler	f	%	\bar{X}
0 Boş	0	0	
1 Hiç	4	9.30	
2 Az	6	13.95	2.86
3 Oldukça	25	58.14	
4 Çok	8	18.60	
TOPLAM :	43	100.00	

Yöneticilerin, % 58.14'lük bölümünün "Oldukça" seçeneğini tercih ettiği, tablo ortalamasının da 2.86 olduğu görülmektedir.

Bu sonuçlara göre okul yöneticileri, okuldaki öğretmen ve yöneticilerin, öğretmenlik ve yöneticilik formasyonu açısından nitelikleri konusunda öğrenci velilerinin "Oldukça" düzeyinde bilgi sahibi olmalarını istemektedirler.

Okul yöneticilerinin; velilerin okul hakkında ne ölçüde bilgi sahibi olmaları gerektiğine ilişkin sorulara verdikleri yanıtlar, toplu olarak Tablo 4.30'da görülmektedir.

TABLO 4.30

OKUL YÖNETİCİLERİNİN; OKUL HAKKINDA ÖĞRENCİ VELİLERİNİN NE
ÖLÇÜDE BİLGİ SAHİBİ OLMALARI GEREKTİĞİNE
İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Seçenekler	f		\bar{X}
0 Boş	1	0.33	
1 Hiç	13	4.31	
2 Az	38	12.63	3.12
3 Oldukça	147	48.84	
4 Çok	102	20.93	
TOPLAM :	301	100.00	

Okul yöneticilerinin $\% 69.77$ 'lik bölümünün "Oldukça" ve "Çok" seçeneklerini tercih ettiği, tablo ortalamasının 3.12 olduğu, yığılmanın da "Oldukça" seçeneğinde bulunduğu görülmektedir. Bu sonuçlardan hareketle, okul yöneticilerinin, okul ve okuldaki etkinlikler konusunda öğrenci velilerinin "Oldukça" düzeyinde bilgi sahibi olmaları gerektiği görüşünde oldukları söylenebilir.

Bilgi toplama aracıda yer alan, 32-37. sorular, yöneticilerin; okul ve okuldaki etkinlikler hakkında, öğrenci velilerinin niçin bilgi sahibi olmaları gerektiğine ilişkin görüşlerini belirlemek amacıyla sorulmuştur.

Bu sorulardan ilki, "velilerin okul hakkında yeterli bilgiye sahip olmalarının, eğitim-öğretimdeki verimi ve başarıyı artırma konusunda ne ölçüde yarar sağladığına" ilişkindir. Tablo 4.31, bu soruya verilen yanıtları yansıtmaktadır.

Bilgi toplama arasında yer alan 32-37. sorular, yöneticilerin, okul ve

okuldaki etkinlikler hakkında, öğrenci velilerinin niçin bilgi sahibi olmaları gerektiğine ilişkin görüşlerini belirleme amacıyla sorulmuştur.

Bu sorulardan ilki, "velilerin okul hakkında yeterli bilgiye sahip olmalarının, eğitim-öğretimdeki verimi ve başarıyı artırma konusunda ne ölçüde yarar sağladığına" ilişkindir. Tablo 4.31, soruya verilen yanıtları yansıtmaktadır.

TABLO 4.31

OKUL YÖNETİCİLERİNİN; ÖĞRENCİ VELİLERİNİN OKUL HAKKINDA YETERLİ BİLGİ VE BAŞARIYI ARTIRMA KONUSUNDA NE ÖLÇÜDE YARAR SAĞLADIĞINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Seçenekler	f	%	\bar{X}
0 Boş	1	2.33	
1 Hiç	2	4.65	
2 Az	5	11.63	3.24
3 Oldukça	16	37.21	
4 Çok	19	44.19	
TOPLAM :	43	100.00	

Okul yöneticilerinin % 81.40'lık bölümü "Oldukça" ve "Çok" seçeneklerini tercih etmiş, tablo ortalaması da 3.24 gibi yüksek bir düzeye ulaşmıştır.

Bu sonuçlara göre yöneticiler; velilerin okul hakkında bilgi sahibi olmalarının, eğitim-öğretimdeki verimi ve başarıyı artırmada büyük yarar sağladığı görüşündedirler.

"Velilerin okul hakkında yeterli bilgiye sahip olmaları;

- Okuldaki insan ilişkilerinin ve sosyal havanın daha olumlu hale gelmesine,

- Velilerin, okul yöneticileriyle ve öğretmenlerle aynı amaçlar doğrultusunda hareket etmelerine,

- Velilerin, okula daha fazla maddi yardım yapmalarına, ne ölçüde katkı sağlamaktadır?" sorularına yöneticilerin verdikleri yanıtlar, 4.32, 4.33 ve 4.34 nolu tablolarda yer almaktadır.

TABLO 4.32

OKUL YÖNETİCİLERİNİN; ÖĞRENCİ VELİLERİNİN OKUL HAKKINDA YETERLİ BİLGİYE SAHİP OLMALARININ, OKULDAKİ SOSYAL HAVAYI VE İNSAN İLİŞKİLERİNİ OLUMLU HALE GETİRME KONUSUNDA NE ÖLÇÜDE YARAR SAĞLADIĞINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Seçenekler	f		\bar{X}
0 Boş	1	2.33	
1 Hiç	2	4.65	
2 Az	6	13.96	3.07
3 Oldukça	21	48.84	
4 Çok	13	30.23	
TOPLAM :	43	100.00	

TABLO 4.33

OKUL YÖNETİCİLERİNİN; ÖĞRENCİ VELİLERİNİN OKUL HAKKINDA YETERLİ BİLGİYE SAHİP OLMALARININ, "VELİLERLE OKUL YÖNETİCİLERİNİN VE ÖĞRETMENLERİN AYNI AMAÇLAR DOĞRULTUSUNDA HAREKET ETMELERİNİ SAĞLAMA" KONUSUNDA NE ÖLÇÜDE YARAR SAĞLADIĞINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Seçenekler	f	%	\bar{X}
0 Boş	1	2.33	
1 Hiç	3	6.98	
2 Az	7	16.28	3.04
3 Oldukça	17	39.53	
4 Çok	15	34.88	
TOPLAM :	43	100.00	

TABLO 4.34

OKUL YÖNETİCİLERİNİN; VELİLERİN OKUL HAKKINDA YETERLİ BİLGİYE SAHİP OLMALARININ, "OKULA DAHA FAZLA MADDİ DESTEK SAĞLAMA" KONUSUNDA NE ÖLÇÜDE YARAR SAĞLADIĞINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Seçenekler	f	%	\bar{X}
0 Boş	1	2.33	
1 Hiç	4	9.30	
2 Az	3	6.98	3.07
3 Oldukça	21	48.84	
4 Çok	14	32.56	
TOPLAM :	43	100.00	

4.31, 4.32, 4.33 nolu tablolardaki sonuçlara göre, yöneticiler; velilerin okul hakkında yeterli bilgiye sahip olmalarının "Okuldaki sosyal havayı ve insan ilişkilerini olumlu hale getirme", "Velilerle, okul yöneticilerinin ve öğretmenlerin aynı amaçlar doğrultusunda hareket etmelerini sağlama" ve "Okula daha fazla maddi destek sağlama" konularında "Oldukça" düzeyinde yarar sağladığı görüşündedirler. Zira her üç tabloda da modlar "Oldukça" seçeneğine rastladığı gibi, tablo ortalamaları da sırasıyla 3.07, 3.04 ve 3.07 olarak bulunmuştur.

Tablo 4.35, yöneticilerin, "Velilerin okul hakkında yeterli bilgiye sahip olmaları, öğrenci davranışlarını kontrol ve disipline etme konusunda ne ölçüde yarar sağlamaktadır?" sorusuna verdikleri yanıtları göstermektedir.

TABLO 4.35

OKUL YÖNETİCİLERİNİN; VELİLERİN OKUL HAKKINDA BİLGİ SAHİBİ OLMALARININ, "ÖĞRENCİ DAVRANIŞLARINI KONTROL VE DİSİPLİNE ETME" KONUSUNDA NE ÖLÇÜDE YARAR SAĞLADIĞINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Seçenekler	f		\bar{X}
0 Boş	1	2.33	
1 Hiç	3	6.98	
2 Az	4	9.30	3.19
3 Oldukça	17	39.53	
4 Çok	18	41.86	
TOPLAM :	43	100.00	

Tablo ortalamasının 3.19 olduğu, yöneticilerin % 80.39'unun "Oldukça" ve "Çok" seçeneklerini tercih ettiği, yığılmanın da "Çok" seçeneğinde bulunduğu görülmektedir.

Bu veriler ışığında, okul yöneticilerinin soruya ilişkin görüşleri şöyle

özellenebilir: Velilerin okul hakkında yeterli bilgiye sahip olmaları, öğrenci davranışlarını kontrol ve disipline etme konusunda büyük yarar sağlamaktadır.

Beşinci alt problemin son sorusu, "Velilerin okul hakkında yeterli düzeyde bilgiye sahip olmalarının, okuldaki demokratik yapının gelişmesine ne ölçüde katkı sağladığına" ilişkindi. Yöneticilerin bu soruya verdikleri yanıtlar da Tablo 4.36'da yer almaktadır.

TABLO 4.36

OKUL YÖNETİCİLERİNİN; VELİLERİN OKUL HAKKINDA YETERLİ BİLGİYE SAHİP OLMALARININ, "BİLİNÇLİ BİR SOSYAL KONTROL SAĞLIYARAK OKULDAKİ DEMOKRATİK YAPININ GELİŞMESİNE KATKIDA BULUNMA" KONUSUNDA NE ÖLÇÜDE YARAR SAĞLADIĞINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Seçenekler	f	%	\bar{X}
0 Boş	1	2.33	
1 Hiç	6	13.95	
2 Az	4	9.30	3.00
3 Oldukça	16	37.21	
4 Çok	16	37.21	
TOPLAM :	43	100.00	

Bu gruptaki tablolardan, ortalaması en düşük ve "Hiç" seçeneğindeki frekansı en yüksek olan tablodur. Yöneticilerin % 74.42'lik bölümün "Oldukça" ve "Çok" seçeneklerini tercih etmesi, olumlu bir sonuç olarak görülebilir. Ancak, bilgilendirme ile demokratik yapının gelişmesi arasında hiçbir ilişkinin bulunmadığı görüşünde olan yöneticilerin oranı % 13.95 gibi dikkat çekici bir düzeye ulaşmaktadır.

Altıncı Alt Probleme Ait Bulgular

Altıncı alt problem, "okul yöneticilerinin yaşı, yöneticilik kıdemi ve branşı ile, okulun ve okuldaki etkinliklerin velilere tanıtılması konusundaki görüşleri" arasında anlamlı bir farkın bulunup bulunmadığına ilişkindir.

Bu konuda anlamlı bir farkın olup olmadığı araştırılırken, yöneticilerin;

- Öğrenci velilerinin, okul hakkında ne ölçüde bilgi sahibi olmaları gerektiğine,

- Öğrenci velilerini, okul hakkında ne ölçüde aydınlatabildiklerine, ilişkin görüşleri esas alınmıştır.

Aşağıdaki tablolarda, öncelikle, yöneticilerin yaş, kıdem ve branş durumlarına göre dağılımları verilmiş, daha sonra, onların bu nitelikleri ile görüşleri arasında anlamlı bir farkın bulunup bulunmadığı, varsa, gözlenen farkın ne anlama geldiği araştırılmıştır.

Araştırma kapsamında yer alan okul yöneticilerinin yaş gruplarına göre dağılımı Tablo 4.37'de verilmektedir.

TABLO 4.37

OKUL YÖNETİCİLERİNİN, YAŞ DURUMLARINA GÖRE DAĞILIMI

Yaş Grupları	f	%
Y1 (29 veya daha aşağı)	10	23.26
Y2 (30-39)	22	51.16
Y3 (40-39)	10	23.26
Y4 (50 veya daha yukarı)	1	2.33
Toplam :	43	100.00

Yöneticilerin % 74.42'si 39 veya daha aşağı yaş grubundadır. 40 veya daha yukarı yaş grubunda olanların oranı ise % 25.59'dur.

Bu sonuçlar, yöneticilerin daha çok orta yaş kuşağında olduğunu göstermektedir.

Tablo 4.38, yöneticilerin kıdem durumlarına göre dağılımını göstermektedir.

TABLO 4.38

OKUL YÖNETİCİLERİN, YÖNETİCİLİKTEKİ KIDEM DURUMLARINA GÖRE DAĞILIMI

Yaş Grupları	f	%
K1 (1-5 Yıl)	25	58.14
K2 (6-10 Yıl)	12	27.91
K3 (11-15 Yıl)	2	4.65
K4 (16 veya daha fazla yıl)	4	9.30
Toplam :	43	100.00

Okul yöneticilerinin % 58.14'ünün 1-5 yıllık kıdem grubunda yer aldığı, 1-10 yıllık yöneticilik kademine sahip olanların oranının ise % 86.05'e ulaştığı görülmektedir.

Bu sonuçlardan hareketle, okul yöneticilerinin büyük çoğunluğunun fazla yöneticilik kademine sahip olmadıkları söylenebilir.

Okul yöneticilerinin, branş durumlarına göre dağılımları ise, Tablo 4.39'da yer almaktadır.

TABLO 4.39

OKUL YÖNETİCİLERİNİN, BRANŞ DURUMLARINA GÖRE DAĞILIMI

Yaş Grupları	f	%
B1 (Dil)	18	41.86
B2 (Sosyal Bilimler)	9	20.93
B3 (Fen Bilimleri)	14	32.56
B4 (Diğer)	2	4.65
Toplam :	43	100.00

Ana branş grupları itibarıyla, yöneticilerin en fazla Dil Grubunda olduğu, onu sırasıyla Fen Bilimleri Grubu ile Sosyal Bilimleri Grubunun izlediği görülmektedir.

Yöneticilerin, yaş durumları ile okul hakkında velilerin ne ölçüde bilgi sahibi olmaları gerektiğine ilişkin görüşleri arasındaki ilişkiyi araştırmak amacıyla Tablo 4.40'da düzenlenmiştir.

TABLO 4.40

OKUL YÖNETİCİLERİNİN; YAŞ DURUMLARI İLE VELİLERİN OKUL HAKKINDA NE ÖLÇÜDE BİLGİ SAHİBİ OLMALARI GEREKTİĞİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ

Seçenekler	Gözlenen ve beklenen değerler	Yaş Grupları			Toplam
		Y1	Y2	Y3+Y4	
1+2	G:	18	28	5	51
Hiç+Az	B:	12	26	13	
3	G:	37	72	38	147
Oldukça	B:	35	75	37	
4	G:	15	54	33	102
Çok	B:	24	52	26	
Toplam :		70	154	70	300

$$SD = 4 \quad \chi^2 = 13.49$$

$$P = .05 \quad \chi^2_{\frac{1}{4}} = 9.48 \quad 13.49 > 9.48$$

Hesaplanan ki kare değeri, 4 serbestlik derecesi ve .05 manidarlık düzeyine göre, beklenen ki kare değerinden büyüktür. Elde edilen bu sonuç, okul yöneticilerinin yaş durumları ile; velilerin okul hakkında ne ölçüde bilgi sahibi olmaları gerektiğine ilişkin görüşleri arasında, anlamlı bir farkın bulunduğunu göstermektedir.

Gözlenen farkın anlamını bulmak ve yorumlayabilmek için 4.41 nolu tablo düzenlenmiştir. Tabloda, okul yöneticilerinin yaş durumlarına göre, seçeneklerdeki tercihlerinin dağılımları verilmektedir.

TABLO 4.41

OKUL YÖNETİCİLERİNİN; OKUL HAKKINDA VERİLERİN NE ÖLÇÜDE BİLGİ SAHİBİ OLMALARI GEREKTİĞİ KONUSUNDAKİ TERCİHLERİNİN, YAŞ GRUPLARINA GÖRE DAĞILIMLARI

Seçenekler	Yaş Grupları					
	Y1		Y2		Y3+Y4	
	f	%	f	%	f	%
1+2 Hiç+Az	18	25.71	28	18.19	5	6.58
3 Oldukça	37	52.85	72	46.75	38	50.00
4 Çok	15	21.42	54	35.06	33	43.42
Toplam	70	100.00	154	100.00	76	100.00

29 ve daha aşağı yaş grubunda bulunan yöneticilerin % 25.71'i, öğrenci velilerinin okul hakkında "Hiç" ve "Az" düzeyinde bilgi edinmesi gerek-

tiğini belirtirken, bu oran 30-39 yaş grubundaki yöneticilerde 18.19'a, 40 ve daha yukarı yaş grubunda ise 6.58'ye düşmektedir.

Diğer taraftan, 29 ve daha aşağı yaş grubunda da bulunan yöneticilerin % 74.29'u, öğrenci velilerinin okul hakkında "Oldukça" ve "Çok" düzeyinde bilgi sahibi olmaları gerektiğini belirtirken, bu oran 30-39 yaş grubunda % 81.80'e, 40 ve daha yukarı yaş grubunda ise % 83.43'e yükselmektedir.

Bu sonuçlar, daha yukarı yaş gruplarında bulunan yöneticilerin, "velilerin okul hakkında daha çok bilgi edinmesi gerektiği" görüşünde olduklarını göstermektedir.

Tablo 4.42 ise, yöneticilerin, yaş durumları ile, velileri okul hakkında ne ölçüde aydınlatabildiklerine ilişkin görüşleri arasındaki ilişkiyi göstermektedir.

TABLO 4.42

OKUL YÖNETİCİLERİNİN; YAŞ DURUMLARI İLE OKUL HAKKINDA VELİLERİ
NE ÖLÇÜDE AYDINLATABİLDİKLERİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ
ARASINDAKİ İLİŞKİ

Seçenekler	Gözlenen ve beklenen değerler	Yaş Grupları			Toplam
		Y1	Y2	Y3+Y4	
1+2 Hiç+Az	G: B:	26 28	67 61	27 31	120
3 Oldukça	G: B:	24 27	53 59	39 30	116
4 Çok	G: B:	20 15	33 33	11 16	64
Toplam		70	154	77	300

$$SD = 4 \quad \chi^2 = 7.86$$

$$P = .05 \quad \chi^2_{\text{t}} = 9.48 \quad 7.86 < 9.48$$

Hesaplanan ki kare değeri, 4 SD. ve .05 manidarlık düzeyine göre beklenen ki kare değerinden küçüktür. Elde edilen bu sonuç, okul yöneticilerinin yaş durumları ile okul hakkında velileri ne ölçüde aydınlatabildiklerine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir farklılığın bulunmadığını göstermektedir.

Okul yöneticilerinin, yöneticilik kıdemleri ile öğrenci velilerinin okul hakkında ne ölçüde bilgi sahibi olmaları gerektiğine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir fark bulunup bulunmadığını saptamak için 4.43 nolu tablo hazırlanmıştır.

TABLO 4.43

OKUL YÖNETİCİLERİNİN; YÖNETİCİLİK KIDEMLERİ İLE ÖĞRENCİ VELİLERİNİN
OKUL HAKKINDA NE ÖLÇÜDE BİLGİ SAHİBİ OLMALARI GEREKTİĞİNE
İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ

Seçenekler	Gözlenen ve beklenen değerler	Kıdem Grupları			Toplam
		K1	K2	K3+K4	
1+2 Hiç+Az	G: B:	41 30	6 14	4 7	51
3 Orduka	G: B:	77 85	50 41	20 21	147
4 Çok	G: B:	56 59	28 29	18 14	102
Toplam		174	84	42	300

$$SD = 4 \quad \chi^2 = 13.99$$

$$P = .05 \quad \chi^2_{\text{t}} = 9.48 \quad 13.99 > 9.48$$

Hesaplanan ki kare değeri, 4 SD. ve .05 manidarlık düzeyine göre beklenen ki kare değerinden büyüktür. Elde edilen bu sonuç, okul yöneticilerinin, yöneticilikteki kıdem durumları ile, velilerin okul hakkında ne ölçüde bilgi sahibi olmaları gerektiğine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir farkın bulunduğunu göstermektedir.

Gözlenen farkın anlamını bulmak yorumlayabilmek için 4.44 nolu tablo düzenlenmiştir. Tabloda okul yöneticilerinin kıdem durumlarına göre, seçenek tercihlerinin dağılımları yer almaktadır.

TABLO 4.44

OKUL YÖNETİCİLERİNİN; OKUL HAKKINDA VELİLERİN NE ÖLÇÜDE BİLGİ SAHİBİ OLMALARI GEREKTİĞİ KONUSUNDAKİ TERCİHLERİNİN, KIDEM GRUPLARINA GÖRE DAĞILIMI

Seçenekler	Kıdem Grupları					
	K1		K2		K3+K4	
	f	%	f	%	f	%
1+2 Hiç+Az	41	23.56	6	7.14	4	9.52
3 Oldukça	77	44.25	50	59.52	20	47.62
4 Çok	56	32.19	28	33.34	18	42.85
Toplam	174	100.00	84	100.00	42	100.00

Yöneticilikteki kıdem 1-5 yıl arasında olan okul yöneticilerinin % 23.56'sı, öğrenci velilerinin "Hiç" ve "Az" düzeyinde bilgi sahibi olması gerektiğini belirtirken bu oran, 6-10 yıllık kıdem grubunda % 7.14, 11 ve daha fazla kıdemli bulunanlarda ise % 9.52'dir.

Yine 1-5 yıllık yöneticilerin % 76.44'lük bölümü velilerin okul

hakkında "Oldukça" ve "Çok" düzeyinde bilgi sahibi olmaları gerektiği görüşünü belirtirken bu oran, 6-10 yıllık kıdem grubunda % 92.86, 11 ve daha fazla yıl kıdeme sahip olanlarda ise % 90.47'dir.

Bu sonuçlar;

a- 6-10 yıl ile 11 ve daha fazla yıl yöneticilik kıdemine sahip okul yöneticilerinin bu konudaki görüşleri arasında önemli bir farkın bulunmadığını,

b- Kıdemi 6 yıl ve daha fazla olan yöneticilerin, 1-5 yıllık kıdeme sahip yöneticilere göre, velilerin okul hakkında daha fazla bilgi sahibi olmaları gerektiği görüşünde olduklarını, göstermektedir.

Okul yöneticilerinin, yöneticilikteki kıdem durumları ile okul hakkında velileri ne ölçüde aydınlatabildikleri konusundaki görüşleri arasındaki ilişki ise Tablo 4.45'de yer almaktadır.

TABLO 4.45

OKUL YÖNETİCİLERİNİN; YÖNETİCİLİKTEKİ KIDEMLERİ İLE OKUL HAKKINDA VELİLERİ NE ÖLÇÜDE AYDINLATABİLDİKLERİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ

Seçenek ler	Gözlenen ve beklenen değerler	Kıdem Grupları			Toplam
		K1	K2	K3+K4	
1+2	G:	77	29	14	120
Hiç+Az	B:	70	33	17	
3	G:	58	42	16	116
Oldukça	B:	67	33	16	
4	G:	39	13	12	64
Çok	B:	37	18	9	
Toplam		174	84	42	300

$$SD = 4 \quad \chi^2 = 8.48$$

$$P = .05 \quad \chi^2_{\alpha} = 9.48 \quad 8.48 < 9.48$$

Hesaplanan ki kare değeri, 4 SD ve .05 manidarlık düzeyine göre beklenen ki kare değerinden küçüktür. Elde edilen bu sonuç, okul yöneticilerinin yöneticilik kıdemleri ile, okul hakkında velileri ne ölçüde aydınlatabildiklerine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir farkın bulunmadığını göstermektedir.

Yöneticilerin, branşları ile okul hakkında velilerin ne ölçüde bilgi edinmesi gerektiğine ilişkin görüşleri arasındaki ilişkiyi saptamak için de 4.46 nolu tablo hazırlanmıştır.

TABLO 4.46

OKUL YÖNETİCİLERİNİN; BRANŞLARI İLE OKUL HAKKINDA VELİLERİNE NE ÖLÇÜDE BİLGİ SAHİBİ OLMALARI GEREKTİĞİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ

Seçenekler	Gözlenen ve beklenen değerler	Branş Grupları			Toplam
		B1	B2	B3	
1+2 Hiç+Az	G:	16	16	17	51
	B:	21	11	17	
3 Oldukça	G:	68	23	49	140
	B:	62	31	47	
4 Çok	G:	42	24	31	97
	B:	43	21	33	
Toplam		126	63	97	286

$$SD = 4 \quad \chi^2 = 6.73$$

$$P = .05 \quad \chi^2_{\alpha} = 9.48 \quad 6.73 < 9.48$$

Hesaplanan ki kare değeri, 4 SD ve .05 manidarlık düzeyine göre beklenen ki kare değerinden küçüktür. Elde edilen bu sonuç, okul yöneticilerinin branşları ile okul hakkında velilerin ne ölçüde bilgi sahibi olmaları gerektiğine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir farkın bulunmadığını göstermektedir.

Tablo: 4.47 ise, okul yöneticilerinin, branşları ile okul hakkında velilerin ne ölçüde bilgi sahibi olmaları gerektiği konusundaki görüşleri arasında anlamlı bir farkın bulunup bulunmadığını göstermektedir.

TABLO 4.47

OKUL YÖNETİCİLERİNİN; BRANŞ DURUMLARI İLE OKUL HAKKINDA
VELİLERİ NE ÖLÇÜDE AYDINLATABİLDİKLERİNE İLİŞKİN
GÖRÜŞLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ

Seçenekler	Gözlenen ve beklenen değerler	Branş Grupları			Toplam
		B1	B2	B3	
1+2 Hiç+Az	G:	51	34	29	114
	B:	50	25	39	
3 Oldukça	G:	52	15	44	111
	B:	49	24	38	
4 Çok	G:	23	14	24	61
	B:	27	13	21	
Toplam		126	63	97	286

$$SD = 4$$

$$\chi^2 = 11.42$$

$$P = .05$$

$$\chi^2_{\alpha} = 9.48$$

$$11.42 > 9.48$$

Hesaplanan ki kare değeri, 4 SD ve .05 manidarlık düzeyine göre, beklenen ki kare değerinden büyüktür. Bu sonuç, okul yöneticilerinin branş durumları ile okul hakkında velileri ne ölçüde aydınlatılabildiklerine ilişkin

görüşleri arasında anlamlı bir farkın bulunduğunu göstermektedir.

Gözlenen farkın anlamını saptamak ve yorumlamak için 4.48 nolu tablo düzenlenmiştir.

TABLO 4.48

OKUL YÖNETİCİLERİNİN; OKUL HAKKINDA ÖĞRENCİ VELİLERİNİ NE
ÖLÇÜDE AYDINLATABİLDİKLERİ KONUSUNDAKİ TERCİHLERİNİN
BRANŞ GRUPLARINA GÖRE DAĞILIMI

Seçenekler	Branş Grupları					
	B1		B2		B3	
	f	%	f	%	f	%
1+2 Hiç+Az	51	23.56	34	53.96	29	29.89
3 Oldukça	52	44.25	15	23.82	44	45.37
4 Çok	24	32.19	14	22.22	24	24.74
Toplam :	126	100.00	63	100.00	97	100.00

Velileri, okul ve okuldaki etkinlikler konusunda yeterli düzeyde aydınlatabildikleri görüşünde olan yöneticilerin oranı, Sosyal Bilimler grubunda % 46.04 iken, Dil grubunda % 59.52, Fen Bilimleri grubunda ise % 70.11'dir.

Bu sonuçlara göre;

1. Branşı Fen Bilimleri ve Dil grubunda bulunan yöneticilerin çoğunluğu, öğrenci velilerini okul hakkında yeterli düzeyde aydınlatabildikleri, Sosyal Bilimler grubunda bulunan yöneticilerin çoğunluğu ise, bu konuda velileri yeterli düzeyde aydınlatamadıkları,

2. Fen Bilimleri grubunda bulunan yöneticiler, Dil grubunda bulunan yöneticilere göre, velileri daha yeterli düzeyde aydınlatabildikleri, görüşündedirler.

Yedinci Alt Probleme Ait Bulgular

Yedinci alt problem "Öğrenci velileri, okul hakkında, hangi konularda, ne ölçüde ve niçin bilgi sahibi olmak istemektedirler?" şeklinde düzenlenmişti.

Veli anketinde bulunan 4-12. sorular, velilerin hangi konularda ne ölçüde, 13-17. sorular ise, niçin bilgi sahibi olmak istediklerini test etmeye yöneliktir.

Bu alt probleme ilişkin bulgular aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

Öğrenci velilerinin, "Okulun fiziksel şartları konusunda ne ölçüde bilgi sahibi olmak istiyorsunuz?" şeklinde formüle edilen ilk soruya verdikleri yanıtlar Tablo 4.49'da görülmektedir.

TABLO 4.49

ÖĞRENCİ VELİLERİNİN; OKULUN FİZİKSEL ŞARTLARI KONUSUNDA NE ÖLÇÜDE BİLGİ SAHİBİ OLMAK İSTEDİKLERİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Seçenekler	f	Ø	\bar{X}
0 Boş	22	3.53	2.43
1 Hiç	96	15.41	
2 Az	243	39.00	
3 Oldukça	165	26.48	
4 Çok	97	15.57	
TOPLAM :	623	100.00	

Öğrenci velilerinin % 54.41'lik bölümünün "Hiç" ve "Az" seçeneklerini tercih etmesi, tablo ortalamasının da 2.43 olarak bulunması, okulun fiziksel şartları konusunda velilerin ileri düzeyde bilgiye sahip olmak istemediklerini, bu konudaki istemin ortalama düzeyin biraz altında kaldığını göstermektedir.

Tablo 4.50 ise, öğrenci velilerinin, "okul sisteminin işleyişini düzenleyen kurallar" konusunda ne ölçüde bilgi edinmek istediklerine ilişkindir.

TABLO 4.50

ÖĞRENCİ VELİLERİNİN; OKUL SİSTEMİNİN İŞLEYİŞİNİ DÜZENLEYEN
KURALLAR KONUSUNDA NE ÖLÇÜDE BİLGİ SAHİBİ OLMAK
İSTEDİKLERİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Seçenekler	f	%	\bar{X}
0 Boş	26	4.17	
1 Hiç	94	15.09	
2 Az	190	30.50	2.55
3 Oldukça	201	32.26	
4 Çok	112	17.98	
TOPLAM :	623	100.00	

Tablo ortalamasının genel ortalamaya yakın bulunması, velilerin % 50.24'lük bölümünün "Oldukça" ve "Çok" seçeneğini tercih etmesi, bu konudaki bilgi edinme isteğinin orta düzeyde olduğunu göstermektedir.

Yedinci alt porbleme ilişkin bir başka soruda velilere, okuldaki düzen ve disiplin konusunda ne ölçüde bilgi edinmek istedikleri sorulmuştur. Bu soruya ilişkin yanıtlar Tablo 4.51'de verilmektedir.

TABLO 4.51

ÖĞRENCİ VELİLERİNİN; OKULDAKI DÜZEN VE DISİPLİN KONUSANDA NE
ÖLÇÜDE BİLGİ SAHİBİ OLMAK İSTEDİKLERİNE
İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Seçenekler	f	%	X
0 Boş	24	3.85	
1 Hiç	54	8.67	
2 Az	172	27.61	2.82
3 Oldukça	196	31.46	
4 Çok	177	28.41	
TOPLAM :	623	100.00	

Velilerin % 59.87'lik bölümünün "Oldukça" ve "Çok" seçeneklerini tercih etmesi, tablo ortalamasının da 2.82 olarak bulunması, öğrenci velilerinin okuldaki düzen ve disiplin konusuna karşı oldukça duyarlı olduklarını ve yeterli düzeyde bilgi edinmek istediklerini ortaya koymaktadır.

Tablo 4.52'de ise, velilerin, okuldaki sosyal faaliyetler konusunda ne ölçüde bilgi edinmek istediklerini belirlemeye yönelik bir diğer soruya verdikleri yanıtlar görülmektedir.

TABLO 4.52

ÖĞRENCİ VELİLERİNİN; OKULDAKİ SOSYAL FAALİYETLER KONUSUNDA NE ÖLÇÜDE BİLGİ EDİNMEK İSTEDİKLERİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Seçenekler	f		\bar{X}
0 Boş	29	4.65	2.15
1 Hiç	181	28.05	
2 Az	215	34.51	
3 Oldukça	124	19.90	
4 Çok	74	11.88	
TOPLAM :	623	100.00	

Velilerin $\% 53.56$ 'lık bölümünün "Hiç" ve "Az" seçeneklerini tercih etmesi, tablo ortalamasının da genel ortalamanın oldukça altında bulunması, onların bu konudaki bilgi edinme isteklerinin düşük düzeyde olduğunu göstermektedir.

Okulda uygulanan programlar konusunda ne ölçüde bilgi edinmek istediklerine ilişkin bir soruya, velilerin verdikleri yanıtlar 4.53 nolu tabloda yer almaktadır.

TABLO 4.53

ÖĞRENCİ VELİLERİNİN; OKULDA UYGULANAN PROGRAMLARIN AMAÇLARI, NİTELİKLERİ VE UYGULANIŞ BİÇİMLERİ KONUSUNDA NE ÖLÇÜDE BİLGİ EDİNMEK İSTEDİKLERİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Seçenekler	f		\bar{X}
0 Boş	25	4.01	2.59
1 Hiç	88	14.13	
2 Az	195	31.30	
3 Oldukça	188	30.18	
4 Çok	127	20.39	
TOPLAM :	623	100.00	

Velilerin % 50.57'lik bölümünün "Oldukça" ve "Çok" seçeneklerini tercih ettiği, tablo ortalamasının da 2.59 olduğu görülmektedir. Yığılmanın "Az" seçeneğinde olmasına rağmen tablo ortalamasının 2.59 olarak bulunması, "Çok" seçeneğinin "Az" seçeneğine göre % 6.26 daha fazla tercih edilmesinden ileri gelmektedir.

Bu sonuçlar ışığında, velilerin, uygulanan eğitim-öğretim programları konusundaki bilgi edinme isteklerinin orta düzeyde olduğu söylenebilir.

Tablo 4.54 ise, öğrenci velilerinin, okulda verilen eğitim-öğretimin başarı düzeyi konusundaki bilgi edinme isteklerini yansıtmaktadır.

TABLO 4.54

ÖĞRENCİ VELİLERİNİN; OKULDA VERİLEN EĞİTİM-ÖĞRETİMİN BAŞARI DÜZEYİ KONUSUNDA NE ÖLÇÜDE BİLGİ SAHİBİ OLMAK İSTEDİKLERİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Seçenekler	f	%	\bar{X}
0 Boş	20	3.21	
1 Hiç	41	6.58	
2 Az	177	28.41	2.85
3 Oldukça	214	34.35	
4 Çok	171	27.45	
TOPLAM :	623	100.00	

Yığılmanın "Oldukça" seçeneğine rastlaması, tablo ortalamasının da 2.85 olarak bulunması, bu konudaki bilgi edinme isteğinin yüksek düzeyde olduğunu göstermektedir. Bu sonuçlar aynı zamanda, velilerin en çok bilgi edinmek istedikleri konunun "Okuldaki eğitim-öğretimin başarı düzeyi" konusu olduğunu ortaya koymaktadır.

Öğrenci velileri, "Okulun sosyal havası ve okuldaki insan ilişkileri konusunda ne ölçüde bilgi edinmek istiyorsunuz?" sorusuna, Tablo 4.55'de görülen yanıtları vermişlerdir.

TABLO 4.55

ÖĞRENCİ VELİLERİNİN; OKULUN SOSYAL HAYASI VE OKULDAKİ İNSAN İLİŞKİLERİ KONUSUNDA NE ÖLÇÜDE BİLGİ EDİNMEK İSTEDİKLERİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Seçenekler	f	%	\bar{X}
0 Boş	18	2.89	
1 Hiç	83	13.32	
2 Az	221	35.47	2.56
3 Oldukça	179	28.73	
4 Çok	122	19.58	
TOPLAM :	623	100.00	

Velilerin % 48.79'luk bölümü "Hiç" ve "Az" seçeneklerini, % 48.31'lik bölümü ise "Oldukça" ve "Çok" seçeneklerini tercih etmiştir. Bu oranların birbirine çok yakın olması, tablo ortalamasının da 2.56 olarak bulunması öğrenci velilerinin "okulun sosyal havası ve okuldaki insan ilişkileri" konusunda orta düzeyde bilgi edinmek istediklerini göstermektedir.

Akt problemin bir başka sorusu, öğrenci velilerinin, okul yöneticilerinin nitelikleri ve yeterlikleri konusunda ne ölçüde bilgi edinmek istediklerine ilişkindir. Soruya verilen yanıtlar, Tablo 4.56'da yer almaktadır.

TABLO 4.56

ÖĞRENCİ VELİLERİNİN; OKUL YÖNETİCİLERİNİN NİTELİKLERİ VE
YETERLİKLERİ KONUSUNDA NE ÖLÇÜDE BİLGİ EDİNMEK
İSTEDİKLERİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Seçenekler	f		\bar{X}
0 Boş	21	3.37	2.65
1 Hiç	74	11.88	
2 Az	186	29.86	
3 Oldukça	216	34.67	
4 Çok	126	20.22	
TOPLAM :	623	100.00	

Velilerin % 54.87'lik bölümü "Oldukça" ve "Çok" seçeneklerini tercih etmiş, tablo ortalaması da 2.65 olarak bulunmuştur.

Bu durum, velilerin, okul yöneticilerinin nitelikleri ve yeterlikleri konusuna, orta düzeyde ilgi duyduklarını göstermektedir.

Velilerin bilgi edinme isteklerini belirlemeye yönelik olarak hazırlanan son soru, okuldaki öğretmenlerin nitelikleri ve yeterlikleri konusundaydı. Yanıtlar Tablo 4.57'de görülmektedir.

TABLO 4.57

ÖĞRENCİ VELİLERİNİN; OKULDAKİ ÖĞRETMENLERİN NİTELİKLERİ VE
YETERLİKLERİ KONUSUNDA NE ÖLÇÜDE BİLGİ EDİNMEK
İSTEDİKLERİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Seçenekler	f		\bar{X}
0 Boş	23	4.69	2.82
1 Hiç	51	8.19	
2 Az	169	27.13	
3 Oldukça	213	34.18	
4 Çok	167	26.81	
TOPLAM :	623	100.00	

Yöneticilerin nitelikleriyle ilgili 4.56 nolu tabloda, tablo ortalaması 2.65 olduğu halde, burada 2.82'dir. "Oldukça" ve "Çok" seçeneklerini tercih eden velilerin oranı da %60.99'a ulaşmıştır.

Bu sonuçlar, velilerin yöneticilerden çok, öğretmenlerin nitelikleri ve yeterlikleri konusuna ilgi duyduklarını ve daha ileri düzeyde bilgi edinmek istediklerini ortaya koymaktadır.

Öğrenci velilerinin, okul ve okuldaki etkinlikler hakkında ne ölçüde bilgi sahibi olmak istediklerine ilişkin sorulara verdikleri yanıtlar, toplu olarak Tablo 4.58'de yer almaktadır.

TABLO 4.58

ÖĞRENCİ VELİLERİNİN; OKUL VE OKULDAKİ ETKİNLİKLER HAKKINDA
NE ÖLÇÜDE BİLGİ EDİNMEK İSTEDİKLERİNE
İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ
(Toplu Sonuçlar)

Seçenekler	f	%	\bar{X}
0 Boş	208	3.76	
1 Hiç	762	13.59	
2 Az	1769	31.55	2.60
3 Oldukça	1695	30.23	
4 Çok	1173	20.92	
TOPLAM :	5607	100.00	

Yığılmanın "Az" seçeneğinde bulunmasına rağmen, "Oldukça" ve "Çok" seçeneklerini tercih eden velilerin oranının % 51.15 olduğu, tablo ortalamasının da 2.60'a ulaştığı görülmektedir.

Bu bulgular, öğrenci velilerinin, birkaç konu dışında, okul ve okuldaki

etkinlikler hakkında fazla bilgi edinmek istemediklerini göstermektedir.

Veli anketinde bulunan 13-17. sorular, öğrenci velilerinin okul ve okuldaki etkinlikler hakkında niçin bilgi sahibi olmak istediklerinin belirlemek amacıyla hazırlanmıştır.

Bu kısımda yer alan ilk iki soru, velilerin okul hakkında bilgi sahibi olmak istemelerinde, "eğitim-öğretimdeki verimi ve başarıyı artırma" ile "öğrencilere daha iyi rehberlik yapma ve onların davranışlarını daha disiplinli hale getirme" nedenlerinin ne ölçüde etkili olduğunu saptamak amacıyla sorulmuştur. Velilerin bu sorulara verdikleri yanıtlar Tablo 4.59 ve Tablo 4.60'da yer almaktadır.

TABLO 4.59

ÖĞRENCİ VELİLERİNİN; OKUL HAKKINDA BİLGİ SAHİBİ OLMAK
İSTEMELERİNDE 'EĞİTİM-ÖĞRETİMDEKİ VERİMİ VE
BAŞARIYI ARTIRMA' NEDENİNİN NE
ÖLÇÜDE ETKİLİ OLDUĞUNA
İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Seçenekler	f	%	\bar{X}
0 Boş	29	4.65	
1 Hiç	35	5.63	
2 Az	145	23.27	2.93
3 Oldukça	237	38.04	
4 Çok	177	28.41	
TOPLAM :	623	100.00	

TABLO 4.60

ÖĞRENCİ VELİLERİNİN; OKUL HAKKINDA BİLGİ SAHİBİ OLMAK İSTEMELERİNDE 'ÖĞRENCİLERE DAHA İYİ REHBERLİK YAPMA VE ONLARIN DAVRANIŞLARINI DAHA DİSİPLİNLİ HALE GETİRME' NEDENİNİN NE ÖLÇÜDE ETKİLİ OLDUĞUNA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Seçenekler	f	%	\bar{X}
0 Boş	35	5.62	
1 Hiç	52	8.34	
2 Az	142	22.79	2.89
3 Oldukça	212	34.04	
4 Çok	182	29.21	
TOPLAM:	623	100.00	

Velilerin okul hakkında bilgi sahibi olmak istemelerinde 'eğitim-öğretimdeki verimi ve başarıyı artırma' ile 'öğrencilere daha iyi rehberlik yapma ve onların davranışlarını daha disiplinli hale getirme' nedenlerinin aynı ölçülerde etkili olduğu görülmektedir. Zira her iki tablodaki değerler, birbirlerine oldukça yakın değerlerdir. Örneğin, tablo ortalamaları 2.93 ve 2.89, "Oldukça" ve "Çok" seçeneklerini tercih edenlerin oranları da % 66.45 ve % 63.25'dir. Belirtilen bu değerler, aynı zamanda bu gruptaki sorular için hazırlanan tablolardaki en yüksek değerlerdir.

Bu sonuçlardan hareketle, velileri okul hakkında bilgi sahibi olmaya yönelten temel nedenlerin bu iki neden olduğu söylenebilir.

Alt probleme ilişkin bir başka soru, "Okul hakkında bilgi sahibi olmak istemenizde, okuldaki insan ilişkilerinin daha olumlu hale gelmesine yardımcı olma nedeni ne ölçüde etkili olmaktadır?" şeklinde düzenlenmişti. Tablo 4.61 velilerin bu soruya verdikleri yanıtları göstermektedir.

TABLO 4.61

ÖĞRENCİ VELİLERİNİN; OKUL HAKKINDA BİLGİ SAHİBİ OLMAK
İSTEMELERİNDE 'OKULDAKİ İNSAN İLİŞKİLERİNİN DAHA
OLUMLU HALE GELMESİNE YARDIMCI OLMA'
NEDENİNİN NE ÖLÇÜDE ETKİLİ OLDUĞUNA
İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Seçenekler	f	%	\bar{X}
0 Boş	19	3.05	
1 Hiç	67	10.75	
2 Az	195	31.30	2.66
3 Oldukça	216	34.67	
4 Çok	126	20.23	
TOPLAM :	623	100.00	

Öğrenci velilerinin % 54.89'u "Oldukça" ve "Çok" seçeneklerini tercih etmiş, Tablo ortalaması da 2.66 olarak bulunmuştur. Elde edilen bu veriler, 'Okuldaki insan ilişkilerinin ve sosyal havanın daha olumlu hale gelmesine yardımcı olma' nedeninin, velilerin okul hakkında bilgi sahibi olmak istemelerinde orta düzeyde etkili olduğunu göstermektedir.

Bu kısma ait son iki soru ile de, velilerin okul hakkında bilgi sahibi olmak istemelerinde "okulun maddi eksikliklerini gidermede okul yönetimine yardımcı olma" ile "okuldaki sosyal faaliyetlere katkıda bulunma" nedenlerinin ne ölçüde etkili olduğu araştırılmıştır. 4.62 ve 4.63 nolu tablolarda, velilerin bu sorulara ilişkin yanıtları görülmektedir.

TABLO 4.62

ÖĞRENCİ VELİLERİNİN; OKUL HAKKINDA BİLGİ SAHİBİ OLMAK İSTEMELERİNDE 'OKULUN MADDİ EKSİKLİKLERİNİ GİDERMEDE OKUL YÖNETİMİNE YARDIMCI OLMA' NEDENİNİN NE ÖLÇÜDE ETKİLİ OLDUĞUNA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Seçenekler	f	%	\bar{X}
0 Boş	19	3.05	
1 Hiç	92	14.77	
2 Az	225	36.12	2.47
3 Oldukça	198	31.77	
4 Çok	89	14.29	
TOPLAM :	623	100.00	

TABLO 4.63

ÖĞRENCİ VELİLERİNİN; OKUL HAKKINDA BİLGİ EDİNMEK İSTEMELERİNDE 'OKULDAKİ SOSYAL FAALİYETLERE KATKIDA BULUNMA' NEDENİNİN NE ÖLÇÜDE ETKİLİ OLDUĞUNA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Seçenekler	f	%	\bar{X}
0 Boş	26	4.17	
1 Hiç	118	18.94	
2 Az	225	36.12	2.33
3 Oldukça	192	30.82	
4 Çok	62	9.95	
TOPLAM :	623	100.00	

'Okulun maddi eksikliklerini gidermede okul yönetimine yardımcı olma' ve 'Okuldaki sosyal faaliyetlere katkıda bulunma' nedenleri, velilerin okul hakkında bilgi sahibi olmak istemelerinde en az düzeyde etkiye sahip olan nedenlerdir. Zira, belirtilen nedenlere ilişkin tabloların her ikisinde de tablo ortalamaları genel ortalamanın altında olduğu gibi, yığılmalar da "Az" seçeneğine

rastlamaktadır.

Sekizinci Alt Probleme Ait Bulgular

Sekizinci Alt Problem, "Öğrenci velileri, sahip oldukları bilgileri, hangi kaynaklardan ve nasıl elde etmektedirler?" şeklinde ifade edilmişti.

Veli anketinde bulunan 18-25. sorular, velilerin, sahip oldukları bilgileri "hangi kaynaklardan", 26-31. sorular ise "nasıl" elde ettiklerine ilişkindir.

Bu alt probleme ait tablolar aşağıda yer almaktadır.

Tablo 4.64'de, velilerin okul yöneticilerinden ne ölçüde bilgi aldıklarına ilişkin soruya verdikleri yanıtlar yer almaktadır.

TABLO 4.64

ÖĞRENCİ VELİLERİNİN; VELİSİ BULDUKLARI ÖĞRENCİNİN OKULU HAKKINDA, OKUL YÖNETİCİLERİNDEN NE ÖLÇÜDE BİLGİ ALDIKLARINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Seçenekler	f	̸	\bar{X}
0 Boş	26	4.11	
1 Hiç	180	28.89	
2 Az	225	36.12	2.11
3 Oldukça	137	21.99	
4 Çok	55	8.83	
TOPLAM :	623	100.00	

Okul yöneticilerinden "Hiç" ve "Az" düzeyinde bilgi aldıklarını belirten yöneticilerin oranı \bar{X} 65.01'dir. Tablo ortalaması da genel ortalamanın oldukça

altındadır.

Bu sonuçlar, öğrenci velilerinin, okul yöneticilerinden yeterli düzeyde bilgi alamadıkları görüşünde olduklarını göstermektedir.

Aynı alt probleme ilişkin "Velisi bulunduğunuz öğrencinin okulu hakkında, öğretmenlerden ne ölçüde bilgi alıyorsunuz?" sorusuna, velilerin verdikleri yanıtlar Tablo 4.65'de görülmektedir.

TABLO 4.65

ÖĞRENCİ VELİLERİNİN; VELİSİ BULUNDUKLARI ÖĞRENCİNİN OKULU
HAKKINDA, ÖĞRETMENLERDEN NE ÖLÇÜDE BİLGİ
ALDIKLARINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Seçenekler	f	%	\bar{X}
0 Boş	24	3.85	
1 Hiç	125	20.06	
2 Az	223	35.79	2.32
3 Oldukça	183	29.38	
4 Çok	55	10.92	
TOPLAM:	623	100.00	

Yığılmanın "Az" seçeneğinde bulunması, tablo ortalamasının da 2.50'nin altında kalması, velilerin, öğretmenlerden de yeterli düzeyde bilgi alamadıklarını göstermektedir.

Öğrenci velilerinin, "okul aile birlikleri ve okul koruma dernekleri" ile "diğer velilerden" ne ölçüde bilgi aldıklarına ilişkin sorulara verdikleri yanıtlar da 4.66 ve 4.67 nolu tablolarda yer almaktadır.

TABLO 4.66

ÖĞRENCİ VELİLERİNİN; VELİSİ BULUNDUKLARI ÖĞRENCİNİN OKULU
HAKKINDA, OKUL KORUMA DERNEĞİ VE OKUL AİLE
BİRLİĞİNDEN NE ÖLÇÜDE BİLGİ ALDIKLARINA
İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Seçenekler	f		\bar{X}
0 Boş	26	4.17	
1 Hiç	322	51.69	
2 Az	164	26.32	1.70
3 Oldukça	78	12.52	
4 Çok	33	5.30	
TOPLAM :	623	100.00	

TABLO 4.67

ÖĞRENCİ VELİLERİNİN; VELİSİ BULUNDUKLARI ÖĞRENCİNİN OKULU
HAKKINDA, DİĞER ÖĞRENCİ VELİLERİNDEN NE ÖLÇÜDE
BİLGİ ALDIKLARINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Seçenekler	f		\bar{X}
0 Boş	20	3.21	
1 Hiç	300	48.25	
2 Az	209	33.35	1.67
3 Oldukça	82	13.26	
4 Çok	12	1.93	
TOPLAM :	623	100.00	

4.66 ve 4.67 nolu tabloların modlarının "Hiç" seçeneğine rastlaması, tablo ortalamalarının da 1.70 ve 1.67 gibi çok düşük düzeylerde kalması; velilerin, gerek birlik ve derneklerden, gerekse diğer velilerden çok az bilgi aldıklarını ve veliler arasındaki iletişimin oldukça yetersiz kaldığını

göstermektedir.

Tablo 4.68, velilerin, okuldaki memur ve hizmetlilerden ne ölçüde bilgi aldıklarına ilişkin soruya verdikleri yanıtları yansıtmaktadır.

TABLO 4.68

ÖĞRENCİ VELİLERİNİN; VELİSİ BULUNDUKLARI ÖĞRENCİNİN OKULU
HAKKINDA, OKULDAKİ MEMUR VE HİZMETLİLERDEN NE ÖLÇÜDE
BİLGİ ALDIKLARINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Seçenekler	f	%	\bar{X}
0 Boş	26	4.17	
1 Hiç	389	62.46	
2 Az	126	20.21	1.51
3 Oldukça	62	9.95	
4 Çok	20	3.21	
TOPLAM :	623	100.00	

Velilerin % 62.46'lık bölümünün okuldaki memur ve hizmetlilerden hiç bilgi almadığı, tablo ortalamasının da 1.51 düzeyinde kaldığı görülmektedir.

Bu sonuçlar, velilerin en az bilgiyi okuldaki memur ve hizmetlilerden aldığını ortaya koymaktadır.

"Okul ve okuldaki etkinlikler hakkında velisi bulunduğunuz öğrenciden ne ölçüde bilgi alıyorsunuz?" şeklinde düzenlenen bir başka soruya, velilerin verdikleri yanıtlar da Tablo 4.69'da görülmektedir.

TABLO 4.69

ÖĞRENCİ VELİLERİNİN; VELİSİ BULUNDUKLARI ÖĞRENCİNİN OKULU
HAKKINDA, VELİSİ BULUNDUKLARI ÖĞRENCİDEN NE ÖLÇÜDE
BİLGİ ALDIKLARINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Seçenekler	f	%	\bar{X}
0 Boş	19	4.17	
1 Hiç	54	8.67	
2 Az	130	20.87	2.93
3 Oldukça	219	35.19	
4 Çok	201	32.22	
TOPLAM:	623	100.00	

Velilerin % 67.45'lik bölümünün "Oldukça" ve "Çok" seçeneklerini tercih ettiği, tablo ortalamasının da 2.93 olduğu görülmektedir. Bu değerler, velilerin hangi kaynaklardan, ne ölçüde bilgi aldığını belirlemeye yönelik sorular için hazırlanan tablolardaki en yüksek değerlerdir.

Buna göre, öğrenci velileri, okul hakkında en çok, velisi buldukları öğrencilerden bilgi almaktadırlar.

Alt problemin bir başka sorusu, velilerin, velisi buldukları arkadaşlarından ne ölçüde bilgi aldıklarına ilişkindir. 4.70 nolu tabloda da, bu soruya verilen yanıtlar yer almaktadır.

TABLO 4.70

ÖĞRENCİ VELİLERİNİN; VELİSİ BULUNDUKLARI ÖĞRENCİNİN OKULU HAKKINDA,
VELİSİ BULUNDUKLARI ÖĞRENCİNİN ARKADAŞLARINDAN NE ÖLÇÜDE
BİLGİ ALDIKLARINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Seçenekler	f	%	\bar{X}
0 Boş	25	4.05	
1 Hiç	223	35.79	
2 Az	207	33.23	1.97
3 Oldukça	128	20.55	
4 Çok	40	6.42	
TOPLAM:	623	100.00	

Velilerin % 68.97'lik bölümünün "Hiç" ve "Az" seçeneklerini tercih etmesi, tablo ortalamasının da 1.97 olarak bulunması, velilerin bu kaynaktan fazla bilgi alamadıklarını ortaya koymaktadır.

Velilerin hangi kaynaklardan ne ölçüde bilgi aldıklarına ilişkin son soru, basın yayın organlarıyla ilgili olup, yanıtlar Tablo 4.71'de görülmektedir.

TABLO 4.71

ÖĞRENCİ VELİLERİNİN; OKUL HAKKINDA BASIN YAYIN ORGANLARINDAN
NE ÖLÇÜDE BİLGİ ALDIKLARINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Seçenekler	f	%	\bar{X}
0 Boş	27	4.33	
1 Hiç	311	49.92	
2 Az	167	26.81	1.72
3 Oldukça	87	13.96	
4 Çok	31	4.98	
TOPLAM :	623	100.00	

Tabloda, yığılmanın "Hiç" seçeneğinde bulunduğu, velilerin % 76.73'ünün "Hiç" ve "Az" seçeneklerini tercih ettiği, ortalamasının da 1.72 gibi oldukça düşük düzeyde kaldığı görülmektedir.

Bu sonuçlar, velilerin bu kaynaklardan yok denecek kadar az bilgi aldıklarını gösterdiği gibi, basın yayın organlarının da" konu üzerinde yeterince durmadıklarını düşündürmektedir.

Veli anketinde bulunan 26-31. sorular, öğrenci velilerinin, okul ve okuldaki etkinlikler konusunda bilgi edinmek için hangi yöntemleri ne ölçüde kullandıklarına ilişkindir.

Bu konudaki ilk soruda, velilere, okul hakkında bilgi edinmek için "okul yöneticileriyle görüşme" yöntemini ne ölçüde kullandıkları sorulmuştur. Yanıtlar 4.72 nolu tabloda yer almaktadır.

TABLO 4.72

ÖĞRENCİ VELİLERİNİN; OKUL HAKKINDA BİLGİ EDİNMEK İÇİN
'OKUL YÖNETİCİLERİYLE GÖRÜŞME' YÖNTEMİNE NE
ÖLÇÜDE BAŞVURDUKLARINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Seçenekler	f	%	\bar{X}
0 Boş	19	3.05	
1 Hiç	101	16.21	
2 Az	229	36.76	2.41
3 Oldukça	198	31.78	
4 Çok	76	12.20	
TOPLAM :	623	100.00	

Yığılmanın "Az" seçeneğinde bulunması, velilerin % 52.97'lik bölümünün "Hiç" ve "Az" seçeneklerini tercih etmesi ve tablo ortalamasının da genel ortalamanın altında kalması bu yöntemin yeterli düzeyde kullanılmadığını göstermektedir.

Tablo 4.73, velilerin, bilgi edinmek için, "öğrencinin sınıf ve ders öğretmenleriyle görüşme" yöntemine ne ölçüde başvurduklarını göstermektedir.

TABLO 4.73

ÖĞRENCİ VELİLERİNİN; OKUL HAKKINDA BİLGİ EDİNMEK İÇİN 'ÖĞRENCİNİN SINIF VE DERS ÖĞRETMENLERİYLE GÖRÜŞME' YÖNTEMİNE NE ÖLÇÜDE BAŞYURDUKLARINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Seçenekler	f	%	\bar{X}
0 Boş	16	2.57	
1 Hiç	62	9.35	
2 Az	195	31.30	2.71
3 Oldukça	203	32.58	
4 Çok	147	23.60	
TOPLAM :	623	100.00	

Velilerin % 56.18'lik bölümünün "Oldukça" ve "Çok" seçeneklerini tercih ettiği, tablo ortalamasının da genel ortalamanın üstünde olduğu görülmektedir.

Bu sonuçlar, velilerin, yöneticilerden çok öğretmenlerle görüştüğünü ve onlardan bilgi aldıklarını göstermektedir.

All problemin bir başka sorusu, velilerin, okul hakkında bilgi edinmek için, "velisi bulunduğu öğrenciye sorular sorma yöntemini ne ölçüde kullandıklarına ilişkindi. Tablo 4.74, bu soruya verilen yanıtların dağılımını içermektedir.

Tabloda, velilerin % 65.65'lik bölümünün "Oldukça" ve "Çok" seçeneklerini tercih ettiği, tablo ortalamasının da genel ortalamanın oldukça üstünde olduğu görülmektedir. Bu sonuçlar, öğrenci velilerinin, 'velisi bulunduğu öğrenciye sorular sorma' yöntemini önemli ölçüde kullandıklarını göstermektedir.

Velilerin % 58.75'lik bölümü "Hiç" ve "Az" seçeneklerini tercih etmiş, 2.24 olan tablo ortalaması da genel ortalamanın altında kalmıştır.

Bu sonuçlar, velilerin bu yöntemle fazla başvurmadığını göstermektedir.

Tablo 4.76, öğrenci velilerinin, okul hakkında bilgi edinmek için basın yayın organlarını ne ölçüde izlediklerine ilişkin soruya verdikleri yanıtları göstermektedir.

TABLO 4.76

ÖĞRENCİ VELİLERİNİN; OKUL HAKKINDA BİLGİ EDİNMEK İÇİN 'BASIN YAYIN ORGANLARINDA ÇIKAN HABERLERİ İZLEME' YÖNTEMİNE NE ÖLÇÜDE BAŞVURDUKLARINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Seçenekler	f	%	\bar{X}
0 Boş	20	3.21	
1 Hiç	251	40.29	
2 Az	191	30.65	1.93
3 Oldukça	110	17.66	
4 Çok	51	8.19	
TOPLAM:	623	100.00	

Modun "Hiç" seçeneğinde bulunması, tablo ortalamasının da oldukça düşük düzeyde kalması, velilerin yöntemle çok az başvurduğunu göstermektedir.

Alt probleme ilişkin son soru, öğrenci velilerinin, bilgi edinmek için "veli toplantılarına katılma" yöntemini ne ölçüde kullandıkları konusundaydı. Soruya verilen yanıtların dağılımı, Tablo 4.77'de görüldüğü gibidir.

TABLO 4.77

ÖĞRENCİ VELİLERİNİN; OKUL HAKKINDA BİLGİ EDİNMEK İÇİN 'VELİ TOPLANTILARINA KATILMA' YÖNTEMİNE NE ÖLÇÜDE BAŞVURDUKLARINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Seçenekler	f	%	\bar{X}
0 Boş	20	3.21	
1 Hiç	60	9.63	
2 Az	127	20.39	2.95
3 Oldukça	199	31.94	
4 Çok	217	34.83	
TOPLAM :	623	100.00	

Yığılmanın "Çok" seçeneğinde bulunması, tablo ortalamasının da genel ortalamanın oldukça üzerinde olması velilerin bu toplantılara katılmaya büyük önem verdiklerini göstermektedir.

Dokuzuncu Alt Probleme Ait Bulgular

Dokuzuncu alt problem şu şekilde düzenlenmişti:

"Öğrenci velileri, okul ve okuldaki etkinlikler konusunda, gerekli bilgilere yeterli düzeyde sahip oldukları görüşünde midirler?"

Veli anketinde bulunan 32-40. sorular bu alt probleme yöneliktir. Sorularla ilgili bulgular aşağıdaki tablolarda görülmektedir.

Öğrenci velilerinin, "okulun fiziksel koşulları" ile "okul sisteminin işleyişini düzenleyen kurallar" konularındaki bilgi düzeylerini belirlemek için sorulan ilk iki soruya verdikleri yanıtların dağılımları, Tablo 4.78 ve tablo 4.79'da görülmektedir.

TABLO 4.78

ÖĞRENCİ VELİLERİNİN; OKULUN FİZİKSEL ŞARTLARI KONUSUNDA NE
ÖLÇÜDE BİLGİ SAHİBİ OLDUKLARINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Seçenekler	f		X
0 Boş	17	2.72	
1 Hiç	120	19.26	
2 Az	283	45.43	2.24
3 Oldukça	140	22.47	
4 Çok	63	10.11	
TOPLAM :	623	100.00	

TABLO 4.79

ÖĞRENCİ VELİLERİNİN; OKUL SİSTEMİNİN İŞLEYİŞİNİ DÜZENLEYEN KURALLAR
KONUSUNDA NE ÖLÇÜDE BİLGİ SAHİBİ OLDUKLARINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Seçenekler	f		X
0 Boş	18	2.89	
1 Hiç	138	22.15	
2 Az	264	42.38	2.18
3 Oldukça	158	25.36	
4 Çok	45	7.22	
TOPLAM :	623	100.00	

4.78 ve 4.79 nolu tablolardaki sonuçlar, birbirlerine oldukça yakın bulunmuştur. Örneğin, her iki tabloda da "Hiç" ve "Az" seçeneklerini tercih eden velilerin oranı  64.60, tablo ortalamaları ise 2.21 dolayındadır. Ayrıca her iki tabloda da yığılmalar "Az" seçeneğinde bulunmaktadır.

Bu sonuçlar, velilerin, "okulun fiziksel koşulları" ile "okul sisteminin

işleyişini düzenleyen kurallar" konularında yeterli bilgiye sahip bulunmadıkları kanısında olduklarını göstermektedir.

Velilerin, okuldaki düzen ve disiplin konusundaki bilgi düzeylerini saptamaya yönelik bir başka soruya verdikleri yanıtlar da Tablo 4.80'de yer almaktadır.

TABLO 4.80

ÖĞRENCİ VELİRENİNİN; OKULDAKİ DÜZEN VE DİSİPLİN KONUSUNDA NE ÖLÇÜDE BİLGİ SAHİBİ OLDUKLARINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Seçenekler	f		\bar{X}
0 Boş	17	2.73	
1 Hiç	87	13.96	
2 Az	223	35.79	2.51
3 Oldukça	195	31.30	
4 Çok	101	16.21	
TOPLAM :	623	100.00	

"Hiç" ve "Az" seçeneklerini tercih edenlerle, "Oldukça" ve "Çok" seçeneklerini tercih edenlerin oranları, hemen hemen aynıdır. Tablo ortalamasının da 2.50 düzeyine çok yakın olduğu görülmektedir.

Bu sonuçlara göre veliler, okuldaki düzen ve disiplin konusunda orta düzeyde bilgiye sahip oldukları görüşündedirler.

Velilerin, "Okuldaki sosyal faaliyetler konusunda ne ölçüde bilgi sahibisiniz?" sorusuna verdikleri yanıtların sonuçları, Tablo 4.81'dedir.

TABLO 4.81

ÖĞRENCİ VELİLERİNİN; OKULDAKİ SOSYAL FAALİYETLER KONUSUNDA NE
ÖLÇÜDE BİLGİ SAHİBİ OLDUKLARINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Seçenekler	f	%	\bar{X}
0 Boş	19	3.05	
1 Hiç	204	32.74	
2 Az	250	40.14	1.95
3 Oldukça	123	19.74	
4 Çok	27	4.33	
TOPLAM :	623	100.00	

Velilerin % 63.56'lık bölümü, okuldaki sosyal faaliyetler konusundaki bilgilerinin yetersiz olduğu görüşündedir. Tablo ortalaması da genel ortalamanın oldukça altındadır. Esasen Tablo 4.52'de de görüldüğü gibi, velilerin bu konudaki bilgi edinme istekleri de oldukça düşüktür.

"Okulda uygulanan programların amaçları, nitelikleri ve uygulanış biçimleri konusunda ne ölçüde bilgi sahibisiniz?" sorusuna ilişkin yanıtların dağılımı da Tablo 4.82'dedir.

TABLO 4.82

ÖĞRENCİ VELİLERİNİN; OKULDA UYGULANAN PROGRAMLAR KONUSUNDA
NE ÖLÇÜDE BİLGİ SAHİBİ OLDUKLARINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Seçenekler	f	%	\bar{X}
0 Boş	19	3.05	
1 Hiç	154	24.72	
2 Az	269	43.18	2.10
3 Oldukça	146	23.43	
4 Çok	35	5.62	
TOPLAM :	623	100.00	

"Hiç" ve "Az" seçeneklerini tercih eden velilerin oranı % 67.90'dır. Tablo ortalaması da genel ortalamanın oldukça altındadır. Buna göre öğrenci velileri; okulda uygulanan programların amaçları, nitelikleri ve uygulanış biçimleri konusunda yeterli düzeyde bilgi sahibi olmadıkları görüşündedirler.

Okulda verilen eğitim öğretimin başarı düzeyi konusunda ne ölçüde bilgi sahibi olduklarına ilişkin bir başka soruya, velilerin verdikleri yanıtları Tablo 4.83'de görüldüğü gibidir.

TABLO 4.83

ÖĞRENCİ VELİLERİNİN; OKULDA YAPILAN EĞİTİM-ÖĞRETİMİN BAŞARI DÜZEYİ KONUSUNDA NE ÖLÇÜDE BİLGİ SAHİBİ OLDUKLARINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Seçenekler	f	%	\bar{X}
0 Boş	19	3.05	
1 Hiç	57	9.15	
2 Az	245	39.33	2.54
3 Oldukça	216	34.67	
4 Çok	86	13.80	
TOPLAM :	623	100.00	

Tablo 4.54'deki veriler, öğrenci velilerinin en çok 'okuldaki eğitim-öğretimin başarı düzeyi' konusunda bilgi sahibi olmak istediklerini ortaya koymuştur.

Yukarıdaki bulgular ise, velilerin bu konudaki bilgilerinin istedikleri düzeyin çok altında kaldığını göstermektedir. Zira tablo ortalaması 2.54 düzeyinde kaldığı gibi yığılma da "Az" seçeneğinde yer almaktadır.

Aynı alt probleme ait bir başka soru, öğrenci velilerinin, okulun

sosyal havası ve okuldaki insan ilişkileri konusundaki bilgi düzeylerini belirlemeye yöneliktir. Bu soruya ilişkin yanıtlar da Tablo 4.84'de yer almaktadır.

TABLO 4.84

ÖĞRENCİ VELİLERİNİN; OKULUN SOSYAL HAVASI VE OKULDAKİ İNSAN İLİŞKİLERİ KONUSUNDA NE ÖLÇÜDE BİLGİ SAHİBİ OLDUKLARINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Seçenekler	f		\bar{X}
0 Boş	18	2.89	
1 Hiç	101	16.21	
2 Az	275	44.14	2.30
3 Oldukça	170	27.29	
4 Çok	59	9.47	
TOPLAM :	623	100.00	

Tabloda modun "Az" seçeneğinde, tablo ortalamasının da genel ortalamanın altında olduğu görülmektedir. "Hiç" ve "Az" seçeneklerini tercih eden velilerin oranı ise  60.35'dir.

Bu sonuçlar velilerin; okulun sosyal havası ve okuldaki insan ilişkileri konusunda 'yeterli düzeyde bilgiye sahip olmadıkları' görüşünde olduklarını göstermektedir.

Öğrenci velilerinin; "okul yöneticilerinin nitelikleri ve yeterlikleri" ile "öğretmenlerin nitelikleri ve yeterlikleri" konularında ne ölçüde bilgi sahibi olduklarına ilişkin sorulara verdikleri yanıtların dağılımları da 4.85 ve 4.86 nolu tablolarda görülmektedir.

TABLO 4.85

ÖĞRENCİ VELİLERİNİN; YÖNETİCİLERİN NİTELİKLERİ VE YETERLİKLERİ
KONUSUNDA NE ÖLÇÜDE BİLGİ SAHİBİ OLDUKLARINA
İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Seçenekler	f	%	X
0 Boş	18	2.89	
1 Hiç	102	16.37	
2 Az	250	40.13	2.34
3 Oldukça	198	31.78	
4 Çok	55	8.83	
TOPLAM :	623	100.00	

TABLO 4.86

ÖĞRENCİ VELİLERİNİN; ÖĞRETMENLERİN NİTELİKLERİ VE YETERLİKLERİ
KONUSUNDA NE ÖLÇÜDE BİLGİ SAHİBİ OLDUKLARINA
İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Seçenekler	f	%	X
0 Boş	17	2.73	
1 Hiç	73	11.72	
2 Az	234	37.56	2.53
3 Oldukça	203	32.58	
4 Çok	96	15.41	
TOPLAM :	623	100.00	

Tablo 4.56 ve Tablo 4.57'deki sonuçlar, velilerin; yöneticilerden çok öğretmenlerin nitelikleri ve yeterlikleri konusunda bilgi sahibi olmak istediklerini ortaya koymuştu. Tablo 4.85 ve Tablo 4.86'daki sonuçlar da, velilerin, öğretmenlerin nitelikleri ve yeterlikleri konusunda bilgi sahibi olduklarını

göstermektedir.

Yukarıdaki bulgular, çocukla doğrudan ilişki içinde olan öğretmenin, veli açısından daha önemli olduğunu ortaya koymaktadır.

Okul ve okuldaki etkinlikler hakkında ne ölçüde bilgi sahibi olduklarına ilişkin sorulara, öğrenci velilerinin verdikleri yanıtlar, toplu olarak Tablo 4.87'de verilmektedir.

TABLO 4.87

ÖĞRENCİ VELİLERİNİN; OKUL VE OKULDAKİ ETKİNLİKLER HAKKINDA NE
ÖLÇÜDE BİLGİ SAHİBİ OLDUKLARINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ
(Toplu Sonuçlar)

Seçenekler	f		\bar{X}
0 Boş	162	2.89	
1 Hiç	1036	18.48	
2 Az	2293	40.89	2.30
3 Oldukça	1549	27.63	
4 Çok	567	10.11	
TOPLAM :	5607	100.00	

Velilerin $\% 59.37$ 'lik bölümünün "Hiç" ve "Az" seçeneklerini tercih ettiği, tablo ortalamasının 2.30 olduğu ve yığılmanın da "Az" seçeneğinde bulunduğu görülmektedir.

Bu sonuçlar, öğrenci velilerinin, okul ve okuldaki etkinlikler hakkında, istedikleri ölçüde ve yeterli düzeyde bilgi sahibi olmadıklarını göstermektedir. zira, Tablo 4.58'de görüldüğü gibi, veliler sahip olduklarından daha fazla bilgi edinmek istemektedirler.

Onuncu Alt Probleme Ait Bulgular

"Öğrenci velilerin göre, okul yöneticileri, okul ve okuldaki etkinlikler konusunda öğrenci velilerini ne ölçüde aydınlayabilmektedirler?" şeklinde düzenlenen onuncu alt problemi test etmek amacıyla, veli anketinde bulunan 41-47. sorular sorulmuştur.

Velilerin bu alt probleme ilişkin görüşleriyle ilgili bulgular aşağıdaki tablolarda verilmektedir.

Bu alt problemle ilgili olarak sorulan ve "Öğrenci velileri, okul yöneticileri tarafından, okulun fiziksel şartları konusunda ne ölçüde aydınlatılmaktadırlar?" biçiminde ifade edilen ilk soruya, velilerin verdikleri yanıtlar Tablo 4.88'de görülmektedir.

TABLO 4.88

ÖĞRENCİ VELİLERİNİN; OKULUN FİZİKSEL ŞARTLARI KONUSUNDA OKUL YÖNETİCİLERİ TARAFINDAN NE ÖLÇÜDE AYDINLATILDIKLARINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Seçenekler	f	%	\bar{X}
0 Boş	20	3.21	
1 Hiç	149	23.92	
2 Az	261	41.89	2.14
3 Oldukça	150	24.08	
4 Çok	43	6.90	
TOPLAM :	623	100.00	

Öğrenci velilerinin % 64.81'lik bölümü, okulun fiziksel şartları konusunda, okul yöneticileri tarafından yeterli düzeyde aydınlatılmadıkları görüşündedirler.

Aynı görüşü yöneticiler de paylaşmaktadır. Tablo 4.7'de görüldüğü gibi, yöneticilerin % 67.45'lik bölümü bu konuda öğrenci velilerini yeterince aydınlatamadıklarını belirtmektedir.

Okul yöneticilerinin, okul sisteminin işleyişini düzenleyen kurallar konusunda, öğrenci velilerini ne ölçüde aydınlatabildiklerine ilişkin bir başka soruya, velilerin verdikleri yanıtlar da Tablo 4.89'da yer almaktadır.

TABLO 4.89

ÖĞRENCİ VELİLERİNİN; OKUL SİSTEMİNİN İŞLEYİŞİNİ DÜZENLEYEN
KURALLAR KONUSUNDA, OKUL YÖNETİCİLERİ TARAFINDAN NE
ÖLÇÜDE AYDINLATILDIKLARINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Seçenekler	f	%	\bar{X}
0 Boş	19	3.06	
1 Hiç	143	22.95	
2 Az	254	40.77	2.17
3 Oldukça	165	26.48	
4 Çok	42	6.74	
TOPLAM :	623	100.00	

Tabloda, velilerin % 63.72'lik bölümünün "Hiç" ve "Az" seçeneklerini tercih ettiği, tablo ortalamasının da genel ortalamanın altında olduğu görülmektedir. Bu sonuçlar, öğrenci velilerinin; okul sisteminin işleyişini düzenleyen kurallar konusunda, okul yöneticileri tarafından yeterli düzeyde aydınlatılmadıkları görüşünde olduklarını ortaya koymaktadır.

"Okul yöneticileri, okuldaki düzen ve disiplin konusunda, öğrenci velilerini ne ölçüde aydınlatabilmektedirler?" sorusuna ilişkin yanıtların dağılımı, Tablo 4.90'da görüldüğü gibidir.

TABLO 4.90

ÖĞRENCİ VELİLERİNİN; OKULDAKİ DÜZEN VE DISİPLİN KONUSUNDA
OKUL YÖNETİCİLERİ TARAFINDAN NE ÖLÇÜDE AYDINLATILDIKLARINA
İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Seçenekler	f	%	\bar{X}
0 Boş	19	3.05	
1 Hiç	103	16.53	
2 Az	227	36.44	2.44
3 Oldukça	178	28.57	
4 Çok	96	15.41	
TOPLAM :	623	100.00	

Öğrenci velileri, bu konuda yöneticiler tarafından ortalama 2.44 düzeyinde aydınlatıldıkları görüşündedirler. Bu düzey yeterli düzeyinin altındadır.

Oysa yöneticiler, Tablo 4.13'de görüldüğü gibi, bu konuda öğrenci velilerini oldukça ileri düzeyde aydınlatabildikleri görüşündedirler. Zira belirtilen tablonun ortalaması 3.19 gibi oldukça yüksek bir değere ulaşmaktadır.

Tablo 4.91 ise, velilerin, okuldaki sosyal faaliyetler konusunda, yöneticiler tarafından ne ölçüde aydınlatıldıklarının göstermektedir.

TABLO 4.91

ÖĞRENCİ VELİLERİNİN; OKULDAKİ SOSYAL FAALİYETLER KONUSUNDA OKUL
YÖNETİCİLERİ TARAFINDAN NE ÖLÇÜDE AYDINLATILDIKLARINA
İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Seçenekler	f	%	\bar{X}
0 Boş	18	2.89	
1 Hiç	138	22.15	
2 Az	302	48.48	2.09
3 Oldukça	132	21.19	
4 Çok	33	5.29	
TOPLAM :	623	100.00	

Velilerin % 70.63'ü, okuldaki sosyal faaliyetler konusunda, okul yöneticileri tarafından "Hiç" veya "Az" düzeyinde aydınlatıldıkları, görüşündedirler. Esasen Tablo 4.91, bu grupta yer alan tablolardaki en düşük değere sahiptir.

Onuncu alt probleme ilişkin bir başka soru, velilerin okulda uygulanan programlar konusunda, yöneticiler tarafından ne ölçüde aydınlatıldıklarına ilişkindir. Yanıtlar, Tablo 4.92'de görülmektedir.

TABLO 4.92

ÖĞRENCİ VELİLERİNİN; OKULDA UYGULANAN PROGRAMLAR KONUSUNDA
OKUL YÖNETİCİLERİ TARAFINDAN NE ÖLÇÜDE AYDINLATILDIKLARINA
İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Seçenekler	f	%	\bar{X}
0 Boş	18	2.89	2.15
1 Hiç	151	24.24	
2 Az	254	40.77	
3 Oldukça	153	24.56	
4 Çok	47	7.54	
TOPLAM :	623	100.00	

Okul yöneticileriyle öğrenci velilerinin oldukça farklı görüşleri sahip oldukları konulardan biri de 'Okulda uygulanan programların amaçları, nitelikleri ve uygulanış biçimleri konusudur.

Zira, öğrenci velilerinin % 65.01'lik bölümü, yöneticilerin bu konuda kendilerini yeterli düzeyde aydınlatamadığı görüşündedir. Oysa, tablo 4.14'de görüldüğü gibi, okul yöneticilerinin çok büyük bir bölümü, öğrenci velilerini yeterli düzeyde aydınlatabildikleri kanısındadırlar.

Tablo 4.93'de görülen dağılım ise, velilerin, okuldaki eğitim öğretimin başarı düzeyi konusunda ne ölçüde aydınlatıldıklarına ilişkin soruya verdikleri yanıtlarla ilgilidir.

TABLO 4.93

ÖĞRENCİ VELİLERİNİN; OKULDA EĞİTİM ÖĞRETİM BAŞARI DÜZEYİ
KONUSUNDA OKUL YÖNETİCİLERİ TARAFINDAN NE ÖLÇÜDE
AYDINLATILDIKLARINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Seçenekler	f	%	\bar{X}
0 Boş	19	3.05	
1 Hiç	90	14.45	
2 Az	226	36.28	2.46
3 Oldukça	203	32.58	
4 Çok	85	13.64	
TOPLAM :	623	100.00	

Velilerin % 50.73'lük bölümü "Hiç" ve "Az" seçeneklerini tercih etmiş, tablo ortalaması da 2.46 olarak bulunmuştur.

Bu sonuçlar, öğrenci velilerinin; okul yöneticileri tarafından, yeterli düzeyde olmamakla birlikte, en fazla 'Okuldaki eğitim öğretimin başarı düzeyi' konusunda aydınlatıldıkları görüşünde olduklarını ortaya koymaktadır.

Alt probleme ilişkin son soruda, velilere; okulun sosyal havası ve okuldaki insan ilişkileri konusunda, yöneticiler tarafından ne ölçüde aydınlatıldıkları, sorulmuştur. Yanıtlar 4.94 nolu tabloda yer almaktadır.

TABLO 4.94

ÖĞRENCİ VELİLERİNİN; OKULUN SOSYAL HAVASI VE OKULDAKİ İNSAN İLİŞKİLERİ KONUSUNDA OKUL YÖNETİCİLERİ TARAFINDAN NE ÖLÇÜDE AYDINLATILDIKLARINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Seçenekler	f	%	\bar{X}
0 Boş	22	3.53	2.27
1 Hiç	129	20.70	
2 Az	245	39.49	
3 Oldukça	155	24.88	
4 Çok	71	11.40	
TOPLAM :	623	100.00	

Velilerin % 60.20'lik bölümü "Hiç" ve "Az" seçeneklerinin tercih etmiş, tablo ortalaması da genel ortalamanın altında kalmıştır.

Bu sonuçlar, velilerin; okulun sosyal havası ve okuldaki insan ilişkileri konusunda, okul yöneticileri tarafından yeterli düzeyde aydınlatılmadıkları görüşünde olduklarını ortaya koymaktadır.

Öğrenci velilerinin, onuncu alt probleme ilişkin sorulara verdikleri yanıtlar, toplu olarak Tablo 4.95'de verilmektedir.

TABLO 4.95

ÖĞRENCİ VELİLERİNİN; OKUL VE OKULDAKİ ETKİNLİKLER HAKKINDA OKUL YÖNETİCİLERİ TARAFINDAN NE ÖLÇÜDE AYDINLATILDIKLARINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Seçenekler	f	%	\bar{X}
0 Boş	135	3.10	2.25
1 Hiç	903	20.71	
2 Az	1769	40.56	
3 Oldukça	1136	26.05	
4 Çok	418	8.58	
TOPLAM :	5607	100.00	

Velilerin % 61.27'lik bölümünün "Hiç" ve "Az" seçeneklerini tercih ettiği, Tablo ortalamasının 2.25 olduğu ve yığılmanın da "Az" seçeneğinde bulunduğu görülmektedir.

Yukarıdaki bulgular, öğrenci velilerinin, okul ve okuldaki etkinlikler konusunda, okul yöneticileri tarafından yeterli düzeyde aydınlatılmadıkları görüşünde olduklarını göstermektedir.

Onbirinci Alt Probleme Ait Bulgular

Onbirinci alt problem, "Öğrenci velilerinin yaşı, öğrenim düzeyi ve mesleği ile, okulun ve okuldaki etkinliklerin velilere tanıtılması konusundaki görüşleri arasında anlamlı bir farklılığın bulunup bulunmadığı"na ilişkindi.

Bu konuda anlamlı bir farklılığın bulunup bulunmadığı araştırılırken, öğrenci velilerinin;

- Okul hakkında ne ölçüde bilgi sahibi olmak istediklerine,
- Okul hakkında ne ölçüde bilgi sahibi olduklarına, ilişkin görüşleri esas alınmıştır.

Aşağıdaki tablolarda, öncelikle, öğrenci velilerinin yaş, öğrenim durumu ve mesleklerine göre dağılımları verilmiş, daha sonra, onların bu nitelikleri ile görüşleri arasında anlamlı bir farklılığın olup olmadığı araştırılmıştır.

Anlamlı farklılıkların bulunduğu durumlarda, bunların ne ifade ettiğini bulabilmek için de ayrı tablolar oluşturulmuştur.

Örnekleme giren öğrenci velilerinin yaş gruplarına göre dağılımı, Tablo 4.96'da görülmektedir.

TABLO 4.96

ÖĞRENCİ VELİLERİNİN, YAŞ DURUMLARINA GÖRE DAĞILIMLARI

Yaş Grupları	f	%
Y1 (29 veya daha aşağı)	64	10.53
Y2 (30-39)	197	32.40
Y3 (40-49)	230	37.83
Y4 (50 veya daha yukarı)	117	19.24
Toplam :	608	100.00

Öğrenci velilerinin, % 57.07'lik bölümü, 40 veya daha yukarı yaş grubunda bulunmaktadır. 40 yaşın altındaki velilerin oranı ise % 42.93'tür.

Tablo 4.97 ise, öğrenci velilerinin, meslek gruplarına göre dağılımını vermektedir.

TABLO 4.97

ÖĞRENCİ VELİLERİNİN MESLEK GRUPLARINA GÖRE DAĞILIMLARI

Meslek Grupları	f	%
M1 (Ev Kadını)	63	10.84
M2 (İşçi)	155	26.68
M3 (Memur)	206	35.46
M4 (Serbest Meslek veya Ticaret Erbabı)	157	27.02
Toplam :	581	100.00

Mesleki açıdan, en büyük veli grubunu Memurlar oluşturmakta, onu sırayla Serbest Meslek ve Ticaret Erbabı olanlar, İşçiler ve Ev Kadınları izle-

mektedir.

Meslekleriyle ilgili olarak "Diğer" seçeneğini tercih eden ve mesleklerinin ne olduğunu belirtmeyen 24 kişi işleme alınmamıştır.

Öğrenci velilerinin, öğrenim durumlarına göre dağılımları da, Tablo 4.98'de yer almaktadır.

TABLO 4.98

ÖĞRENCİ VELİLERİNİN, ÖĞRENİM DURUMLARINA GÖRE DAĞILIMLARI

Öğrenim Durumları	f	%
Ö1 (Okuma-yazma Bilmez)	72	11.84
Ö2 (Okur-yazar ya da ilkokul mezunu)	264	43.42
Ö3 (Orta Okul - Lise Mezunu)	184	30.26
Ö4 (Yüksek Okul - Üniversite Mezunu)	88	14.48
Toplam :	608	100.00

Öğrenci velilerinin yarıya yakın bölümü, okur-yazar ya da ilkokul mezunudur. Bu grubu Orta Okul ya da Lise mezunları izlemektedir. Yüksek Okul ya da Üniversite mezunlarının oranı, Okuma-Yazma bilmeyenlerin oranından daha fazladır.

Öğrenci velilerinin, yaş durumları ile, okul ve okuldaki etkinlikler konusunda ne ölçüde bilgi edinmek istediklerine ilişkin görüşleri arasındaki ilişkiyi araştırmak için Tablo 4.99 hazırlanmıştır.

TABLO 4.99

ÖĞRENCİ VELİLERİNİN; YAŞ DURUMLARI İLE OKUL HAKKINDA BİLGİ
EDİNME İSTEKLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ

Seçenekler	Gözlenen ve beklenen değerler	Yaş Grupları				Toplam
		Y1	Y2	Y3	Y4	
1 Hiç	G:	6	22	37	19	84
	B:	9	28	31	16	
2 Az	G:	17	69	65	45	196
	B:	21	64	73	38	
3 Oldukça	G:	23	61	72	32	188
	B:	20	62	70	36	
4 Çok	G:	17	44	50	19	130
	B:	14	43	48	25	
Toplam		63	196	224	115	598

$$SD = 9$$

$$\chi^2 = 10.48$$

$$10.48 < 16.91$$

$$p = .05$$

$$\chi^2_1 = 16.91$$

Hesaplanan ki kare değeri, 9 SD ve .05 manidarlık düzeyine göre beklenen ki kare değerinden küçüktür. Elde edilen bu sonuç, öğrenci velilerinin yaşları ile okul hakkındaki bilgi edinme istekleri arasında anlamlı bir farklılığın bulunmadığını göstermektedir.

Tablo 4.100 ise, öğrenci velilerinin, öğrenim durumları ile, okul hakkındaki bilgi edinme istekleri arasındaki ilişkiyi göstermektedir.

TABLO 4.100

ÖĞRENCİ VELİLERİNİN ÖĞRENİM DURUMLARI İLE
OKUL HAKKINDAKİ BİLGİ EDİNME İSTEKLERİ
ARASINDAKİ İLİŞKİ

Seçenek ler	Gözlenen ve beklenen değerler	Öğrenim Durumları				Toplam
		Ö1	Ö2	Ö3	Ö4	
1 Hiç	G:	11	46	19	8	84
	B:	9	36	26	13	
2 Az	G:	32	95	47	22	196
	B:	22	83	61	30	
3 Oldukça	G:	16	71	75	26	188
	B:	21	80	58	29	
4 Çok	G:	8	41	44	37	130
	B:	15	55	40	20	
Toplam		67	253	185	93	598

$$SD = 9$$

$$\chi^2 = 47.83$$

$$47.83 > 16.91$$

$$p = .05$$

$$\chi^2_t = 16.91$$

Hesaplanan ki kare değeri, 9 SD ve .05 manidarlık düzeyine göre beklenen ki kare değerinden büyüktür. Elde edilen bu sonuç, öğrenci velilerinin öğrenim durumları ile okul hakkındaki bilgi edinme istekleri arasında anlamlı bir farklılığın bulunduğunu göstermektedir.

Gözlenen farkın anlamını bulabilmek ve yorumlayabilmek için, 4.101 nolu tablo düzenlenmiştir. Tabloda öğrenci velilerinin, öğrenim durumlarına göre tercihlerinin dağılımları yer almaktadır.

TABLO 4.101

ÖĞRENCİ VELİLERİNİN; OKUL VE OKULDAKİ ETKİNLİKLER KONUSUNDA NE
ÖLÇÜDE BİLGİ EDİNMEK İSTEDİKLERİNE İLİŞKİN TERCİHLERİNİN,
ÖĞRENİM DURUMLARINA GÖRE DAĞILIMLARI

Seçenekler	Yaş Grupları							
	Y1		Y2		Y3		Y4	
	f	%	f	%	f	%	f	%
1 Hiç	11	16.41	46	18.19	19	10.27	8	8.61
2 Az	32	47.76	95	46.75	47	25.41	22	23.65
3 Oldukça	16	11.94	71	35.06	75	40.54	26	27.96
4 Çok	8	11.94	41	16.21	44	23.78	37	39.78
Toplam	67	100.00	154	100.00	185	100.00	93	100.00

Okul hakkında "Hiç" ve "Az" düzeyinde bilgi sahibi olmak isteyen öğrenci velilerinin oranı, okuma-yazma bilmeyenlerde % 64.17 iken, bu oran, okur-yazar ya da ilkokul mezunlarında % 55.73'e orta okul ya da lise düzeyinde öğrenim görünlere % 35.68'e, yüksek okul ya da üniversite mezunu olanlarda ise % 32.26'ya düşmektedir.

Diğer taraftan, okuma-yazma bilmiyen velilerin % 35.83'ü "Oldukça" ve "Çok" düzeyinde bilgi edinmek isterken, bu oran, okur-yazar ya da ilkokul mezunu olanlarda % 64.32'ye yüksek okul ya da üniversite mezunlarında ise, % 64.74'e yükselmektedir.

Bu sonuçlar, öğrenci velilerinin, öğrenim düzeyleri yükseldikçe, okul hakkında daha çok bilgi edinmek istediklerini göstermektedir.

Öğrenci velilerinin, meslekleri ile, okul hakkındaki bilgi edinme isteklerinin düzeyleri arasındaki ilişki, 4.102 nolu tabloda görülmektedir.

TABLO 4.102

ÖĞRENCİ VELİLERİNİN MESLEKLERİ İLE OKUL HAKKINDA BİLGİ EDİNME İSTEKLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ

Seçenekler	Gözlenen ve beklenen değerler	Meslek Grupları				Toplam
		M1	M2	M3	M4	
1 Hiç	G:	9	32	35	30	106
	B:	11	28	38	29	
2 Az	G:	27	67	80	62	236
	B:	25	63	84	64	
3 Oldukça	G:	17	37	63	42	159
	B:	17	43	56	43	
4 Çok	G:	7	14	21	18	60
	B:	7	16	21	16	
Toplam :		60	150	199	152	561

Hesaplanan ki kare değeri, 9 SD ve .05 manidarlık düzeyine göre beklenen ki kare değerinden küçüktür. Bu sonuç, öğrenci velilerinin, meslekleri ile okul hakkında ki bilgi edinme istekleri arasında anlamlı bir farklılığın bulunmadığını göstermektedir.

Öğrenci velilerinin, yaş durumları ile, okul ve okuldaki etkinlikler hakkında bilgi düzeyleri arasında anlamlı bir farkın bulunup bulunmadığını saptamak için, 4.103 nolu tablo hazırlanmıştır.

TABLO 4.103

ÖĞRENCİ VELİLERİNİN; YAŞ DURUMLARI İLE, OKUL HAKKINDAKİ
BİLGİ DÜZEYLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ

Seçenekler	Gözlenen ve beklenen değerler	Yaş Grupları				Toplam
		Y1	Y2	Y3	Y4	
1 Hiç	G:	10	31	47	27	115
	B:	12	37	44	22	
2 Az	G:	23	89	95	46	253
	B:	26	82	96	49	
3 Orduka	G:	20	56	65	31	172
	B:	18	56	65	33	
4 Çok	G:	10	19	22	12	63
	B:	7	20	24	12	
Toplam :		63	195	229	116	603

$$SD = 9$$

$$X^2 = 10.48$$

$$10.48 < 16.91$$

$$p = .05$$

$$X^2_t = 16.91$$

Hesaplanan ki kare değeri, 9 SD ve .05 manidarlık düzeyine göre beklenen ki kare değerinden küçüktür. Bu sonuç, öğrenci velilerinin yaşları ile, okul hakkındaki bilgi düzeyleri arasında anlamlı bir farkın bulunmadığını göstermektedir.

Öğrenci velilerinin, öğrenim durumları ile, okul hakkındaki bilgi düzeyleri arasındaki ilişki ise, 4.104 nolu tabloda görülmektedir.

TABLO 4.104

ÖĞRENCİ VELİLERİNİN, ÖĞRENİM DURUMLARI İLE, OKUL HAKKINDAKİ
BİLGİ DÜZEYLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ

Seçenekler	Gözlenen ve beklenen değerler	Öğrenim Durumları				Toplam
		Ö1	Ö2	Ö3	Ö4	
1 Hiç	G:	16	61	29	9	115
	B:	13	50	35	17	
2 Az	G:	37	109	75	32	253
	B:	30	110	77	36	
3 Oldukça	G:	10	67	59	36	172
	B:	20	75	52	25	
4 Çok	G:	8	25	20	10	63
	B:	7	27	19	9	
Toplam		71	262	183	87	603

$$SD = 9$$

$$\chi^2 = 22.13$$

$$22.13 > 16.91$$

$$p = .05$$

$$\chi^2_{\alpha} = 16.91$$

Hesaplanan ki kare değeri, 9 SD ve .05 manidarlık düzeyine göre beklenen ki kare değerinden büyüktür. Bu sonuç, öğrenci velilerinin öğrenim durumları ile okul hakkındaki bilgi düzeyleri arasında anlamlı bir farkın bulunduğunu göstermektedir.

Gözlenen farkın ne ifade ettiğini bulabilmek ve yorumlayabilmek için de, 4.105 nolu tablo hazırlanmıştır. Tabloda, öğrenci velilerinin, öğrenim durumlarına göre yaptıkları tercihlerin dağılımları yer almaktadır.

TABLO 4.105

ÖĞRENCİ VELİLERİNİN, OKUL HAKKINDAKİ BİLGİ DÜZEYLERİNİN
ÖĞRENİM DURUMLARI AÇISINDAN FARKLİLİĞİ

Seçenekler	Öğrenim Durumları							
	Ö1		Ö2		Ö3		Ö4	
	f	%	f	%	f	%	f	%
1 Hiç	16	22.53	61	23.28	29	15.85	9	10.34
2 Az	37	52.11	109	41.61	75	40.98	32	36.78
3 Oldukça	10	14.09	67	25.57	59	32.24	36	41.39
4 Çok	8	11.27	25	9.54	20	10.39	10	11.49
Toplam :	71	100.00	262	100.00	183	100.00	87	100.00

Okul hakkında "Oldukça" ve "Çok" düzeyinde bilgi sahibi olanların oranı, okuma-yazma bilmiyenlerde % 25.36 iken, okur-yazar ya da ilkokul mezunlarında % 35.11'e, orta okul ya da lise düzeyinde öğrenim görenlerde % 43.17'ye, yüksek okul ya da üniversite mezunu olanlarda ise % 52.88'e yükselmektedir.

Bu sonuçlar, öğrenci velilerinin, öğrenim düzeyleri arttıkça, okul hakkındaki bilgi düzeylerinin de arttığını göstermektedir.

TABLO 4.106
ÖĞRENCİ VELİLERİNİN MESLEKLERİ İLE OKUL HAKKINDAKİ BİLGİ
DÜZEYLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ

Seçenekler	Gözlenen ve beklenen değerler	Meslek Grupları				Toplam
		M1	M2	M3	M4	
1 Hiç	G:	5	25	28	22	80
	B:	8	22	28	22	
2 Az	G:	26	52	57	50	185
	B:	20	49	65	51	
3 Oldukça	G:	16	42	68	51	177
	B:	19	47	63	48	
4 Çok	G:	13	33	48	32	126
	B:	13	34	45	34	
Toplam :		60	152	201	155	568

$$SD = 9$$

$$\chi^2 = 6.37$$

$$6.37 < 16.91$$

$$p = .05$$

$$\chi^2_{1} = 16.91$$

Hesaplanan ki kare değeri, 9 serbestlik derecesi ve .05 manidarlık düzeyine göre baklenen ki kare değerinden küçüktür.

Bu sonuç, öğrenci velilerinin, meslekleri ile okul hakkındaki bilgi edinme istekleri arasında anlamlı bir farkın bulunmadığını göstermektedir.

Buraya kadar olan kısımda, araştırmanın bulguları ayrı ayrı ele alınarak tanıtılmaya çalışılmıştır.

Konunun bütünsel olarak algılanması, gerekli sonuçlara ve yorumlara daha kolay ulaşılabilmesi için de, bölüme ilişkin veriler aşağıdaki şekilde özetlenmiştir.

1. Okul yöneticilerinin, "okulun ve okuldaki etkinliklerin velilere tanıtılması konusunda çeşitli birimlerin görev ve sorumluluk derecesinin ne olması gerektiği"ne ilişkin görüşleriyle ilgili bulgular:

Okul yöneticileri, okulun velilere tanıtılması konusunda;

a. En büyük sorumluluğun, okul yönetimi ile okul-aile birlikleri ve okul koruma derneklerine ait olduğu,

b. Öğretmenlere, öğrencilere ve basın yayın organlarına da önemli görevler düştüğü,

c. En az sorumluluk taşınması gereken grubun ise, okuldaki memur ve hizmetliler grubu olduğu, görüşündedirler.

2. Okul yöneticilerinin, "okul ve okuldaki etkinlikler konusunda, öğrenci velilerini ne ölçüde aydınatabildikleri"ne ilişkin görüşleriyle ilgili bulgular:

Okul yöneticileri, öğrenci velilerini;

a. En fazla "okuldaki düzen ve disiplin" ile "okulda uygulanan programların amaçları, nitelikleri ve uygulanış biçimleri" konularında aydınatabildikleri,

b. "Okulun fiziksel şartları" ile "okuldaki sosyal faaliyetler" konularında, yeterli düzeyde aydınlatamadıkları,

c. Belirlenen diğer konularda ise, ileri düzeyde olmasa da yeterli ölçüde aydınatabildikleri, görüşündedirler.

3. Okul yöneticilerinin, "velilerin okul hakkındaki bilgi düzeylerini belirlemede, hangi yöntemleri ne ölçüde kullandıklarına" ilişkin görüşleriyle ilgili bulgular:

Okul yöneticilerinin, velilerin okul hakkındaki bilgi düzeylerini belirlemede;

a. En çok "veli toplantıları yapma" en az ise "anket uygulama" yöntemine başvurdukları,

b. Diğer yöntemleri ise orta düzeyde kullandıkları, görülmektedir.

4. Okul yöneticilerinin, "okul hakkında velileri aydınlatmak için hangi yöntemleri, ne ölçüde kullandıkları"na ilişkin görüşleriyle ilgili bulgular:

Okul yöneticileri, okul hakkında velileri aydınlatmak için;

a. "Yazılı haberleşme" ve "öğrencilere sözlü duyurular yaparak velilerine iletmelerini isteme" yöntemlerini en çok ve oldukça yeterli düzeyde,

b. "Veli toplantıları düzenleme" yöntemini orta düzeyde,

c. "Okul-Aile Birlikleri ve Okul Koruma Derneği kanalıyla bilgi verme" yöntemini ise, en az ve oldukça yetersiz düzeyde, kullanmaktadırlar.

5. Okul yöneticilerinin, "velilerin hangi konularda, ne ölçüde ve niçin sahibi olmaları gerektiği"ne ilişkin görüşleriyle ilgili bulgular:

5.1. Okul yöneticileri, öğrenci velilerinin;

a. En çok "okulun fiziksel şartları" ile "velisi buldukları

öğrencinin durumu" konularında bilgi sahibi olmaları gerektiği görüşündedirler.

b. Belirtilen diğer konularda ise "Oldukça" düzeyinde bilgi sahibi olmaları gerektiğini düşünmektedirler.

5.2. Okul yöneticileri, velilerin okul hakkında yeterli bilgiye sahip olmalarının;

a. Belirtilen tüm konularda "Oldukça" düzeninde,

b. En çok "eğitim-öğretimdeki verimi ve başarıyı artırma", en az ise, "bilinçli bir sosyal kontrol sağlayarak, okuldaki demokratik yapının gelişmesine katkıda bulunma", konularında yarar sağladığı görüşündedirler.

6. Okul yöneticilerinin; yaşları, yöneticilik kıdemleri ve branşları ile, test edilen görüşleri arasında anlamlı farkların bulunup bulunmadığına ilişkin bulgular:

6.1 Okul yöneticilerinin;

a. Yaşları ve yöneticilik kıdemleri ile, velileri okul hakkında ne ölçüde aydınlatabildiklerine,

b. Branşları ile, öğrenci velilerinin okul hakkında ne ölçüde bilgi sahibi olmaları gerektiğine, ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir farkın bulunmadığı görülmüştür.

6.2 Okul yöneticilerinin;

a. Yaşları ve yöneticilik kıdemleri ile, velilerin okul hakkında ne ölçüde bilgi sahibi olmaları gerektiğine,

b. Branşları ile, velileri okul hakkında ne ölçüde aydınlatabildiklerine, ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir farkın bulunduğu görülmüştür.

6.3 Okul yöneticilerinden;

a. Bir üst yaş grubunda bulunanların, bir alt yaş grubundakilere göre,

b. Yöneticilikteki kıdemleri altı ve daha fazla yıl olanların, beş veya daha az yıl olanlara göre, velilerin okul hakkında daha fazla bilgi sahibi olmaları gerektiği görüşünde oldukları görülmüştür.

6.4 Okul yöneticilerinden;

a. Branşları Fen Bilimleri ve Dil grubunda olanların çoğunluğu, okul hakkında velileri yeterli düzeyde aydınlatabildikleri,

b. Branşı Sosyal Bilimler grubunda olanların çoğunluğu ise, bu konuda velileri yeterli düzeyde aydınlatamadıkları, görüşündedirler.

7. Öğrenci velilerinin; hangi konularda, ne ölçüde ve niçin bilgi sahibi olmak istediklerine ilişkin görüşleriyle ilgili bulgular:

7.1. Öğrenci velilerinin;

a. En çok bilgi sahibi olmak istedikleri konular, "okulda verilen eğitim-öğretimin başarı düzeyi" ile "okuldaki düzen ve disiplin" konularıdır.

b. En az bilgi sahibi olmak istedikleri konular ise, "Okuldaki sosyal faaliyetler" ile "okulun fiziksel şartları" konularıdır.

8. Öğrenci velilerinin; hangi kaynaklardan, ne ölçüde ve nasıl bilgi edindiklerine ilişkin görüşleriyle ilgili bulgular.

8.1 öğrenci velileri okul hakkında;

a. En çok "velisi buldukları öğrencilerden" bilgi almaktadırlar.

b. Velisi buldukları öğrencilerin dışındaki kaynaklardan aldıkları bilgilerin yetersiz olduğu görüşündedirler.

c. Okul-aile birliklerinden, okul koruma derneklerinden ve diğer velilerden, hemen hemen hiç bilgi almadıkları görüşündedirler.

8.2. Öğrenci velileri, okul hakkında bilgi edinmek için;

a. "Veli toplantılarına katılma" ve "velisi buldukları öğrenciye sorular sorma" yöntemlerini yeterli düzeyde, diğer yöntemleri ise yetersiz düzeyde kullandıklarını,

b. Yöneticilerden çok öğretmenlerle görüştiklerini, ifade etmişlerdir.

9. Öğrenci velilerinin; velisi buldukları öğrencinin okulu hakkında, hangi konularda ne ölçüde bilgiye sahip olduklarına ilişkin görüşleriyle ilgili bulgular:

Öğrenci velileri;

a. Velisi buldukları öğrencinin okulu hakkında, genel olarak ye-

terli bilgiye sahip olmadıkları,

b. En çok "okulda yapılan eğitim-öğretimin başarı düzeyi" ile "okuldaki düzen ve disiplin" konularında bilgi sahibi oldukları, ancak, bu konulardaki bilgilerinin de orta düzeyde kaldığı,

c. En az "okuldaki sosyal faaliyetler" konusunda bilgi sahibi oldukları,

d. Belirlenen diğer konulardaki bilgilerinin ise yeterli düzeye ulaşmadığı, görüşündedir.

10. Öğrenci velilerinin; okul yöneticileri tarafından, hangi konularda ne ölçüde aydınlatıldıklarına ilişkin görüşleriyle ilgili bulgular:

Öğrenci velileri, okul yöneticileri tarafından;

a. Hiçbir konuda yeterli düzeyde aydınlatılmadıkları,

b. En çok "okuldaki eğitim-öğretimin başarı düzeyi," en az da "okuldaki sosyal faaliyetler" konusunda aydınlatıldıkları, görüşündedirler.

11. Öğrenci velilerinin; yaşları, öğrenim durumları ve meslekleri ile, test edilen görüşleri arasında anlamlı farkların bulunup bulunmadığına ilişkin bulgular:

Öğrenci velilerinin;

a. Yaşları ve meslekleri ile, bilgi edinme istekleri ve bilgi düzeyleri arasında anlamlı bir farkın bulunmadığı,

b. Öğrenim düzeyleri arttıkça, okul hakkındaki bilgi edinme isteklerinin ve bilgi düzeylerinin de arttığı, görülmüştür.

BÖLÜM V

YORUM ve TARTIŞMA

Bu bölümde, araştırma sonunda elde edilen bulgulara dayalı olarak yorumlara yer verilmiş ve bir tartışma ortamı yaratılmaya çalışılmıştır.

Yorumlanmasında ve tartışılmasında yarar görülen hususlar şunlardır:

1. Okul yöneticileri, okulun ve okuldaki etkinliklerin velilere tanıtılması konusunda, ileri derecede görev ve sorumluluklarının bulunduğunu belirtmektedirler. Bu bulgu, yöneticilerin konuyu önemli bir yönetim görevi olarak gördüklerini göstermektedir.

Ancak yöneticiler, bu konuda okuldaki diğer birimlerin de, okul yönetimi kadar ya da ona yakın düzeylerde görev ve sorumluluk taşımaları gerektiği görüşündedirler. Bu durum, yöneticilerin, okulun velilere tanıtılması konusuna uygulamada özel bir önem vermediklerini ve konuyu önemli bir yönetim görevi olarak algılamadıklarını düşündürmektedir.

2. Okul yöneticileri, Okul Aile Birliklerinin ve Okul Koruma Derneklerinin de, okulun velilere tanıtılması konusunda okul yönetimiyle aynı ölçüde görev ve sorumluluk taşımaları gerektiği görüşündedirler. Oysa bu kurumların, okul hakkında, velilere hemen hemen hiç bilgi vermedikleri görülmektedir. Ayrıca, velilerin de birbirlerinden yok denecek kadar az bilgi aldıkları anlaşılmaktadır.

Bu sonuçlar, veliler arasında sistemli bir iletişim ve etkileşimin bulunmadığını, velilerin gerçek anlamda örgütlü bir grup olmadığını ve okul-veli ilişkilerinin bireysel düzeyde kaldığını göstermektedir. Aslan ve Mentеше'nin elde ettiği bulgular da bu yargıları destekler niteliktedir. (Aslan, 1986, s.212-215;

Menteşe, 1987, s. 99-104).

3. Yöneticiler, okul ve okuldaki etkinlikler konusunda velilere bilgi vermek için, daha çok resmi haberleşme yöntemlerini kullanmaktadırlar. Sohbet toplantıları ve seminerler düzenleme, okul bültenleri ve yıllıkları çıkarma gibi yöntemlere ise hemen hemen hiç yer vermedikleri görülmektedir.

Bu durum okul gibi, informal ilişkilerin formal ilişkilerden daha önemli olduğu bir kurumda, yöneticilerin informal boyutu yeterince kullanmadıklarını göstermektedir.

4. Okul yöneticilerinin, okul hakkında velileri "yeterli düzeyde aydınlatabildikleri" görüşünde olmalarına karşın, veliler, hiçbir konuda yöneticilerin kendilerini yeterli düzeyde aydınlatamadıkları görüşündedirler.

Yine "velilerin hangi konularda ne ölçüde bilgi sahibi olmaları gerektiği" konusunda da, yöneticilerle veliler oldukça farklı görüşlere sahiptirler. Örneğin, velilerin en az bilgi sahibi olmak istedikleri konulardan biri "okulun fiziksel şartları" iken; yöneticiler, onların en çok bu konuda bilgi sahibi olmaları gerektiğini düşünmektedirler.

Araştırmacı, her iki grubun görüşleri arasındaki bu tür farklılıkların ve bu farklılıkları yaratan nedenlerin, ayrı bir araştırma konusu yapılması gerektiği kanısındadırlar.

5. Hem okul yöneticileri hem de öğrenci velileri, okuldaki sosyal faaliyetler konusunda velilerin fazla bilgi edinmesinin gerekli olmadığı görüşündedirler. Velilerin bu konudaki bilgi düzeyleri de oldukça düşüktür. Okulun "sosyal bir sistem" olma özelliğiyle, yöneticilerin ve velilerin bu tutumu bir çelişki yaratmaktadır.

Bu sonuçlar; okul yöneticilerinin ve öğrenci velilerinin, okulun toplumsal sistem içindeki yerini tam olarak algılayamadıklarını, okulların açık sistemler olmalarına karşın, yöneticilerin, okul-veli ilişkilerinde kapalılık eğilimi gösterdiklerini, ortaya koymaktadır.

6. Öğrenci velilerinin, daha çok olayların sonuçlarıyla ilgilendikleri, sonuçları etkileyen faktörlere ise çok az ilgi duydukları görülmektedir. Örneğin, okullardaki eğitimin başarı düzeyi konusunda daha çok bilgi edinmek istedikleri halde; okulun fiziksel şartları gibi, başarı düzeyini etkileyen bazı konulardaki bilgi edinme istekleri çok düşük düzeylerde kalmaktadır.

Bu sonuçlardan, velilerin, okullardaki her türlü alt yapıyı ve eğitim öğretim koşullarını devletin hazırlaması gerektiği düşüncesinde oldukları anlaşılmaktadır.

Bu düşünce biçimi, velilerin okuldaki etkinliklere katılmalarını engelleyen önemli faktörlerden biridir. Bu nedenle, velilere, "okula ve okuldaki etkinliklere kendilerinin de katkı sağlayabilecekleri ya da katılabilecekleri" düşüncesinin kazandırılması, büyük önem taşımaktadır.

7. Velilerin, en çok velisi buldukları öğrencilerden bilgi aldıkları, okul yöneticilerinin de, çeşitli bilgilerin velilere iletilmesinde öğrencilerden önemli ölçüde yararlandıkları görülmektedir. Oysa aynı yöneticiler, okulun velilere tanıtılması konusunda, okuldaki diğer birimlere göre, öğrencilere daha az görev ve sorumluluk düştüğü görüşündedirler.

Bu durum, okulla veli arasındaki iletişimde öğrencilerin ne kadar önemli bir rol oynadıklarının, yöneticiler tarafından yeterince anlaşılmadığını göstermektedir.

8. Okul yöneticilerinden, bir üst yaş veya kıdem grubunda bulunanlar,

bir alt yaş veya kıdem grubunda olanlara göre, velilerin okul hakkında daha fazla bilgi sahibi olmaları gerektiğini düşünmektedirler. Bu sonuç, okul yöneticilerinin mesleki deneyimleri ve hayat tecrübeleri arttıkça, bilgiye ve bilgilendirme konusuna daha çok önem verdiklerini göstermektedir.

Oysa yöneticilerin, bu tür sonuçlara ve yargılara uygulamadaki sınama yanılmalarla değil, verilecek bir formal eğitimle ulaşmaları gerektiği ileri sürülebilir. Çünkü, bir sonuca ya da yargıya sınama yanılma yoluyla ulaşmanın, büyük emek ve zaman kaybına yol açtığı, özellikle eğitim alanında telafisi mümkün olmayan bazı sonuçlar doğurduğu bilinmektedir.

9. Öğrenci velilerinin; öğrenim düzeyleri yükseldikçe, okul hakkındaki bilgi edinme isteklerinin ve bilgi düzeylerinin de yükseldiği görülmektedir.

Bu durum, bir çok konuda olduğu gibi, okul-veli ilişkileri konusunda da, istenilen düzeye eğitim sayesinde ulaşabileceğini ve bu alandaki sorunlara ancak eğitim sayesinde çözüm bulunabileceğini göstermektedir.

BÖLÜM VI

SONUÇLAR ve ÖNERİLER

Bu bölümde, elde edilen bulgulara dayalı olarak varılan sonuçlara yer verilmiş ve bazı önerilerde bulunulmuştur.

Sonuçlar

1. Okul yöneticilerinin, okulun ve okuldaki etkinliklerin velilere tanıtılması konusunda ilgili belirli bir programları bulunmamakta, bu alandaki etkinlikler rastlantılara dayalı olarak gerçekleşmektedir.

2. Yöneticilerin, okul-veli ilişkilerinde informal boyutu yeterli düzeyde kullanmadıkları görülmektedir.

3. Okulun ve okuldaki etkinliklerin velilere tanıtılması konusuna, yöneticilerin özel bir önem vermedikleri anlaşılmaktadır.

4. Yöneticilerin, mesleki deneyimleri ve hayat tecrübeleri arttıkça, velilerin bilgilendirilmesi konusunda daha çok önem verdikleri görülmektedir.

5. Veliler, okul sistemine dayalı eğitimin tamamen bir kamu görevi olduğunu, okullardaki her türlü alt yapının ve eğitim-öğretim koşullarının, devlet tarafından hazırlanması gerektiğini düşünmektedirler.

6. Veliler, yöneticilerden çok öğretmenlerle ilişki kurmakta ve yönetsel etkinliklerden çok öğretim faaliyetleri konusunda bilgi edinmek istemektedirler.

7. Veliler arasında sistemli bir iletişimin ve etkileşimin bulunmadığı, velilerin gerçek anlamda örgütlü bir grup olmadığı ve okul-veli ilişkilerinin

daha çok bireysel düzeyde kaldığı görülmektedir.

8. Velilerin, eğitim düzeyi gibi bazı özellikleri, okul-veli ilişkilerini olumlu ya da olumsuz yönde etkileyebilmektedir. Bu nedenle, okul-veli ilişkilerini geliştirmek isteyen yöneticilerin bu nitelikleri tanımaları gerekmektedir.

9. Okulun velilere tanıtılmasıyla ilgili bazı konularda, yöneticilerle velilerin oldukça farklı görüşlere sahip olmaları, aralarında sağlıklı bir iletişimin ve etkileşimin bulunmadığını göstermektedir.

10. Velilerin okul hakkında, en çok velisi buldukları öğrencilerden bilgi almaları, iletişimde yüz yüze ilişkilerin büyük önem taşıdığını ortaya koymaktadır.

11. Velilerin bilgilendirilmesi konusunda, önemli görevleri bulunan Okul-Aile Birlikleri, adeta sembolik kuruluşlar olarak varlıklarını sürdürmekte, bu konudaki etkinlikleri oldukça yetersiz düzeyde kalmaktadır.

12. Hem okul yöneticilerinin, hem de öğrenci velilerinin, okulu "sosyal bir sistem" olarak algılamadıkları görülmektedir.

Öneriler

Elde edilen bulgular ve varılan sonuçlar çerçevesinde, uygulayıcılara ve araştırmacılara yönelik öneriler aşağıda verilmektedir.

Uygulayıcılar İçin Öneriler

1. Okul yöneticileri; okul-veli ilişkileri konusuna sistemli bir yaklaşım göstermeli, bu alandaki etkinlikleri rastlantılardan kurtarmalı, ayrıca,

velilerin sadece öğrencileriyle ilgili sorunlara çözüm aramak için değil, bir sistem olarak okulu tanımak ve bu sistem içinde gerekli rolleri oynamak için de okulla ilişki kurmalarını sağlamalıdır.

Bunların gerçekleşebilmesi için, yöneticiler şu yönetsel davranışları göstermelidirler.

a) Belirli günlerin belirli saatlerini velilerle görüşmeye ayırmalı ve durumu tüm velilere duyurarak, onların kendilerine kolayca ulaşmalarını sağlamalıdır.

b) Velilere zaman zaman anketler uygulayarak, onların okulla ilgili beklentilerini öğrenmeli ve olanaklar ölçüsünde bunları karşılamaya çalışmalıdır.

c) Okulda uygulanan eğitim programlarının amaçları, nitelikleri ve uygulanış biçimleri konusunda velileri aydınlatarak, onların da aynı amaçlar doğrultusunda hareket etmelerini sağlamalıdır.

d) Okuldaki sosyal faaliyetler konusunda velilere gerekli bilgileri vermeli, bir sergiyi ya da gösteriyi izlemeleri için onları zaman zaman okula davet etmelidirler.

e) Özellikle, okul-aile birliklerinin çalışmalarını yakından izlemeli ve bu çalışmalara destek vermelidirler.

f) Velilerle yeterli düzeyde iletişim kurabilmek ve okuldaki etkinlikleri velilere duyurabilmek için, belirli aralıklarla "Okul Bültenleri" ve "Okul Yıllıkları" çıkarmalıdır.

g) Veliler için en önemli bilgi kaynağı olan öğrencilere gerekli bilgi-

leri en açık şekilde vermeli ve bu bilgileri velilerine doğru olarak iletmelerini sağlamalıdır.

2. Gerek orta dereceli okullar düzeyinde, gerekse tüm eğitim sistemi içinde, veliler eğitim konusunda eğitilmelidirler.

3. Halen görevde bulunan orta dereceli okul yöneticileri, hem halkla ilişkiler, hem de okul-veli ilişkileri konularında, hizmet içi eğitimden geçirilmelidirler. Yöneticilik görevine yeni başlayacak öğretmenler ise, okul yöneticiliği alanında, bir hizmet öncesi eğitime tabi tutulmalıdırlar.

4. Okul yöneticiliğinin bilimsel bir temele oturtulabilmesi için, "Eğitim Yönetimi" alanındaki yüksek lisans ve doktora programlarına girmeye hak kazanan orta dereceli okul öğretmen ve yöneticilerine, program süresince ücretli izin verilmeli ve yönetici atamalarında bu programları bitirenlere öncelik tanınmalıdır.

Arastirmacılar için öneriler

1. Okul ile veli arasındaki iletişimde, öğrencilerin oldukça önemli bir rol oynadıkları görülmektedir.

Öğrenciler kanalıyla, hangi tür mesajların nasıl iletildiği, öğrenci velilerinin ve okul yöneticilerinin bu kanaldan ne ölçüde yararlandıkları ve bu kanalın en iyi şekilde kullanılabilmesi için neler yapılabileceği araştırılabilir.

2. Okul yöneticileri ile öğrenci velilerinin bazı konularda farklı görüşlere sahip oldukları görülmektedir. Örneğin, okul yöneticilerinin, "okul hakkında öğrenci velilerini yeterli düzeyde aydınlatabildikleri" görüşünde olmalarına karşın, öğrenci velileri "yöneticilerin hiçbir konuda kendilerini yeterli düzeyde aydınlatabildikleri" görüşündedirler.

Yine, okul yöneticileri, ğrenci velilerinin en çok "okulun fiziksel şartları" konusunda bilgi sahibi olmaları gerektiğini düşünürken; ğrenci velilerinin, en az bu konuda bilgi sahibi olmak istedikleri görülmektedir.

Her iki grubun görüşleri arasındaki bu tr farkların nedenleri araştıırılabilir.

SUMMARY

The purpose of this study was to investigate the ideas of educational administrators and parents on the subject of giving information to the parents about the school and school activities.

The main problem of the study had been defined as follows:

"What are the ideas of educational administrators and parents on the subject of giving information to the parents about the school and school activities, at the level of secondary schools in Diyarbakır City?"

The sample groups of the study consisted of 43 secondary school principals and assist principals, and of 623 parents in Diyarbakır City.

The instruments utilized for data collection, one of them for educational administrators and the other for parents, were developed by researcher. Also, some important data was collected through the observation and interview techniques.

Analysis of data revealed that;

1. It is seen that educational administrators do not consider important in practice on the subject of giving information to parents about school and school activities. Also, there is not any program on this subject.

2. The experienced educational administrators give more importance than others to the subject of informing parents about school.

3. The parents think that the education depending on school system is absolutely a public duty, and all kinds of substructure and educational instruc-

tional condition in schools have to be prepared by state.

4. It is seen, that there is not systematic communication between parents and the parents, in real sense, are not a organized group.

5. Educational administrators and parents have very different ideas on some subjects. This situation shows that there is not sufficient communication between educational administrators and parents.

6. The activities of the parent-teacher association which has important duties on the subject of informing parents about school and school activities are insufficient.

7. It is seen that educational administrators and parents do not perceive the school as a social system.

From this point of view, some of the activities that educational administrators have to perform are determined as follows:

1. The educational administrators should determine negotiation of the time of some days with parents.

2. The educational administrators from time to time should administrate questionnaire to parents related with their expectation and ideas connected with school.

3. Educational administrators should invite parents to school in order to follow some educational activities.

4. The school bulletins should be published periodically for informing parents about school.

As a result, it is seen that educational administrators do not perform sufficient effort to clarify parents about school and should not communicate with parents. Furthermore, it is seen that parents should not take enough information about school from educational administrators.

In order to make disappear these negotiations, not only educational administrators but also parents have to be educated on the subject of the parent-school relationships.

KAYNAKLAR

Akhun, İlhan.

1979 Temel İstatistiksel Kavramlar. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayını.

1981 İstatistiksel Formüller ve Tablolar. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayını.

Ahıcıgüzel, İzzettin.

1979 Orta Dereceli Okullarda Öğretim. İstanbul: İnkılap ve Aka Kitabevi.

Aslan, Battal.

1984 "Temel Eğitim Birinci Kademe (İlkokul) Okul-Aile İlişkileri." (Yayınlanmamış Doktora Tezi) Ankara: Hacettepe Üniversitesi.

Aydın, Mustafa.

1986 Çağdaş Eğitim Denetimi. Ankara: İM Eğitim, Araştırma ve Yayıncılık.

ve diğerleri.

1987 Eğitim Sosyolojisi. Ankara: Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayını.

1988 Eğitim Yönetimi. Ankara: Hatiboğlu Yayınevi.

Bailarda, Virginia. Ruth Strang.

1964 "Parent Education" (Parent Teacher Conferences) New-York: McGraw Hill Book Company.

Barnet, Jeremy

1982 "Birleşik Krallıktaki Aile Birlikleri." (Çeşitli Ülke Okullarında Öğrenci Veli Kuruluşları Semineri, Bildiri) Ankara: Özel Tevfik Fikret

Lisesi, 15.V.1982.

Başaran, İbrahim Ethem

1975 "Türkiye'nin Zorunlu Öğretim Sorunları." (Yayınlanmamış Doktora Tezi) Ankara: Ankara Üniversitesi.

Baudin, Evc M.

1982 "Kanada Veli Dernekleri ve Bunların Kanada Eğitim Sistemine Etkileri." (Çeşitli Ülke Okullarında Öğrenci-Veli Kuruluşları Semineri, Bildiri.) Ankara: Özel Tevfik Fikret Lisesi, 15.V.1982.

Bjarne, M.

1982 "İsveç'te Öğrenci Velileri ve Kuruluşları." (Çeşitli Ülke Okullarında Öğrenci-Veli Kuruluşları Semineri, Bildiri.) Ankara: Özel Tevfik Fikret Lisesi, 15.V.1982.

Bursalıoğlu, Ziya.

1970 "Eğitim Örgütüne Sistem Yaklaşımı." Ankara: A.Ü. Eğitim Fakültesi Dergisi, Cilt: 3, No: 1-2, s.57-64.

1972 "Okul-Çevre ilişkisine Sistem Yaklaşımı." Ankara: A.Ü. Eğitim Fakültesi Dergisi, Cilt: 5, No: 5, s.75-80.

1987 Okul Yönetiminde Yeni Yapı ve Davranış. Ankara: A.Ü. Eğitim Fakültesi Yayınları, No: 154.

Canpolat, Cemal.

1987 "Orta Öğretimde Öğrenci Velilerinin Öğretmenlerden Beklentileri." (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.) Ankara: Ankara Üniversitesi.

Demirel, Özcan ve Kamile Ün.

1987 Eğitim Terimleri. Ankara: Şafak Matbaası.

Ellen, B. Goldring.

1986 "The School Community: It Effects On Principals Perceptions of Pa-

rents." London: Publishing Corporation With The University Council of Educational Administration and The University of Rocherter.

Ergün, Mustafa.

1987 Eğitim ve Toplum. Malatya: İnönü Üniversitesi Yayını.

Griffiths, Daniel E.

1964 Human Relation in School Administration. New-York: Appleton-Century-Crofts Inc.

Grosh, Parimal.

1982 "Hindistan'da Okul Aile Birlikleri." (Çeşitli Ülke Okullarında Öğrenci-Veli Kuruluşları, Semineri Bildiri.) Ankara: Özel Tevfik Fikret Lisesi, 15.V.1982.

Johnson, Walter F., Buford Steffire, Roy A. Edelfelt.

1961 Pupil Personel and Guidance Services. New-York: McGraw-Hill Book Company.

Kaptan, Saim.

1982 Bilimsel Araştırma Teknikleri ve İstatistik Yöntemler. Ankara: Rehber Yayınevi.

Karasar, Niyazi.

1981 Araştırmalarda Rapor Hazırlama Yöntemi: Kavramlar, İlkeler, Teknikler. Ankara: Yazarın Kendi Yayını.

1984 Bilimsel Araştırma Yöntemi. Ankara: Taş Kitapçılık Ltd. Şkt.

Kepçeoğlu, Muharrem.

1985 Psikolojik Danışma ve Rehberlik. Ankara: Gül Yayınevi.

Kurşuncu, Vahit İbrahim.

1947 Okul-Aile Münasebetleri. İstanbul: Yayın Yeri Belli Değil.

YAYIN KURULUŞU
1984

Malkoç, Anna Maria.

- 1982 "Birleşik Devletlerde Okul-Aile Birlikleri" (Çeşitli Ülke Okullarında Öğrenci-Veli Kuruluşları Semineri, Bildiri) Ankara: Özel Tevfik Fikret Lisesi, 15.V.1982.

M.E.B.

- 1948 "Okul-Aile Birlikleri 1946-47 Öğretim Yılı Çalışmalarına Genel Bakış." İstanbul: Broşür.

-
- 1986 Okul-Aile Birliği Yönetmeliği.

Menteşe, Sabit.

- 1987 "İlkokullarda Velilerin Okul ve Çocuklarına İlişkin Olarak Bilgileri ve Bu Bilgileri Edinme Yolları." (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.) Ankara: Hacettepe Üniversitesi.

Monika, P.

- 1982 "İtalyan Öğretim Kurumlarında Okul-Aile Birlikleri." (Çeşitli Ülke Okullarında Öğrenci-Veli Kuruluşları Semineri, Bildiri) Ankara: Özel Tevfik Fikret Lisesi, 15.V.1982.

Nural, Eşref.

- 1987 "Velilerin Okul Yöneticilerinden Beklediği Davranışlar." (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.) Ankara: Hacettepe Üniversitesi.

Oğuzkan, Ferhan.

- 1981 Eğitim Terimleri Sözlüğü. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayını.

Özsoy, Yahya.

- 1989 Rehberlik. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Yayını.

Öztürk, Hüseyin.

1974. Eğitim Sosyolojisi. İstanbul: Büyük Dağıtım Yayınevi.

Özöglü, Süleyman Çetin.

1982 Eğitimde Rehberlik ve Psikolojik Danışma. İzmir: Ege Üniversitesi İdari İlimler Fakültesi.

Paik, M.

1982 "Güney Kore'de Öğrenci-Veli Kuruluşları (Olgunlaşma Birlikleri)." (Çeşitli Ülke Okullarında Öğrenci-Veli Kuruluşları Semineri, Bildiri.) Ankara: Özel Tevfik Fikret Lisesi, 15.V.1982.

Porz, Herve M.

1982 "Fransa'da Okul-Veli Dernekleri" (Çeşitli Ülke Okullarında Öğrenci-Veli Kuruluşları Semineri, Bildiri.) Ankara: Özel Tevfik Fikret Lisesi, 15.V.1982.

Steck, H.

1982 "Almanya Federal Cumhuriyetinde Okul-Veli Kuruluşları." (Çeşitli Ülke Okullarında Öğrenci-Veli Kuruluşları Semineri, Bildiri.) Ankara: Özel Tevfik Fikret Lisesi, 15.V.1982.

Tan, Hasan.

1969 Rehberliğin Esasları. Ankara: Ayyıldız Matbaası.

1986 Psikolojik Danışma ve Rehberlik. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.

T.D.K.

1988 Türkçe Sözlük. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayını.

Tezcan, Mahmut.

1985 Eğitim Sosyolojisi. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayını.

Ülker, Halil.

1974 Okul-Aile İşbirliği Araştırması. Ankara: M.E.B. Planlama-Araştırma Koordinasyon Dairesi Yayını,

1982 "M.E.B. Halkla İlişkileri ve Bolu İli Uygulamasına İlişkin Bir Tutum Araştırması." (Yayınlanmamış Araştırma Raporu) Bolu.

Walton, John.

1969 Administration and Policy-Making in Education. Baltimore: The John Hopkins Press.

Yıldırım, İbrahim.

1989 "Okul İklimine Davranışsal Bir Yaklaşım." 24 Kasım Öğretmenler Günü Armağanı, Diyarbakır: Dicle Üniversitesi Eğitim Fakültesi.

Yumurtacı, Kenan.

1984 "Lise Yönetici ve Velilerinin Okul Yöneticilerinden Bekledikleri Liderlik Davranışları." (Yayınlanmamış Doktora Tezi) Ankara: Hacettepe Üniversitesi.

E K L E R

- Yazışmalar

- Anketler

T.C.
DİCLE ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM FAKÜLTESİ DEKANLIĞI

Şube : Per.İşl.

15.../...1.../1980.

Sayı : 20-201- 60-124

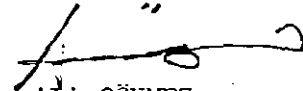
Konu : Hasan Şentürk Hk.

EĞİTİM BİLİMLERİ BÖLÜMÜ BAŞKANLIĞINA

İLGİ: 18.12.1989 tarih ve 240 sayılı yazınız.

Bölümünüz Öğretim Görevlilerinden Hasan Şentürk'ün Eğitim Yönetimi
Doktora tezine esas olmak üzere orta dereceli okulların yöneticileri ile
anket yapması ile ilgili olarak Diyarbakır Milli Eğitim Müdürlüğünden
alınan yazı ve eki Valilik onayı fotokopisi ekte gönderilmiştir.

Bilgilerinizi ve ilgiliye tebliğini rica ederim.

Prof. Dr. Ali SÖNEZ

DEKAN V.

Eki: 2

T.C.
MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI
DİYARBAKIR İLİ
MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ

PRO ve SAYI : Kİİl.Hiz.Şb.311/ 870
TANU : Anket

DİYARBAKIR

12 OCAK 1990

DİCLE ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM FAKÜLTESİ DEKANLIĞINA

DİYARBAKIR

Fakülteniz öğretim görevlilerinden Hasan ŞENTÜRK'ün eğitim yönetimi doktora tezine esas olmak üzere ortadereceli okullarımızın yöneticileriyle "Anket" yapması ile ilgili alınan 3.1.1990 tarih ve 311/448 sayılı Valilik Onayı ilişikte gönderilmiştir.

Bilgilerinize arz ederim.

MÜDÜR ADINA
EKİ:1

*13. Sed
11.12.1989
ivedilikle
12.01.1990
elektronik
12.01.1990*

T.C.	
MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI	
DİYARBAKIR İLİ	
MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ	
090.Şb.Şb. mül.	
115	
12 OCAK	1990
Teslim Tarih	
Ekler	1

Fehmi KILIÇ
Milli Eğitim Müd. Yrd.

T.C.
MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI
DİYARBAKIR İLİ
MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ

BÜRO ve SAYI : Mill. Hiz. Şb. 311/448
KONU : Anket

DİYARBAKIR
/ / 1990

VALİLİK HAKAMETİ

DİYARBAKIR

03 OCAK 1990

Dicle Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dekanlığı Öğretim görevlilerinden Hasan ŞENTÜRK'ün Eğitim Yönetimi doktora te- zine esas olmak üzere ortadereceli okullarımızın yöneticileri- le anket yapması ile ilgili Eğitim Fakültesi Dekanlığının 19.12.1989 tarih ve 2920 sayılı yazısı ve ekindeki anket form- ları ilişikte sunulmuştur.

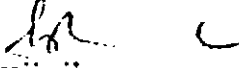
Eğitim Fakültesi Dekanlığı Öğretim görevlilerinden Hasan ŞENTÜRK'ün Eğitim Yönetimi ve Teftisi planlaması dalında yaptığı doktora tez çalışmasında esas olmak üzere, ilimiz orta dereceli okul yöneticileri ve bazı öğrenci velileriyle anket yapması Müdürlüğünüzce uygun mütala edilmiştir.

Hakamlarınızca da uygun görüldüğü takdirde olurlarını- za arz ederim.

Abdurrahman YILDIZ
Milli Eğitim Müdürü

3.1.90

UYGUNDUR.../12/1989

İsa KÜÇÜK
Vali Yardımcısı

(A)

YÖNETİCİ ANKETİ

Değerli Meslekdaşım,

Bu anket, okulun ve okuldaki etkinliklerin velilere tanıtılması konusunda, okul yöneticilerinin ve öğrenci velilerinin görüşlerini belirlemeye yönelik bir araştırmaya bilgi toplamak amacıyla hazırlanmıştır. Toplanacak bilgiler yalnızca bilimsel amaçlar için kullanılacak, özel olarak herhangi bir kişi ya da kuruma verilmeyecektir.

Ankette yer alan soruların seçenekleri, ()1. Hiç, ()2.Az, ()3.Orduka, ()4.Çok şeklinde derecelendirme ölçeğine tabidir. Soruları cevaplar-ken, her sorunun, durumunuza en uygun olan seçeneğini tesbit etmeniz ve bu seçeneğin önündeki parantezin içine bir (x) işareti koymanız gerekmektedir.

Anketlerden elde edilecek veriler topluca değerlendirilecektir. Bu nedenle, anket formlarına isim yazılması gerekmemektedir.

Değerli yardımlarınız için şimdiden teşekkür eder, saygılar sunarım.

Ögr. Gör. Hasan ŞENTÜRK

Adres:

Dicle Ün. Eğitim Fak.

Eğitim Bilimleri Böl.

DIYARBAKIR

A. BAZI KİŞİSEL BİLGİLERİNİZ

1. Yöneticilikteki kıdeminiz,

- () 1. 1-5 yıl () 3. 10-15 yıl
() 2. 6-10 yıl () 4. 16 ve daha fazla yıl

2. Yaşınız,

- () 1. 29 ve daha yukarı () 3. 40-49
() 2. 30-39 () 4. 50 veya daha fazla

3. Branşınız,

- () 1. Dil Grubu: Türkçe, Edebiyat, Yabancı Dil,
() 2. Sosyal Bilimler: Tarih, Coğrafya, Sosyoloji, Psikoloji, Felsefe,
Eğitim, İlahiyat.
() 3. Fen Bilimleri: Fizik, Kimya, Biyoloji, Matematik.
() 4. Diğer: Resim, Müzik, Beden Eğitimi ve diğer branşlar.

B. SİZE GÖRE, OKULUN VE OKULDAKİ ETKİNLİKLERİN VELİLERE TANITILMASIN-
DA AŞAĞIDAKİ BİRİMLERİN GÖREV VE SORUMLULUK DERECELERİ NE OLMALIDIR?

4. Okul yönetimi ve okul yöneticileri,

- () 1. Hiç () 2. Az () 3. Oldukça () 4. Çok

5. Okul-Aile Birlikleri ve Okul Koruma Dernekleri,

- () 1. Hiç () 2. Az () 3. Oldukça () 4. Çok

6. Öğrenciler,

- () 1. Hiç () 2. Az () 3. Oldukça () 4. Çok

7. Öğretmenler,

- () 1. Hiç () 2. Az () 3. Oldukça () 4. Çok

8. Okuldaki memur ve hizmetliler,

- () 1. Hiç () 2. Az () 3. Oldukça () 4. Çok

9. Basın yayın organları (Radyo, Televizyon, Dergiler, Gazeteler,
Bültenler v.b.).

C. OKULUNUZLA VE OKULUNUZDAKİ ETKİNLİKLERLE İLGİLİ OLARAK, AŞAĞIDAKİ
SIRALANAN KONULARDA ÖĞRENCİ VELİLERİNİ NE ÖLÇÜDE AYDINLATABİLİYORSUNUZ?

10. Okulun fiziksel şartları (Bina, araç-gereç, dersliklerin ve laboratuvar
ların durumu, ısıtma sistemi, v.b.)

- () 1. Hiç () 2. Az () 3. Oldukça () 4. Çok

11. Okulda uygulanan programların amaçları, nitelikleri ve uygulanış biçimleri,

- () 1. Hiç () 2. Az () 3. Oldukça () 4. Çok

12. Okul sisteminin işleyişini düzenleyen kurallar (İlgili yasa, yönetmelik ve
genelge hükümleri, okul yönetimince alınan kararlar, okulun geleneksel ku
ralları, v.b.).

- () 1. Hiç () 2. Az () 3. Oldukça () 4. Çok

13. Okuldaki her türlü sosyal faaliyetler (Gösteriler, sergiler, yarışmalar, geziler, konferanslar, şenlikler v.b.).
() 1. Hiç () 2. Az () 3. Oldukça () 4. Çok
14. Okulun sosyal havası ve okuldaki insan ilişkileri,
() 1. Hiç () 2. Az () 3. Oldukça () 4. Çok
15. Okulda verilen eğitim öğretimin başarı düzeyi,
() 1. Hiç () 2. Az () 3. Oldukça () 4. Çok
16. Okuldaki düzen ve disiplin,
() 1. Hiç () 2. Az () 3. Oldukça () 4. Çok

D. VELİLERİNİZİN, OKULUNUZ HAKKINDAKİ BİLGİ DÜZEYLERİNİ BELİRLEMEDE AŞAĞIDAKİ YÖNTEMLERİ NE ÖLÇÜDE KULLANIYORSUNUZ?

17. Veli toplantıları yapma,
() 1. Hiç () 2. Az () 3. Oldukça () 4. Çok
18. Velilerle bireysel görüşmeler yapma,
() 1. Hiç () 2. Az () 3. Oldukça () 4. Çok
19. Velilere anket uygulama
() 1. Hiç () 2. Az () 3. Oldukça () 4. Çok
20. Çevrede okulla ilgili söylenenleri izleme,
() 1. Hiç () 2. Az () 3. Oldukça () 4. Çok

E. OKUL VE OKULDAKİ ETKİNLİKLER KONUSUNDA VELİLERİ AYDINLATMAK İÇİN AŞAĞIDAKİ YÖNTEMLERİ NE ÖLÇÜDE KULLANIYORSUNUZ?

21. Veli toplantıları düzenleme,
() 1. Hiç () 2. Az () 3. Oldukça () 4. Çok
22. Öğrencilere sözlü duyurular yaparak velilerine iletmelerini isteme,
() 1. Hiç () 2. Az () 3. Oldukça () 4. Çok
23. Yazılı haberleşme yöntemlerini kullanma (Resmi yazışmalar, çoğaltılmış duyurular, pano ilanları v.b.).
() 1. Hiç () 2. Az () 3. Oldukça () 4. Çok
24. Okul Koruma Derneği ve Okul-Aile Birliği kanalıyla bilgi verme,
() 1. Hiç () 2. Az () 3. Oldukça () 4. Çok

F. SİZE GÖRE, ÖĞRENCİ VELİLERİ AŞAĞIDA SIRALANAN KONULARDA NE ÖLÇÜDE BİLGİ SAHİBİ OLMALIDIRLAR?

25. Okulun fiziksel şartları (Bina, araç-gereç, dersliklerin ve laboratuvarların durumları, ısıtma sistemi v.b.).
() 1. Hiç () 2. Az () 3. Oldukça () 4. Çok
26. Okulda uygulanan programların amaçları, nitelikleri ve uygulanış biçimleri,
() 1. Hiç () 2. Az () 3. Oldukça () 4. Çok

27. Okulun sosyal havası ve okuldaki insan ilişkileri,
() 1. Hiç () 2. Az () 3. Oldukça () 4. Çok
28. Velisi bulunduğu öğrencinin başarı, devam-devamsızlık, disiplin, sosyal etkinliklere katılma v.b. durumları).
() 1. Hiç () 2. Az () 3. Oldukça () 4. Çok
29. Okuldaki her türlü sosyal faaliyetler,
() 1. Hiç () 2. Az () 3. Oldukça () 4. Çok
30. Okulun yönetim yapısı ve yönetim ilkeleri,
() 1. Hiç () 2. Az () 3. Oldukça () 4. Çok
31. Okuldaki yönetici ve öğretmenlerin, yöneticilik ve öğretmenlik formasyonu açısından nitelikleri ve yeterlikleri,
() 1. Hiç () 2. Az () 3. Oldukça () 4. Çok

G. SİZE GÖRE ÖĞRENCİ VELİLERİNİN OKUL VE OKULDAKİ ETKİNLİKLER HAKKINDA YETERLİ BİLGİYE SAHİP OLMALARI AŞAĞIDA SIRALANAN KONULARDA NE ÖLÇÜDE YARAR SAĞLAMAKTADIR?

32. Eğitim ve öğretimdeki verimi ve başarıyı artırma,
() 1. Hiç () 2. Az () 3. Oldukça () 4. Çok
33. Okuldaki insan ilişkilerini ve sosyal havayı daha olumlu hale getirme,
() 1. Hiç () 2. Az () 3. Oldukça () 4. Çok
34. Velilerle, okul yöneticilerinin ve öğretmenlerin aynı amaçlar doğrultusunda hareket etmelerini sağlama,
() 1. Hiç () 2. Az () 3. Oldukça () 4. Çok
35. Öğrencilerin davranışlarını kontrol ve disipline etme,
() 1. Hiç () 2. Az () 3. Oldukça () 4. Çok
36. Okula daha fazla maddi destek sağlama,
() 1. Hiç () 2. Az () 3. Oldukça () 4. Çok
37. Bilinçli bir sosyal kontrol sağlayarak, okuldaki demokratik yapının gelişmesine katkıda bulunma,
() 1. Hiç () 2. Az () 3. Oldukça () 4. Çok

(B)

VELİ ANKETİ

Sayın Veli,

Bu anket, okulun ve okuldaki etkinliklerin velilere tanıtılması konusunda, okul yöneticilerinin ve öğrenci velilerinin görüşlerini belirlemeye yönelik bir araştırmaya bilgi toplamak amacıyla hazırlanmıştır. Toplanacak bilgiler yalnızca bilimsel amaçlar için kullanılacak, özel olarak herhangi bir kişi ya da kuruma verilmeyecektir.

Ankette yer alan soruların seçenekleri, () 1.Hiç, () 2.Az, () 3.Oldukça, ()4. Çok şeklinde derecelendirme ölçeğine tabidir. Soruları cevaplarırken, her sorunun, durumunuza en uygun olan seçeneğini tesbit etmeniz ve bu seçeneğin önündeki parantezin içine bir çarpı (x) işareti koymanız gerekmektedir.

Anketlerden elde edilecek veriler topluca değerlendirilecektir. Bu nedenle, anket formlarına isim yazılması gerekmemektedir.

Değerli yardımlarınız için şimdiden teşekkür eder, saygılar sunarım.

Öğr.Gör. Hasan ŞENTÜRK

Adres:

Dicle Ün. Eğitim Fak.

Eğitim Bilimleri Böl.

DIYARBAKIR

A. BAZI KİŞİSEL BİLGİLERİNİZ

1. Yaşınız,

() 1. 29 veya daha yukarı

() 3. 40-49

() 2. 30-39

() 50 veya daha yukarı.

2. Öğrenim durumunuz,

() 1. Okuma-yazma bilmez

() 2. Okur-yazar ya da ilköğretim mezunu

() 3. Orta okul ya da lise mezunu

() 4. Yüksek okul ya da üniversite mezunu.

3. Mesleğiniz,

() 1. Ev kadını

() 5. Başka (Yanda belirtilen

() 2. İşçi

gruplara girmiyorsa

() 3. Memur

lütfen mesleğinizi yazınız)

() 4. Ticaret ya da serbest

meslek mensubu

B. VELİSİ BULUNDUĞUNUZ ÖĞRENCİNİN OKULU HAKKINDA, AŞAĞIDA SIRALANAN KONULARDA NE ÖLÇÜDE BİLGİ SAHİBİ OLMAYI İSTİYORSUNUZ?

4. Okulun fiziksel şartları (Bina, araç-gereç, dersliklerin ve laboratuvarların durumu, ısıtma sistemi v.b.),

() 1. Hiç

() 2. Az

() 3. Oldukça

() 4. Çok

5. Okul sisteminin işleyişini düzenleyen kurallar (İlgili yasa, yönetmelik ve genelge hükümleri, okul yönetimince alınan kararlar, okulun geleneksel kuralları v.b.),

() 1. Hiç

() 2. Az

() 3. Oldukça

() 4. Çok

6. Okuldaki düzen ve disiplin,

() 1. Hiç

() 2. Az

() 3. Oldukça

() 4. Çok

7. Okuldaki her türlü sosyal faaliyetler (Gösteriler, şenlikler, sergiler, yarışmalar, geziler, konferanslar v.b.),

() 1. Hiç

() 2. Az

() 3. Oldukça

() 4. Çok

8. Okulda uygulanan eğitim programlarının amaçları, nitelikleri ve uygulanış biçimleri,

() 1. Hiç

() 2. Az

() 3. Oldukça

() 4. Çok

9. Okulda verilen eğitim öğretimin başarı düzeyi,

() 1. Hiç

() 2. Az

() 3. Oldukça

() 4. Çok

10. Okulun sosyal havası ve okuldaki insan ilişkileri,

() 1. Hiç

() 2. Az

() 3. Oldukça

() 4. Çok

11. Okul yöneticilerinin nitelikleri ve yeterlikleri,

() 1. Hiç

() 2. Az

() 3. Oldukça

() 4. Çok

12. Öğretmenlerin nitelikleri ve yeterlikleri,

() 1. Hiç () 2. Az () 3. Oldukça () 4. Çok

C. VELİSİ BULUNDUĞUNUZ ÖĞRENCİNİN OKULU HAKKINDA BİLGİ EDİNMEK İSTEMENİZDE, AŞAĞIDAKİ NEDENLER NE ÖLÇÜDE ETKİLİ OLMAKTADIR?

13. Eğitim öğretimdeki verimi ve başarıyı artırma,

() 1. Hiç () 2. Az () 3. Oldukça () 4. Çok

14. Öğrencilere daha iyi rehberlik yapma ve onların davranışlarını daha disiplinli hale getirme,

() 1. Hiç () 2. Az () 3. Oldukça () 4. Çok

15. Okuldaki insan ilişkilerinin ve sosyal havanın daha iyi hale gelmesine yardımcı olma,

() 1. Hiç () 2. Az () 3. Oldukça () 4. Çok

16. Okulun maddi eksikliklerini gidermede okul yönetimine yardımcı olma,

() 1. Hiç () 2. Az () 3. Oldukça () 4. Çok

17. Okuldaki sosyal faaliyetlere katkıda bulunma,

() 1. Hiç () 2. Az () 3. Oldukça () 4. Çok

D. VELİSİ BULUNDUĞUNUZ ÖĞRENCİNİN OKULU HAKKINDA AŞAĞIDAKİ KAYNAKLARDAN NE ÖLÇÜDE BİLGİ ALIYORSUNUZ?

18. Okul yöneticilerinden,

() 1. Hiç () 2. Az () 3. Oldukça () 4. Çok

19. Öğretmenlerden,

() 1. Hiç () 2. Az () 3. Oldukça () 4. Çok

20. Okul-Aile Birliği ve Okul Koruma Derneğinden,

() 1. Hiç () 2. Az () 3. Oldukça () 4. Çok

21. Okuldaki memur ve hizmetlilerden,

() 1. Hiç () 2. Az () 3. Oldukça () 4. Çok

22. Diğer velilerden,

() 1. Hiç () 2. Az () 3. Oldukça () 4. Çok

23. Velisi bulunduğunuz öğrenciden,

() 1. Hiç () 2. Az () 3. Oldukça () 4. Çok

24. Velisi bulunduğunuz öğrencinin arkadaşlarından,

() 1. Hiç () 2. Az () 3. Oldukça () 4. Çok

25. Basın yayın organlarından (Genel ve bölgesel radyo ve televizyon yayınları, gazeteler, dergiler, okul bültenleri, yıllıklar v.b.),

() 1. Hiç () 2. Az () 3. Oldukça () 4. Çok

E. VELİSİ BULUNDUĞUNUZ ÖĞRENCİNİN OKULU HAKKINDA BİLGİ EDİNMEK İSTEDİĞİNİZDE, AŞAĞIDAKİ YÖNTEMLERE (YOLLARA) NE ÖLÇÜDE BAŞVURUYORSUNUZ?

26. Okul yöneticileri ile görüşme,

() 1. Hiç () 2. Az () 3. Oldukça () 4. Çok

27. Öğrencinin sınıf ve ders öğretmenleri ile görüşme,

- () 1. Hiç () 2. Az () 3. Oldukça () 4. Çok
28. Velisi bulunduğunuz öğrenciye sorular sorma,
() 1. Hiç () 2. Az () 3. Oldukça () 4. Çok
29. Çevrede okulla ilgili söylenenleri izleme,
() 1. Hiç () 2. Az () 3. Oldukça () 4. Çok
30. Basın yayın organlarından, okulla ilgili haberleri izleme,
() 1. Hiç () 2. Az () 3. Oldukça () 4. Çok
31. Veli toplantılarına katılma,
() 1. Hiç () 2. Az () 3. Oldukça () 4. Çok

F. VELİSİ BULUNDUĞUNUZ ÖĞRENCİNİN OKULU HAKKINDA AŞAĞIDA SIRALANAN KONULARDA NE ÖLÇÜDE BİLGİ SAHİBİSİNİZ?

32. Okulun fiziksel şartları,
() 1. Hiç () 2. Az () 3. Oldukça () 4. Çok
33. Okul sisteminin işleyişini düzenleyen kurallar,
() 1. Hiç () 2. Az () 3. Oldukça () 4. Çok
34. Okuldaki düzen ve disiplin ,
() 1. Hiç () 2. Az () 3. Oldukça () 4. Çok
35. Okuldaki her türlü sosyal faaliyetler,
() 1. Hiç () 2. Az () 3. Oldukça () 4. Çok
36. Okulda uygulanan programların amaçları, nitelikleri, uygulanış biçimleri,
() 1. Hiç () 2. Az () 3. Oldukça () 4. Çok
37. Okulda verilen eğitim öğretimin başarı düzeyi,
() 1. Hiç () 2. Az () 3. Oldukça () 4. Çok
38. Okulun sosyal havası ve okuldaki insan ilişkileri,
() 1. Hiç () 2. Az () 3. Oldukça () 4. Çok
39. Yöneticilerin nitelikleri ve yeterlikleri,
() 1. Hiç () 2. Az () 3. Oldukça () 4. Çok
40. Öğretmenlerin nitelikleri ve yeterlikleri,
() 1. Hiç () 2. Az () 3. Oldukça () 4. Çok

G. SİZE GÖRE, OKUL YÖNETİCİLERİ AŞAĞIDA SIRALANAN KONULARDA ÖĞRENCİ VELİLERİNİ NE ÖLÇÜDE AYDINLATABİLMEKTEDİRLER?

41. Okulun fiziksel şartları,
() 1. Hiç () 2. Az () 3. Oldukça () 4. Çok
42. Okul sisteminin işleyişini düzenleyen kurallar,
() 1. Hiç () 2. Az () 3. Oldukça () 4. Çok
43. Okuldaki düzen ve disiplin,
() 1. Hiç () 2. Az () 3. Oldukça () 4. Çok

44. Okuldaki her türlü sosyal faaliyetler,
() 1. Hiç () 2. Az () 3. Oldukça () 4. Çok
45. Okulda uygulanan programların amaçları nitelikleri ve uygulanış biçimleri,
() 1. Hiç () 2. Az () 3. Oldukça () 4. Çok
46. Okulda verilen eğitim ve öğretimin başarı düzeyi,
() 1. Hiç () 2. Az () 3. Oldukça () 4. Çok
47. Okulun sosyal havası ve okuldaki insan ilişkileri,
() 1. Hiç () 2. Az () 3. Oldukça () 4. Çok